ចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ របស់ប្រទេសកម្ពុជា

ការវិភាគអំពីក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត

ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

ចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ របស់ប្រទេសកម្ពុជា
ការវិភាគអំពីក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត
ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ការស្រាវជ្រាវ និងការបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍នេះ អាចធ្វើទៅបានដោយមានការឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីទីភ្នាក់ងារ សហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិ (USAID) តាមរយៈអង្គការ មូលនិធិអាស៊ី (“TAF”) ។ សូមថ្លែងអំណរគុណដ៏ស្មោះស្ម័គ្រ ចំពោះ Jenna Holliday សម្រាប់ការសរសេររបាយការណ៍នេះ ។ ជាមួយគ្នានេះ យើងក៏សូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរ ចំពោះអង្គការដៃគូដូចតទៅនេះ ដែលបានចូលរួមវិភាគទាន និងផ្តល់យោបល់ដ៏មានតម្លៃ : អង្គការ ចាប់ដៃ អង្គការសម្របសម្រួលសកម្មភាពស្រាវជ្រាវស្តីពីជំងឺអេដស៍ និងការបម្លាស់ទី (CARAM) វិទ្យាស្ថានគ្រប់គ្រងបូព៌ាបស្ចិម (EWMI) បេសកកម្មយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ (IJM) អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ (ILO) អង្គការទេសន្តប្រវេសន៍អន្តរជាតិ (IOM) អង្គការជំនួយផ្នែកច្បាប់នៃកម្ពុជា (LAC) អង្គការគាំទ្រផ្នែកច្បាប់សម្រាប់ កុមារ និងស្ត្រី (LSCW) អង្គការសម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿន និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ (LICADHO), SISHA, ការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្ម (UNODC) គម្រោងអន្តរ-ទីភ្នាក់ងារអង្គការ សហប្រជាជាតិប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស (UNIAP) និងអង្គភាពសហប្រជាជាតិដើម្បីសមភាពយេនឌ័រ និងការពង្រឹងអំណាចស្ត្រី (UN Women) ។

មតិយោបល់ ការរកឃើញ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ដែលថ្លែងនៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ គឺជាមតិយោបល់ ការរកឃើញ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់អ្នកសរសេររបាយការណ៍នេះ និងមិនឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីមតិយោបល់របស់ USAID មូលនិធិអាស៊ី ឬម្ចាស់ជំនួយអ្នកឧបត្ថម្ភ ឬដៃគូដទៃទៀតឡើយ ។

សំណួរ និងមតិកែលម្អ

ប្រសិនបើលោកអ្នកមានសំណួរណាមួយ ឬត្រូវការព័ត៌មានបន្ថែមណាមួយអំពីរបាយការណ៍នេះ ឬប្រសិនបើលោកអ្នកចង់ផ្តល់មតិកែលម្អណាមួយ សូមអញ្ជើញទាក់ទងតាមអ៊ីម៉ែល : annaolsen@asiafound.org ។

© ២០១១ អង្គការ មូលនិធិអាស៊ី

ផ្ទះលេខ ៥៩ ផ្លូវឧកញ៉ាពេជ្រ (ផ្លូវ ២៤២)

រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

មាតិកា

និយមន័យ/អក្សរកាត់............ ៣

សេចក្ដីសង្ខេប............ ៥

១. សេចក្ដីផ្ដើម............ ១០

២. ការផ្ដល់អាជ្ញាប័ណ្ណដល់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ (RAs)............ ១៣

រឿងទី១ របស់ សុភាព............ ១

៣. ការចុះកិច្ចសន្យាជាមួយពលករ/ការជ្រើសរើសពលករ............ ១៨

រឿងទី២ របស់ សុភាព............ ១

រឿងទី១ របស់ សំនៀង............ ១

រឿងទី៣ របស់ សុភាព............ ១

៤. ការបណ្ដុះបណ្ដាល/ការស្នាក់អាស្រ័យ/ការដឹកជញ្ជូន............ ៣០

រឿងទី២ របស់ សំនៀង............ ១

៥. ការឆ្លងកាត់/ការមកដល់ក្នុងប្រទេសទទួល............ ៣៦

៦. លក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួល............ ៤១

រឿងទី៤ របស់ សុភាព............ ១

រឿងទី៣ របស់ សំនៀង............ ១

៧. ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍មកកម្ពុជា............ ៥០

រឿងទី៤ របស់ សំនៀង............ ១

៨. បណ្ដឹង : នីតិវិធី/ដំណោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់............ ៥៦

៩. សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍............ ៦០

១០. ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត : ដ្យាក្រាម និងតារាងច្បាប់............ ៦៤

ឯកសារយោង............ ៧១

ឧបសម្ព័ន្ធ............ ៧៧

ឧបសម្ព័ន្ធ ក : សេចក្ដីសង្ខេបអំពីច្បាប់ជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ............ ៧៧

និយមន័យ/អក្សរកាត់

និយមន័យ និងអក្សរកាត់ខាងក្រោមនេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ និងរៀបតាមលំដាប់លំដោយអក្ខរាវិរុទ្ធ :

ACRA	សមាគមភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករកម្ពុជា
ASEAN	សមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (អាស៊ាន)
ADHOC	សមាគមការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា (អាដហុក)
CARAM	អង្គការ សម្របសម្រួលសកម្មភាពស្រាវជ្រាវស្តីពីជំងឺអេដស៍ និងការបម្លាស់ទី
CEDAW	អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់គ្រប់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងស្ត្រី
CMW	អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការការពារសិទ្ធិពលករចំណាកស្រុកគ្រប់រូប និង សមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ
COMMIT	គំនិតផ្តួចផ្តើមសម្របសម្រួលថ្នាក់ក្រសួងប្រចាំតំបន់ទន្លេមេគង្គប្រឆាំងអំពើជួញដូរ
រដ្ឋធម្មនុញ្ញ	រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
CRC	អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ
GMS	មហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ
HRW	អង្គការឃ្លាំមើលសិទ្ធិមនុស្ស
ICCPR	អនុសញ្ញាអន្តរជាតិនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ
ILO	អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ
IOM	អង្គការទេសន្តប្រវេសន៍អន្តរជាតិ
LSHTSE	ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ឆ្នាំ២០០៨
MoLVT	ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
MoU	អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា

NPA	ផែនការសកម្មភាពជាតិរបស់កម្ពុជា
ពិធីសារ Palermo	ពិធីសារអង្គការសហប្រជាជាតិ ដើម្បីទប់ស្កាត់ បង្ក្រាប និងផ្តន្ទាទោសអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ ដែលបំពេញបន្ថែមលើអនុសញ្ញា Palermo
RA	ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ
RGC	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
TIP	អំពើជួញដូរមនុស្ស
UNIAP	គម្រោងអន្តរទីភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ ប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស នៅក្នុងមហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ

សេចក្តីសង្ខេប

ផ្នែកទី១ : សេចក្តីផ្តើម

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (“RGC”) បន្តរៀបចំតាក់តែងគោលនយោបាយស្តីពីការធ្វើចំណាកស្រុក (ទេសន្តប្រវេសន៍) នៃកម្លាំងពលកម្មកម្ពុជាទៅក្រៅប្រទេស ជាមធ្យោបាយមួយដើម្បីបង្កើនកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុក និងប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងភាពអត់ការងារធ្វើ ។ គោលដៅសំខាន់ៗសម្រាប់ពលករកម្ពុជា រួមមាន ប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង ម៉ាឡេស៊ី និងព្រះរាជាណាចក្រថៃ ។ ខណៈដែលចំណាកស្រុកប្រក្រតីដើម្បីការងារកើនឡើង ចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតី និងខុសច្បាប់ក៏កើនឡើងដែរ[១] ។ របាយការណ៍នេះ ផ្តោតសំខាន់ទៅលើការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ស្ត្រីកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី (ដើម្បីធ្វើការងារជាអ្នកបម្រើតាមផ្ទះ) និងការធ្វើចំណាកស្រុករបស់បុរសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសថៃ (ដើម្បីធ្វើការក្នុងវិស័យកសិកម្ម) ដោយធ្វើការវិភាគទៅលើវិធានទាំងឡាយដែលគ្រប់គ្រងការធ្វើចំណាកស្រុកប្រក្រតី និងកំណត់អំពីច្បាប់ដែលអាចប្រើប្រាស់ដើម្បីការពារជនរងគ្រោះនៃការធ្វើចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតី និងដែលអាចប្រើប្រាស់ប្រឆាំងនឹងជនដែលប្រព្រឹត្តល្មើស និងទទួលបានផលចំណេញពីសកម្មភាពនេះ ។ រឿងរ៉ាវរបស់សំនៀង (បុរសខ្មែរម្នាក់ដែលបានធ្វើចំណាកស្រុកទៅកាន់ប្រទេសថៃ) និង សុភាព (ស្ត្រីខ្មែរដែលត្រូវបានជ្រើសរើសឱ្យទៅធ្វើការងារនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី) ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីបង្ហាញអំពីដំណើរការខុសៗគ្នានៃការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ និងលក្ខណៈដែលច្បាប់ពាក់ព័ន្ធអាចយកទៅអនុវត្តនៅក្នុងបរិបទទាំងនេះ ។ តួអង្គទាំងនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីបម្រើគោលបំណងនៃរបាយការណ៍នេះ និងផ្អែកតាមបទពិសោធន៍របស់ពលករចំណាកស្រុកពិតប្រាកដ ប៉ុន្តែមិនមែនសំដៅលើបុគ្គលជាក់លាក់ណាមួយឡើយ ។

ផ្នែកទី២ : ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដល់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ (RAs)

នៅក្នុងផ្នែកទី២ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យ និងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដល់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ (RAs) ដោយក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ (MoLVT) ត្រូវបានពិចារណា ។ អនុក្រឹត្យលេខ៥៧ (ស្តីពីការនាំពលករកម្ពុជាទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស ឆ្នាំ១៩៩៥) គឺជាប្រភពចម្បងសម្រាប់លក្ខខណ្ឌតម្រូវនានានៃការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ។ ផ្នែកនេះ ក៏ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានផងដែរថា ជាការសមហេតុផលក្នុងការនិយាយថា មេខ្យល់ដែលជួលដោយ ឬធ្វើការនៅក្រោមការគាំទ្រពីទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ (RA) បង្កើតជាទំនួលខុសត្រូវស៊ីវិលនៅក្រោមអាជ្ញាប័ណ្ណរបស់ RA (ក្នុងករណីដែលមេខ្យល់នោះគ្មានអាជ្ញាប័ណ្ណដើម្បី ធ្វើការងារដោយឯករាជ្យ) និងថា ក្នុងករណីណាក៏ដោយ នៅពេលដែលបទល្មើសមួយត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយមេខ្យល់ ទំនួលខុសត្រូវ ផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌនឹងធ្លាក់ទៅលើទាំងមេខ្យល់ម្នាក់ៗ និងទាំង RA ។

ផ្នែកទី៣ : ការធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយ/ការជ្រើសរើសពលករ

---

[១] មាត្រា ៥(ក) អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីពលករចំណាកស្រុក : ពលករប្រក្រតីត្រូវបាន“ចាត់ទុកថា មានឯកសារត្រឹមត្រូវ ឬស្ថិតក្នុងស្ថានភាពប្រក្រតី ប្រសិនបើពួកគេត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលស្នាក់នៅ និងធ្វើសកម្មភាពការងារដែលទទួលបានប្រាក់ឈ្នួល នៅក្នុងរដ្ឋដែលផ្តល់ការងារ ដោយយោងតាមច្បាប់របស់រដ្ឋនោះ និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលរដ្ឋនោះក៏ជាភាគីមួយដែរ” ។

ផ្នែកនេះត្រូវបានចែកជាពីរភាគដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ដោយភាគទី១ ផ្តោតទៅលើច្បាប់នានាដែលពាក់ព័ន្ធការធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយ និងការជ្រើសរើសពលករចំណាកស្រុកប្រក្រតី តាមរយៈ RA ដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណ (ទោះយ៉ាងណា ករណីសិក្សានៃរបាយការណ៍នេះ ក៏ពិនិត្យលើប្រធានបទនេះដែរ ដោយផ្តោតបន្ថែមលើការជ្រើសរើសពលករក្រោមអាយុ) ។ ផ្នែកទី៣ ភាគទី១ សន្និដ្ឋានថា ក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យាត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្អែកតាមការសន្មតខុសច្បាប់ ឧ. ក្នុងករណីដែលពលករមិនទាន់គ្រប់អាយុ ១៨ឆ្នាំ (តាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧) កិច្ចសន្យានេះអាចចាត់ទុកជាមោឃៈចាប់តាំងពីដើមទីទៅ (ក្រោមអនុក្រឹត្យលេខ៣៨ ចែងពីច្បាប់ស្តីពីកិច្ចសន្យា និងសំណងផ្សេងៗ ឆ្នាំ១៩៨៨) ។ ជាមួយគ្នានេះ ក៏មានការវែកញែកផ្សេងទៀតផងដែរ ដែលអាចជួយដល់ពលករក្នុងការធ្វើមោឃភាពលក្ខខណ្ឌកិច្ចសន្យាដែលខុសច្បាប់ ក្លែងបន្លំ ឬមិនអាចធ្វើទៅបាន ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងការវែកញែកហេតុផលថាបញ្ញត្តិនៃកិច្ចសន្យាដែលភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចឱ្យជនណាម្នាក់ស្ថិតក្នុងការបង្ខាំង គួរតែចាត់ទុកថាខុសច្បាប់ និងមោឃៈ ។ មាត្រា ៣ នៃអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ចែងថា បេក្ខជនសម្រាប់ការទៅធ្វើការងារនៅក្រៅប្រទេសគ្រប់រូប ត្រូវតែមានអាយុ ១៨ឆ្នាំឡើងទៅ ។ ក្នុងកាលៈទេសៈដែលអនីតិជនត្រូវបាននាំយកចេញពីអាណាព្យាបាលភាពស្របច្បាប់ (ដោយ RA ឬមេខ្យល់) ដោយគ្មានហេតុផលសំអាងផ្អែកច្បាប់ ឬក្នុងលក្ខណៈមួយដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាខុសច្បាប់ ជនល្មើសអាចនឹងត្រូវទទួលទោសពីបទចោទប្រកាន់ព្រហ្មទណ្ឌ នៅក្រោមច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មលើមនុស្ស (ឆ្នាំ២០០៨) (LSHTSE) ឬក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៩) ។

ភាគទីពីរនៃផ្នែកទី៣នេះ ពិចារណាទៅលើរឿងរ៉ាវរបស់ សំនៀង និងពិចារណាទៅលើចំណុចដែលពលករចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតីដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងខុសច្បាប់អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជាជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស (TIP) ដោយធ្វើសន្និដ្ឋានថា ការដឹង និងចេតនារបស់ពលករក្នុងការចូលរួមក្នុងកម្លាំងពលកម្មចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតី មិនរារាំងពួកគេមិនឱ្យស្វែងរកការផ្តន្ទាទោសជនល្មើសពីបទជួញដូរមនុស្សឡើយ នៅពេលដែលការកេងប្រវ័ញ្ចកើតឡើងជាក់ច្បាស់នៅពេលក្រោយមកទៀតណាមួយ ។ មាត្រាដែលពាក់ព័ន្ធនៃ LSHTSE ត្រូវបានពិចារណានៅក្នុងផ្នែកនេះ ។

ផ្នែកទី៤ : ការបណ្តុះបណ្តាល/ការស្នាក់អាស្រ័យ/ការដឹកជញ្ជូន

ផ្នែកទី៥ ពិចារណាទៅលើច្បាប់នានាដែលអនុវត្តចំពោះការបណ្តុះបណ្តាល ការស្នាក់អាស្រ័យ និងការដឹកជញ្ជូនពលករចំណាកស្រុកប្រក្រត្រី និងមិនប្រក្រតី ។ ផ្នែកនេះរៀបរាប់អំពីបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុក្រឹត្យលេខ៥៧ និងប្រកាសលេខ ១០៨ (ឆ្នាំ២០០៦) ដែលចែងថា RA ត្រូវទទួលខុសត្រូវលើការបណ្តុះបណ្តាលពលករអំពីប្រព័ន្ធការងារ ទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី និងច្បាប់ជាមូលដ្ឋានរបស់ប្រទេសដែលពួកគេនឹងទៅបម្រើការងារ ព្រមទាំងបញ្ហាសុខភាព ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព និងសិទ្ធិការងារ ។ ផ្នែកនេះក៏បង្ហាញផងដែរថា ក្នុងករណីដែលពលករត្រូវបានរឹតត្បិតសេរីភាពក្នុងការដើរហើរ (ឧទាហរណ៍ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការបណ្តុះបណ្តាល) ជនល្មើសដែលប្រព្រឹត្តអំពើរឹតត្បិតនោះ អាចមានទោសពីបទបង្ខាំងមនុស្សដូចមានចែងនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។ ជាងនេះទៅទៀត និងនៅក្នុងករណីរបស់ សំនៀង ច្បាប់ LSHTSE ផ្តន្ទាទោសអំពីការផ្តល់ជម្រក ឬដឹកជញ្ជូនជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស ។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីដែលម្ចាស់ផ្ទះសំណាក់ ឬអ្នកបើកបរ អាចត្រូវបានបង្ហាញភ័ស្តុតាងឱ្យឃើញថា បានដឹងអំពីភាពត្រូវបានគេជួញដូររបស់ពលករ ឬការងារដែលមានភាពកេងប្រវ័ញ្ចនៅពេលចុងក្រោយ ពួកគេអាចនឹងត្រូវទទួលការផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ។

ផ្នែកទី៥ : ការឆ្លងកាត់/ការមកដល់ប្រទេសទទួល

ផ្នែកនេះ កំណត់អំពីច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌនានាដែលអាចអនុវត្តនៅក្នុងករណីដែលពលករធ្វើចំណាកស្រុកដោយប្រើប្រាស់លិខិតឆ្លងដែនក្លែងក្លាយ ឬលិខិតឆ្លងដែនដែលទទួលបានដោយការបន្លំ ។ ផ្នែកនេះក៏ពិនិត្យផងដែរទៅលើច្បាប់ក្នុងស្រុក និងច្បាប់នៅក្នុងប្រទេសទទួល ដែលចែងអំពីក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ ឧ. អនុក្រឹត្យលេខ៣៩ (ឆ្នាំ ២០០៩) ដែលចែងថា ពលករចំណាកស្រុកគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបានលិខិតឆ្លងដែនឆាប់រហ័ស ។ សូម្បីតែមានឯកសារត្រឹមត្រូវក្តី ពលករចំណាកស្រុកជាច្រើនជ្រើសរើសវិធីធ្វើចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតី ដើម្បីជៀសវាងថ្លៃចំណាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងច្រកផ្លូវការ ។ ប៉ុន្តែ នៅទីបំផុត ចំពោះពលករចំណាកស្រុកទាំងឡាយដែលបានធ្វើដំណើរតាមមធ្យោបាយមិនប្រក្រតី និង/ឬ ពលករចំណាកស្រុកដែលមានឯកសារមិនស្របច្បាប់ ពួកគេនឹងទៅដល់ប្រទេសទទួលដោយខុសនឹងច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍ ។ ប្រការនេះអាចបណ្តាលឱ្យមានការចាប់ឃុំខ្លួន និងដាក់ទោសទណ្ឌ (ដែលអាចរួមបញ្ចូលទាំងការវាយនឹងរំពាត់នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី) ព្រមទាំងការនិរទេស (ដោយជារឿយៗ ភាគីដែលត្រូវចាប់ខ្លួននឹងត្រូវចេញសោហ៊ុយចំណាយដោយខ្លួនឯង) ។

ផ្នែកទី៦ : លក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួល

ផ្នែកទី៦ ពិចារណាទៅលើលក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួល ជាពិសេស ដោយសារតែច្បាប់ការងាររបស់កម្ពុជា (ឆ្នាំ១៩៩៧) មិនអនុវត្តចំពោះអ្នកបម្រើការងារតាមផ្ទះ ឬការពារពលករចំណាកស្រុកឡើយ ។ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ចែងអំពីលក្ខខណ្ឌមួយចំនួន ដែលគួរដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងកិច្ចសន្យាការងារ ប៉ុន្តែ មានបទដ្ឋានអប្បបរមាតិចតួចណាស់ដែលត្រូវបានអនុវត្ត និងការតាមដានតិចតួចទៅលើលក្ខខណ្ឌនៅក្នុងប្រទេសទទួល ។ ផ្នែកនេះ បន្តពិចារណាថា អាចមានបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌ ដែលពលករអាចធ្វើឡើងប្រឆាំងនឹង RA ក្នុងករណីដែលលក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួលមានកម្រិតទាបជាងលក្ខខណ្ឌដែលធានាអះអាងដោយ RA និងក្នុងករណីដែលមានភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ថា RA បានដឹងអំពីលក្ខខណ្ឌជាក់ស្តែងទាំងនោះ ។

ផ្នែកទី៧ : ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍មកកាន់ប្រទេសកម្ពុជា

ផ្នែកទី៧ ពិនិត្យទៅលើការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពលករមកកាន់ប្រទេសកម្ពុជា ដោយពិចារណាសំខាន់ទៅលើអ្នកណាដែលមានកាតព្វកិច្ចចេញសោហ៊ុយសម្រាប់ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ក្នុងស្ថានភាពខុសៗគ្នា ។ ក្នុងករណីចំណាកស្រុកប្រក្រតី RA ជូនដំណឹងដល់ MoLVT រយៈពេល ៤៥ថ្ងៃនៅមុនពេលពលករត្រូវវិលត្រឡប់មកវិញ ហើយថ្លៃចំណាយត្រូវរ៉ាប់រងដោយ RA ឬនិយោជក (ប៉ុន្តែ នៅទីបំផុត ត្រូវកាត់ពីប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពលករ) ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី មិនថា ពលករបានចាប់ផ្តើមតាមផ្លូវមិនប្រក្រតី ឬចាកចេញពីការងារប្រក្រតី (ដោយស្ម័គ្រចិត្ត ឬមិនស្ម័គ្រចិត្ត) នោះទេ គេឃើញមានពលករដែលគ្មានឯកសារមួយចំនួនធំ ត្រូវបានចាប់ឃុំខ្លួនជាអន្តោប្រវេសន៍ខុសច្បាប់ នៅក្រោមច្បាប់របស់ប្រទេសទទួល ។ កិច្ចប្រឹងប្រែងតិចតួចត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណពលករគ្មានឯកសារ ដែលជាជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស ហើយទោះបីជាមានការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងស្រុក និងនៅកម្រិតទ្វេភាគីកើនឡើងដើម្បីការពារជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្សក៏ដោយ ក៏ភាគច្រើននៃការប្តេជ្ញាចិត្តទាំងនោះជួយតែស្ត្រី និងកុមារ ដែលត្រូវបានកំណត់យ៉ាងទូលំទូលាយថាជាជនរងគ្រោះដែលងាយរងគ្រោះបំផុត ។

ផ្នែកទី៨ : បណ្តឹង : នីតិវិធី/ដំណោះស្រាយផ្លូវច្បាប់

ផ្នែកទី៨ ពិចារណាទៅលើផ្លូវផ្សេងៗដែលបណ្តឹងមួយអាចនឹងឆ្លងកាត់ ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងបណ្តឹងទាមទារសំណងពីប្រាក់ធានា ១០០.០០០ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក នៅក្រោមអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ។ ផ្នែកនេះ ក៏ពិចារណាទៅលើការពិតដែលថា ពលករជាច្រើនដែលមានបណ្តឹងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ត្រូវបានបញ្ចុះបញ្ចូលមិនឱ្យដាក់ពាក្យបណ្តឹង (ទោះជាបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌក្តី ឬបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្តី) ដោយសារតែ RA ទាញហេតុផលថា ពលករ (ឬគ្រួសាររបស់ពួកគេ) បានដឹង ឬផ្សំគំនិតនៅក្នុងសមាសភាគនៃភាពមិនប្រក្រតី ឧ. ផ្តល់ឯកសារអត្តសញ្ញាណក្លែងក្លាយ ។ ជាញឹកញយ RA ក៏ចោទប្រកាន់ផងដែរថា ដោយសារតែគ្រួសាររបស់ពលករនៅជំពាក់ប្រាក់ពួកគេ គឺ RAs ទេ ដែលត្រូវដាក់ពាក្យបណ្តឹងដើម្បីទាមទារសំណងនោះ ។ ផ្នែកនេះ ពិនិត្យទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីដែលអាចប្រើប្រាស់ដើម្បីជំទាស់ទៅនឹងហេតុផលទាំងនេះ ក្នុងករណីដែលពលករបានទទួលរងការខាតបង់ពិតប្រាកដ និង/ឬក្នុងករណីដែលភាពងាយរងគ្រោះរបស់ពលករ/គ្រួសាររបស់ពួកគេ អាចបញ្ជាក់ដោយភ័ស្តុតាងថាត្រូវបានកេងប្រវ័ញ្ចដោយ RA ។

ផ្នែកទី៩ : សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា កំពុងប្រឹងប្រែងដើម្បីដើរឱ្យទាន់ការវិវត្តន៍ដ៏លឿននៃនិន្នាការចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ ដែលទុកឱ្យពលករចំណាកស្រុករាប់ពាន់នាក់គ្មានការការពារសំខាន់ចាំបាច់ ដែលការតាមដាន និងការត្រួតពិនិត្យគួរតែផ្តល់ឱ្យ ។ ដូច្នេះហើយ មនុស្សកាន់តែកេងចំណេញលើចន្លោះដែលរីកកាន់តែធំ ដែលតាមរយៈចន្លោះនេះ ការធ្វើចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតីអាចធ្វើឡើងដោយមានហានិភ័យតិចតួច ឬគ្មានហានិភ័យទាល់តែសោះ ។ ចំពោះពលករទាំងឡាយដែលចង់ស្វែងរកផ្លូវនេះដើម្បីស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ច កង្វះព័ត៌មាន និងភាពចន្លោះប្រហោងនានា មានន័យថា ពលករចំណាកស្រុកពីបីនាក់អាចនឹងចាប់យកជំហានដ៏ឈ្លាសវៃ ដើម្បីការពារខ្លួនពួកគេពីស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ រឺការកេងប្រវ័ញ្ច ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានសន្យាថា នឹងអនុម័តអនុក្រឹត្យថ្មីមួយស្តីពីការងាររបស់ពលករចំណាកស្រុក (ដែលចេញជាសេចក្តីព្រាងក្នុងពេលដ៏ខ្លីខាងមុខ) និងក្រមរដ្ឋប្បវេណីថ្មី (ឆ្នាំ២០០៧) ដែលបានចូលជាធរមាននាពេលថ្មីៗកន្លងទៅនេះ ។ ច្បាប់ទាំងពីរនេះ នឹងមានផលប៉ះពាល់ដ៏ច្រើនទៅលើការការពារពលករចំណាកស្រុក ។ គេសង្ឃឹមថា អនុក្រឹត្យនេះនឹងកំណត់បទដ្ឋានសម្រាប់ការជ្រើសរើសពលករចំណាកស្រុក ដោយចែងអំពីលក្ខខណ្ឌកិច្ចសន្យា លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល និងនីតិវិធីសម្រាប់បណ្តឹង ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីនឹងចែងអំពីមាត្រាស្តីពីអំពើធ្វេសប្រហែស ដែលអាចប្រើប្រាស់ប្រឆាំងនឹងជនទាំងឡាយដែលការជ្រើសរើស ឬការបណ្តុះបណ្តាលដោយធ្វេសប្រហែសរបស់ខ្លួន បង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ពលករចំណាកស្រុក ។ កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីកាន់តែរឹងមាំជាមួយប្រទេសទទួលពលករ និងរចនាសម្ព័ន្ធតាមដាន និងវាយតម្លៃដែលកាន់តែមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា ក៏នឹងធានាបានថា ពលករទទួលបានប្រព្រឹត្តកម្មដោយយុត្តិធម៌ និងត្រឹមត្រូវ នៅពេលដែលពួកគេបានចាកចេញពីប្រទេស ។

ផ្នែកទី១០ : ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត— ដ្យាក្រាម និងតារាងនៃច្បាប់

ផ្នែកនីមួយៗនៃរបាយការណ៍នេះ ចាប់ផ្តើមដោយដ្យាក្រាមមួយដែលបង្ហាញអំពីភាពខុសគ្នា និងសកម្មភាពនានា ដែលកើតឡើងនៅក្នុងដំណាក់កាលនោះនៃដំណើរការចំណាកស្រុក ដោយទន្ទឹមនឹងនោះ បង្ហាញអំពីច្បាប់នានា (រដ្ឋប្បវេណី ព្រហ្មទណ្ឌ

និងអន្តរជាតិ) ដែលអាចអនុវត្តចំពោះសកម្មភាពទាំងនេះ ។ ផ្នែកទី១០ មានដ្យាក្រាមមេមួយ ដែលដាក់បញ្ចូលដ្យាក្រាមជាក់លាក់តាមផ្នែកនីមួយៗទាំងអស់ចូលគ្នា ។ តារាងដែលនៅក្រោមដ្យាក្រាមនោះ រួមមានព័ត៌មានបន្ថែមទៀតអំពីច្បាប់នីមួយៗដែលលើកឡើងនៅក្នុងដ្យាក្រាម ។ តារាង និងដ្យាក្រាមមានបំណងដើម្បីបង្កើតជាមគ្គុទ្ទេសក៏សង្ខេបមួយសម្រាប់អ្នកអានដែលមានបំណងរកមើលច្បាប់នានា ដែលអាចអនុវត្តចំពោះស្ថានភាពនៅក្នុងដំណាក់កាលផ្សេងៗគ្នានៃដំណើរការចំណាកស្រុក ។ ឧបសម្ព័ន្ធ ខ រួមមានដ្យាក្រាមមេមួយដែលមានទំហំប៉ុនក្រដាស A3 សម្រាប់ការប្រើប្រាស់នៅក្នុងចំណុចនេះ ។

១. សេចក្តីផ្តើម

១.១.១. ផ្អែកតាមជំរឿនប្រជាជនឆ្នាំ២០០៨ ប្រជាជនកម្ពុជាមានចំនួន ១៣,៤លាននាក់ ជាមួយនឹងការព្យាករណ៍ថា នឹងកើនដល់ ១៩លាន នៅឆ្នាំ២០២០[២] ។ មួយភាគធំនៃប្រជាជនកម្ពុជា គឺជាយុវជនវ័យក្មេង ដែលជាលទ្ធផលកំណើននៃអត្រាកំណើតរបស់ប្រទេសកម្ពុជា នៅក្នុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៨០ ។ ដូច្នេះហើយ ប្រទេសកម្ពុជាបច្ចុប្បន្នកំពុងប្រឈមមុខនឹងលំហូរនៃពលករថ្មីប្រមាណ ២៥០.០០០នាក់ទៅក្នុងទីផ្សារការងារក្នុងមួយឆ្នាំៗ នៅក្នុងបណ្តាឆ្នាំខាងមុខ[៣] ។ ជាកិច្ចឆ្លើយតបចំពោះចំនួនប្រជាជនកម្ពុជាកាន់តែច្រើនឡើងដែលចូលក្នុងទីផ្សារពលកម្ម និងធាតុពិតនៃការបង្កើតការងារមិនអាចដើរទន្ទឹមគ្នានឹងចំនួនពលករដែលចូលក្នុងទីផ្សារការងារ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ពឹងផ្អែកកាន់តែខ្លាំងឡើងទៅលើការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ពលករកម្ពុជាទៅក្រៅប្រទេស ។ ប្រការនេះបានបង្កើនតម្រូវការឱ្យមានគោលនយោបាយ ដែលសម្របសម្រួលការធ្វើចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព និងការការពារសិទ្ធិរបស់ពលករចំណាកស្រុកឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពថែមទៀត ។

១.១.២. ប្រទេសគោលដៅសំខាន់ៗសម្រាប់ពលករចំណាកស្រុកកម្ពុជា រួមមាន ម៉ាឡេស៊ីសម្រាប់ការងារតាមផ្ទះ ប្រទេសថៃសម្រាប់ការងារនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងកូរ៉េខាងត្បូងសម្រាប់ការងារនៅក្នុងវិស័យផលិតកម្ម សំណង់ និងកសិកម្ម ។ គម្រោងអន្តរទីភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស (UNIAP) បានបោះពុម្ពផ្សាយតួលេខរបស់ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ (MoLVT) ដែលបង្ហាញថា នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៩ ពលករចំនួន ១៤.៩១២នាក់ បានចាកចេញពីប្រទេសកម្ពុជាតាមច្រកប្រក្រតីដើម្បីធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសគោលដៅសំខាន់ៗទាំងបីនេះ[៤] ។ តួលេខដែលចេញផ្សាយដោយសមាគមទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករកម្ពុជា (ACRA) សម្រាប់ឆ្នាំ២០១០ ទំនងជាកើនឡើងច្រើនជាងទ្វេដង ដោយមានពលករកម្ពុជា ៣០.៥១១នាក់ បានចាកចេញទៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី និងប្រទេសថៃ ក្នុងរយៈពេល ១០ខែដំបូងតែប៉ុណ្ណោះ (២២.៤២៥នាក់ ទៅកាន់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី និង ៨.០៨៦នាក់ ទៅកាន់ប្រទេសថៃ)[៥] ។

១.១.៣. ចំនួនពលករដែលធ្វើចំណាកស្រុក និងតម្រូវការសម្រាប់ពលករចំណាកស្រុកកំពុងមានការកើនឡើង ។ ប្រសិនបើការប៉ាន់ស្មានតម្រូវការពលករ ៣០.០០០នាក់ក្នុងមួយឆ្នាំនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី និង ៥០.០០០នាក់ នៅក្នុងប្រទេសថៃ ពិតជាត្រឹមត្រូវនោះ ឱកាសសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជាក៏នឹងបន្តកើនឡើងផងដែរ ។ ប៉ុន្តែ នៅទីណាដែល

---

[២] ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា *គោលនយោបាយស្តីពីការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា* (MOLVT/ILO ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០) ទំព័រ ៩ ។

[៣] Ibid ទំព័រ ៩ ។

[៤] បណ្តាញឆ្លើយតបព័ត៌មានយុទ្ធសាស្ត្រ UNIAP ("SIREN") *ឯកសារទិន្នន័យអេឡិចត្រូនិកស្តីពីការជួញដូរមនុស្ស នៅក្នុងប្រទេសនៃតំបន់ទន្លេមេគង្គ* (ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១០) ដែលមាននៅលើ : www.no-trafficking.org/story_2010ht_datasheets.html បើកមើលនៅថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ ។

[៥] May Kunmakara, "តម្រូវការពលកម្មកើនឡើង" កាសែត ឌឹ ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០) ។

មានការធ្វើចំណាកស្រុកប្រក្រតី (ដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃបទដ្ឋាន និងការអនុវត្ត ដែលកំណត់ដោយរដ្ឋ ដើម្បីគ្រប់គ្រងលំហូរដែលមានសណ្ដាប់ធ្នាប់នៃការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ) នៅទីនោះក៏មានទំហំនៃការធ្វើចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតីស្មើគ្នា និងកើនឡើងផងដែរ ។ ការចំណាយ ការិយាធិបតេយ្យ និងពេលវេលា ដែលទាក់ទងនឹងការធ្វើចំណាកស្រុកប្រក្រតី អាចជាឧបសគ្គដ៏ធំពេកចំពោះអ្នកដែលស្វែងរកប្រាក់ចំណូលដើម្បីចាកផុតពីភាពក្រីក្រ ។ ដូចគ្នានេះដែរ កង្វះក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិរួម និងការត្រួតពិនិត្យការជ្រើសរើសពលករប្រក្រតី មានន័យថា ក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសពលករដែលផ្ដោតទៅលើការរកកម្រៃចំណេញ អាចប្រតិបត្តិការក្រុមហ៊ុនរបស់ខ្លួន ដោយផ្ដោតសំខាន់ទៅលើកម្រៃចំណេញ ដោយគ្មានការការពារសិទ្ធិពលករគ្រប់គ្រាន់ ។ ដោយសារតែការត្រួតពិនិត្យ និងការគ្រប់គ្រងទៅលើការជ្រើសរើសពលករមានកម្រិតទាប និងតម្រូវការខ្ពស់នៅក្រៅប្រទេស ពលករទាំងឡាយដែលស្វះស្វែងធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ ងាយនឹងទទួលរងគ្រោះពីការកេងប្រវ័ញ្ច និងការជួញដូរ ហើយក្នុងស្ថានភាពអាក្រក់បំផុត ពួកគេអាចនឹងត្រូវរត់ពន្ធឆ្លងដែន និងលក់ដូរទៅក្នុងទាសភាព ។

១.១.៤. ការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ពលករកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី បានកើនឡើងដ៏គួរឱ្យកត់សម្គាល់នៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។ ប្រការនេះគឺដោយសារតែនៅឆ្នាំ២០០៩ ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ីបានសម្រេចចិត្តឈប់អនុញ្ញាតឱ្យពលកររបស់ខ្លួនទៅធ្វើការនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ដោយសារតែលក្ខខណ្ឌការងារមិនល្អ[៦] ។ បច្ចុប្បន្នបញ្ហាចម្បងៗដែលបានរកឃើញទាក់ទងនឹងការធ្វើចំណាកស្រុកទៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី គឺថា ពលករកំពុងត្រូវបានកេងប្រវ័ញ្ចដោយក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសពលករកម្ពុជា ដែលស្របច្បាប់ និងមានអាជ្ញាប័ណ្ណ (ឬដែលអះអាងថា) ស្របច្បាប់ និងមានអាជ្ញាប័ណ្ណ ហើយកំពុងត្រូវបានបញ្ជូនទៅឱ្យធ្វើការងារដែលមានលក្ខខណ្ឌមិនល្អនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ដោយមានការគាំទ្រតិចតួច ឬគ្មានការគាំទ្រទាល់តែសោះ ។ ម្យ៉ាងទៀត ប្រទេសថៃមានព្រំដែនជាប់ប្រទេសកម្ពុជា ដូច្នេះហើយ ករណីចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតីជាច្រើនជាប់ទាក់ទងនឹងការឆ្លងដែនខុសច្បាប់ (ទាំងដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងមិនស្ម័គ្រចិត្ត) ។

១.១.៥. របាយការណ៍នេះ ព្យាយាមកំណត់និងវិភាគអំពីច្បាប់ជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារនៅប្រទេសកម្ពុជា ។ ក្នុងការធ្វើដូច្នេះ របាយការណ៍មានបំណងដើម្បីបង្ហាញអំពីច្បាប់ ដែលគ្រប់គ្រងការធ្វើចំណាកស្រុកប្រក្រតីដើម្បីការងារ ព្រមទាំងច្បាប់រដ្ឋប្បវេណី និងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌដែលកំពុងរំលោភបំពានដោយពលករទាំងឡាយដែលវង្វេងនៅក្នុងផ្លូវមិនប្រក្រតីនៃការធ្វើចំណាកស្រុក ។ របាយការណ៍នេះ មិនផ្ដោតលើការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារនៅក្នុងប្រទេស ឬសកម្មភាពជួញដូរមនុស្សមិនឆ្លងដែនឡើយ ។

១.១.៦. ដើម្បីបង្ហាញអំពីក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តស្ដីពីការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ របាយការណ៍នេះផ្ដោតសំខាន់ទៅលើដំណើររឿងនៃការធ្វើចំណាកស្រុកខុសគ្នាចំនួនពីរ គឺរឿងរ៉ាវរបស់ សំនៀង (បុរសម្នាក់ដែលត្រូវបានជ្រើសរើសឱ្យធ្វើ

---

[៦] "ពុំទាន់មានកិច្ចព្រមព្រៀងជាក់លាក់នៅឡើងស្ដីពីពលករចំណាកស្រុកឥណ្ឌូនេស៊ីនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី" *The Jakarta Globe* (ថ្ងៃទី១៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០) អាចបើកមើលនៅលើ : http://www.thejakartaglobe.com/home/no-firm-agreement-yet-on-indonesian-migrant-workers-in-malaysia/375755 ។

ការងារនៅក្នុងវិស័យនេសាទនៅប្រទេសថៃ) និងរឿងរ៉ាវរបស់ សុភាព (ក្មេងស្រីម្នាក់ដែលត្រូវបានជ្រើសរើសឱ្យបម្រើការងារនៅក្នុងផ្ទះនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី) ។ រឿងរ៉ាវទាំងនេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីបម្រើគោលបំណងរបស់របាយការណ៍ ហើយផ្អែកលើដំណើររឿងពិត ប៉ុន្តែ មិនមែនលើមនុស្សពិតប្រាកដនោះទេ ។ របាយការណ៍ក៏ប្រើប្រាស់ផងដែរ នូវដ្យាក្រាម ដើម្បីបង្ហាញអំពីដំណាក់កាលនីមួយៗនៃការធ្វើចំណាកស្រុក ភាពខុសគ្នា និងសកម្មភាពផ្សេងៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងដំណាក់កាលនីមួយៗ ព្រមទាំងច្បាប់ដែលអាចប្រើប្រាស់ ដើម្បីការពារជនរងគ្រោះ និងផ្តន្ទាទោសជនល្មើសដែលធ្វើចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតី និងប្រព្រឹត្តអំពើកេងប្រវ័ញ្ច ។

១.១.៧. របាយការណ៍នេះ ពិភាក្សាអំពីរបៀបដែលច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងច្បាប់មិនមែនព្រហ្មទណ្ឌ អាចប្រើប្រាស់ដើម្បីការពារជនរងគ្រោះ (និងផ្តន្ទាទោសជនល្មើស) ដែលប្រព្រឹត្តអំពើកេងប្រវ័ញ្ច ។ របាយការណ៍នេះ ក៏ពិនិត្យត្រួសៗផងដែរទៅលើបទដ្ឋានការងារដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី និងប្រទេសថៃ ។ របាយការណ៍នេះរកឃើញថាខណៈដែលក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តក្នុងស្រុក និងតំបន់ពុំទាន់មានគ្រប់គ្រាន់ RAs អាចធ្វើការដោយមានការត្រួតពិនិត្យតិចតួច ហើយជនរងគ្រោះនៃអំពើកេងប្រវ័ញ្ច ជួបការលំបាកក្នុងការផ្តន្ទាទោសជនល្មើស ។

២. ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដល់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ (RAs)

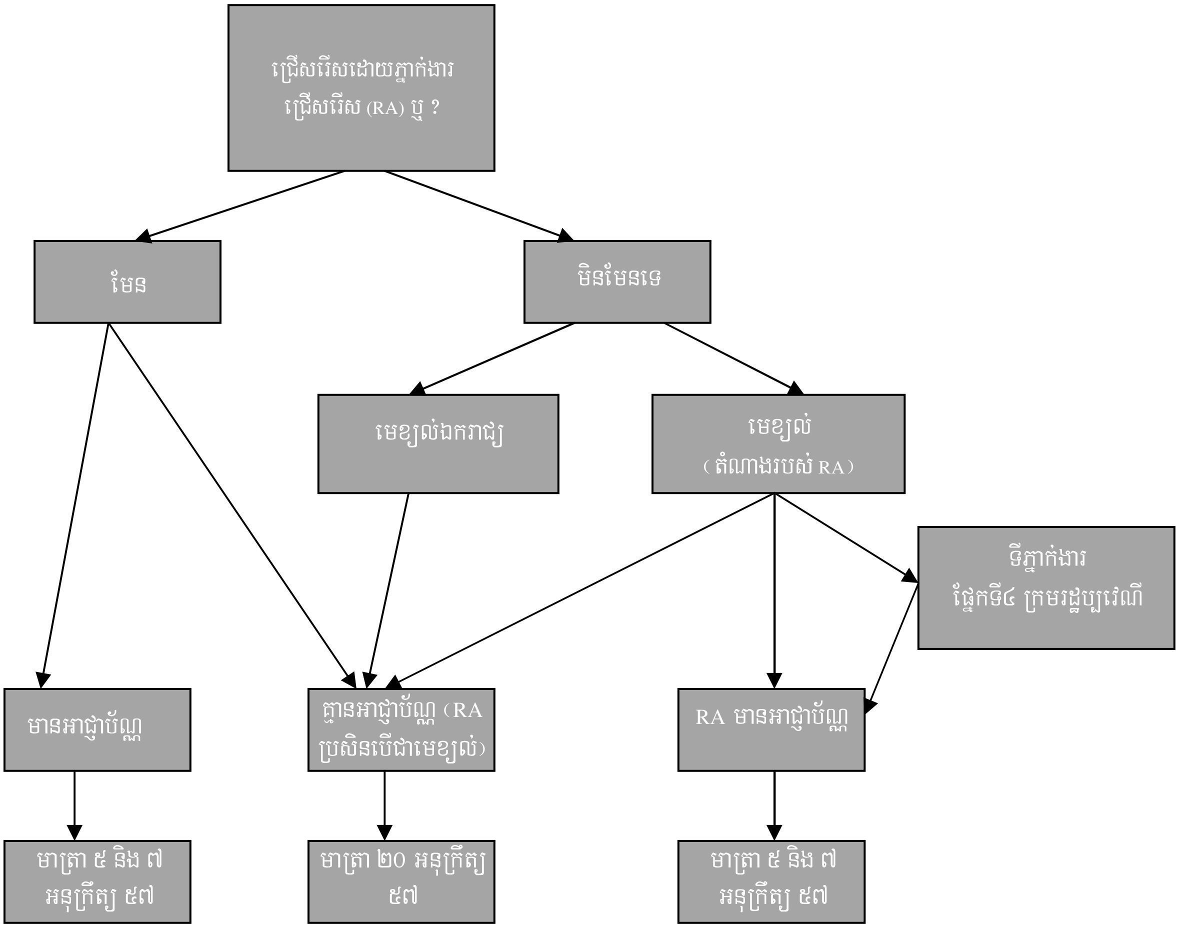

២.១.១. ដំណើរការនៃការអនុញ្ញាតអោយធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារចេញពីប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបានគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យដោយក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ (MOLVT) និងត្រូវបានចែងនៅក្នុងអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ (ឆ្នាំ១៩៩៥) ។ ក្រុមហ៊ុនទាំងអស់ដែលនាំពលករខ្មែរចេញទៅក្រៅប្រទេស ត្រូវតែស្នើសុំអាជ្ញាប័ណ្ណពី MOLVT និងត្រូវគោរពតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុក្រឹត្យនេះ ដែលបង្កើតនូវទំនាក់ទំនងឧបកិច្ចសន្យារវាង MOLVT ("ភាគីផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ") និង RAs ("ភាគីទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ")[៧] ។ គិតត្រឹមខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ MOLVT បានផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដល់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករចំនួន ៣២[៨] ។

២.១.២. ដើម្បីទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណពី MOLVT ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ (RA) ត្រូវតែដាក់ពាក្យស្នើសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។ ពាក្យស្នើសុំនេះត្រូវមានព័ត៌មានលម្អិតអំពីការងារ ដែលពួកគេជ្រើសរើសពលករឱ្យធ្វើ ទីកន្លែង

---

[៧] RAs ក៏ត្រូវបានតម្រូវឱ្យចុះបញ្ជីជាមួយក្រសួងពាណិជ្ជកម្មផងដែរ ។

[៨] បញ្ជីទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណសម្រាប់ប្រទេសថៃ ម៉ាឡេស៊ី ជប៉ុន និង/ឬអារ៉ាប៊ី/គូវ៉ែត/លីប៊ី ដែលចេញដោយនាយកដ្ឋានការងារ និងពលកម្មនៃក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ (ឆ្នាំ២០១០) ។

ការងារ ចំនួនពលករដែលត្រូវការ ប្រាក់ខែ និងការរៀបចំធ្វើដំណើរ[៩] ។ MOLVT ផ្តល់ការអនុញ្ញាតដល់ RA ដោយផ្អែកលើព័ត៌មានដែលបានផ្តល់ឱ្យ ឬសុំឱ្យមានការពិភាក្សាបញ្ហានេះបន្ថែមទៀត ។ នៅពេលណាដែល MOLVT បានចេញលិខិតអនុញ្ញាតជាផ្លូវការឱ្យទៅ RA រួចហើយ RA មានរយៈពេល ៧ថ្ងៃ ដើម្បីដាក់តម្កល់ប្រាក់ធានាចំនួន ១០០.០០០ដុល្លារ នៅឯ MOLVT ដែលនឹងត្រូវប្រើប្រាស់ក្នុងករណីដែលបុគ្គលិក-និយោជិតមានបណ្តឹងស្របច្បាប់ដើម្បីទាមទារសំណង[១០] ។

២.១.៣. បន្ទាប់មក RAs ត្រូវទទួលខុសត្រូវជាឯកតោភាគីចំពោះពលករ ចាប់តាំងពីការជ្រើសរើសរហូតដល់ការចាប់ផ្តើមការងាររបស់ពួកគេ ដែលរួមបញ្ចូលទាំងការដឹកជញ្ជូនពលករទៅធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលនៅមុនពេលចេញដំណើរ និងទៅក្រៅប្រទេស ព្រមទាំងផ្តល់ម្ហូបអាហារ និងការស្នាក់អាស្រ័យនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការបណ្តុះបណ្តាល ។ ជាការពិតណាស់ RAs គឺជាក្រុមហ៊ុនរកប្រាក់កម្រៃ ដែលមានតម្រូវការដើម្បីរកប្រាក់ឱ្យបានភ្លាមៗសម្រាប់ការចំណាយទៅលើប្រាក់ធានា ។ ដូច្នេះហើយ ក្រុមហ៊ុនទាំងនេះត្រូវគិតផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដោយធានាថា ការចំណាយលើការដឹកជញ្ជូន ការបណ្តុះបណ្តាល និងការស្នាក់អាស្រ័យមានកម្រិតទាបតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណេញឱ្យបានកាន់តែច្រើន ។ ជាងនេះទៅទៀត វិស័យនៃឧស្សាហកម្មមួយនេះនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ពុំត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ ឬគ្រប់គ្រងឡើយ ហើយចន្លោះដែលមាននៅក្នុងប្រព័ន្ធនេះសម្រាប់ការអនុវត្តដែលមានលក្ខណៈកេងប្រវ័ញ្ច មានទំហំធំ ។

២.១.៤. អនុក្រឹត្យចែងថា ជនណាដែលត្រូវបានរកឃើញថា បញ្ជូនពលករខ្មែរទៅក្រៅប្រទេសដោយផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុក្រឹត្យ អាចត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ ។[១១] MOLVT មានសិទ្ធិអំណាច ដើម្បីដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណក្នុងករណីដែល RA ប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុក្រឹត្យនេះ ។ ប៉ុន្តែ ទោះជាយ៉ាងណា ពុំមានការចែងច្បាស់លាស់អំពីប្រភេទនៃសកម្មភាព ដែលនឹងត្រូវចាត់ទុកជាមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណពី RAs ឡើយ ។ ការមិនបង់ប្រាក់ធានា ១០០.០០០ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក ត្រូវបានចាត់ទុកជាមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណ ដូចដែលត្រូវបានឃើញនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៦ នៅពេលដែល MoLVT បានដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណចំនួន ៣០ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននេះ[១២] ។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១០ ក្រុមហ៊ុន VC Manpower ត្រូវបានហាមឃាត់ជាបណ្តោះអាសន្នមិនឱ្យធ្វើការជ្រើសរើសពលករ បន្ទាប់ពីគេបានរកឃើញថា ក្មេងស្រី ២៤នាក់ ក្នុងចំណោមក្មេងស្រីដែលក្រុមហ៊ុននេះបានជ្រើសរើស គឺជាអនីតិជន ។ វិធានការនេះត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្រោយការឆ្មក់ចូលមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលរបស់ក្រុមហ៊ុន VC Manpower និង Champa Manpower ដែលកន្លែង

---

[៩] មាត្រា ៥ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ។

[១០] មាត្រា ៧ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ។

[១១] មាត្រា ២០ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ។

[១២] Chen Chen Lee, "ការជ្រើសរើសពលករដែលមានលក្ខណៈកេងប្រវ័ញ្ចនៅកម្ពុជា : តួនាទី និងការអនុវត្តរបស់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករឯកជន" (ឆ្នាំ២០០៧ ILO IPEC-TICW) ។

ស្នាក់នៅរបស់ក្រុមហ៊ុន Champa Manpower ត្រូវបានប្រៀបប្រដូចទៅនឹង *"ទ្រុងមាន់ ឬទ្រុងទា"* ។[១៣] ការហាមប្រាមនេះ ត្រូវបានលុបចោលទៅវិញ បន្ទាប់ពីក្រុមហ៊ុននេះបានរែកញែកហេតុផលថា ក្មេងស្រីទាំងនោះបានផ្តល់ឯកសារអត្តសញ្ញាណក្លែងបន្លំ[១៤] ។ កន្លងមក ពុំទាន់មានឧទាហរណ៍នៃការដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណដោយ MOLVT ដោយសារការអនុវត្តដែលមានលក្ខណៈកេងប្រវ័ញ្ច ឬលក្ខខណ្ឌបណ្តុះបណ្តាលដែលមិនស្របតាម

រឿងទី១ របស់ សុភាព

សុភាព អាយុ ១៤ឆ្នាំ ។ នាងរស់នៅក្នុងភូមិតូចមួយ ជាមួយម្តាយ ឪពុក និងបងប្អូនបង្កើត ៣នាក់ ។ បងស្រីរបស់នាងរស់នៅភូមិជាមួយគ្នា នាងមានអាយុ ១៨ឆ្នាំ ហើយមានប្តី និង កូនរួចហើយ ។ គ្រួសាររបស់ សុភាព ប្រឹងប្រែងយ៉ាងលំបាកដើម្បីរកប្រាក់ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាព ហើយកូនៗចាំបាច់ត្រូវតែចាប់ផ្តើមជួយរកប្រាក់ ។

ស្ត្រីម្នាក់ដែលត្រូវបានគេស្គាល់នៅក្នុងភូមិថា ធ្វើការឱ្យក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសពលករ ឈ្មោះ Malabour Recruitment Group Ltd. បានទៅជួបគ្រួសាររបស់ សុភាព ។ ស្ត្រីនោះ គឺជាភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករក្នុងមូលដ្ឋាន ដែលទទួលបានប្រាក់ ៥០ដុល្លារសម្រាប់ក្មេងស្រីម្នាក់ៗដែលខ្លួនជ្រើសរើសបាន ។ ភ្នាក់ងារនោះប្រាប់ឪពុកម្តាយរបស់ សុភាព ថា ***សុភាព នឹងអាចរកប្រាក់បានប្រហែល ២.០០០ ទៅ ៣.០០០ដុល្លារក្នុងរយៈពេលពីរឆ្នាំ ដោយ ធ្វើការជាអ្នកបម្រើតាមផ្ទះនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី*** ។ ក្រុមហ៊ុន Malabour នឹងរ៉ាប់រងរាល់ថ្លៃចំណាយលើការធ្វើដំណើរ និងការបណ្តុះបណ្តាលទាំងអស់ ដែលនឹងត្រូវកាត់យកពីប្រាក់ខែ ៦ខែដំបូងរបស់ សុភាព ។ ពួកគេក៏នឹងផ្តល់អង្ករ និងប្រាក់កម្ចីដល់គ្រួសាររបស់ សុភាព ផងដែរ ។ សុភាព ទើបតែអាយុ ១៤ឆ្នាំ ដូច្នេះ នាងក្មេងពេកមិនអាចជ្រើសរើសបានឡើយ ប៉ុន្តែ តាមការឱ្យយោបល់របស់ភ្នាក់ងារ ***ម្តាយរបស់ សុភាព យល់ព្រមថា សុភាព គួរតែប្រើប្រាស់សំបុត្រកំណើតរបស់បងស្រីនាង ដើម្បីចុះឈ្មោះ*** ។

បទដ្ឋានឡើយ ។

២.១.៥. ក្រមសីលធម៌របស់ ACRA (ឆ្នាំ២០០៩) ចែងអំពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវអប្បបរមាជាក់លាក់នៅក្នុងសកម្មភាពរបស់ RAs ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងចំណុច ៣.៤ ដែលតម្រូវឱ្យនិយោជិតទាំងអស់ត្រូវមានកិច្ចសន្យាការងារត្រឹមត្រូវ ។

---

[១៣] "អាណាព្យាបាលទទួលយកប្រាក់ពីទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ" ឌឹ *ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍* (ថ្ងៃទី២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០) ដែលអាចបើកមើលនៅលើ : http://cambodia.world.countries.net/archives/25000 ។

[១៤] "សិក្ខាកាមរងរបួស ខណៈរត់គេចចេញពីក្រុមហ៊ុនជ្រើសរើសពលករ" កាសែត ឌឹ ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១០) ដែលមាននៅលើ : http://www.cam111.com/photonews/2010/09/06/46333.html បើកមើលនៅថ្ងៃទី១១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ ។

ប៉ុន្តែ នេះមិនមែនជាវិធីត្រួតពិនិត្យផ្លូវការឡើយ គឺគ្រាន់តែជាបញ្ជីនៃលក្ខខណ្ឌតម្រូវដែលកំណត់ដោយ ACRA និងត្រួតពិនិត្យដោយខ្លួនឯង ។

២.១.៦. គោលនយោបាយស្តីពីចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ បានចែងអំពីតម្រូវការចាំបាច់នៃការត្រួតពិនិត្យការជ្រើសរើសពលករ តាមរយៈប្រព័ន្ធផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ដែលកំណត់ច្បាស់លាស់អំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើស និងទោសទណ្ឌចំពោះការរំលោភច្បាប់ និងកិច្ចធានាចំពោះការអនុវត្តកិច្ចសន្យា[១៥] ។

មេខ្យល់

២.១.៧. ខណៈដែលច្បាប់តម្រូវឱ្យ RAs មានអាជ្ញាប័ណ្ណ ជារឿយៗ មិនមែន RAs ដោយផ្ទាល់ទេ ដែលចុះទៅជ្រើសរើសពលករនៅតាមខេត្តនោះ ។ ជារឿយៗ RAs ប្រើប្រាស់មេខ្យល់ដែលមានមូលដ្ឋាននៅតាមខេត្ត ហើយដែលទទួលប្រាក់ក្នុងចំនួនកំណត់មួយ សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ៗដែលជ្រើសរើសបាន ។ ឋានៈផ្លូវច្បាប់នៃមេខ្យល់ទាំងនេះមិនច្បាស់លាស់ឡើយ ។ ជារឿយៗ ពុំមានទំនាក់ទំនងកិច្ចសន្យាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរផ្លូវការរវាងមេខ្យល់ និងអ្នកដែលត្រូវបានជ្រើសរើសនោះទេ ហើយមេខ្យល់បំពេញតួនាទីជាតំណាងរបស់ RA ដោយគ្មានការចុះបញ្ជី ឬអាជ្ញាប័ណ្ណដាច់ដោយឡែកពី MOLVT ឡើយ ។

២.១.៨. ក្នុងករណីដែលមេខ្យល់អះអាងថាជាតំណាងរបស់ RA មួយដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណត្រឹមត្រូវ (នៅក្រោមកិច្ចសន្យាដោយប្រយោល) ជាការសមហេតុផល ដែល RA ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះសកម្មភាពរបស់មេខ្យល់នោះ ហើយមេខ្យល់នោះ ត្រូវធ្វើសកម្មភាពនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌលក្ខខណ្ឌនៃអាជ្ញាប័ណ្ណ ។ ក្នុងករណីដែលសកម្មភាពរបស់មេខ្យល់បង្កឱ្យមានមូលហេតុសម្រាប់បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (ឧទាហរណ៍ ដោយបំភ្លៃលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា) បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនេះគួរតែធ្វើឡើងប្រឆាំងនឹង RA ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើមេខ្យល់ប្រព្រឹត្តអំពើឧក្រិដ្ឋ ទាំងមេខ្យល់ និងទាំង RA អាចត្រូវផ្តន្ទាទោសដោយច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ដូចគ្នា[១៦] ។

២.១.៩. ក្នុងកាលៈទេសៈដែលមេខ្យល់ចុះកិច្ចសន្យាជាមួយពលករ ដោយថ្លែងថា ខ្លួនជាតំណាងរបស់ RA មេខ្យល់អាចត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណតាមផ្លូវច្បាប់ថាជាភ្នាក់ងាររបស់ RA ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីថ្មី រួមបញ្ចូលផ្នែកមួយស្តីពីវិធាននៃទីភ្នាក់ងារ[១៧] ។ វិន័យនៃទីភ្នាក់ងារចែងថា គោលការណ៍ (ក្នុងករណីនេះ គឺ RA) ត្រូវបានភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចដោយកិច្ចសន្យាដែលធ្វើឡើងដោយទីភ្នាក់ងារ ឬថា ក្នុងករណីដែលភ្នាក់ងារធ្វើសកម្មភាពនៅក្រៅសិទ្ធិអំណាចរបស់ខ្លួន ភ្នាក់ងារនោះត្រូវមានកាតព្វកិច្ចបំពេញកិច្ចសន្យា ឬបង់សំណងក្នុងករណីដែលភ្នាក់ងារមិនអាចបំពេញកិច្ចសន្យាបានទេនោះ ។

---

[១៥] ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា *គោលនយោបាយស្តីពីចំណាកស្រុកដើម្បីការងារសម្រាប់កម្ពុជា* (ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០) ។

[១៦] មាត្រា ៤២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៩) ។

[១៧] ផ្នែកទី៤ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី (ឆ្នាំ២០០៧) ការបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេសបណ្តោះអាសន្ន (ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៨) ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១ នៅក្រោយការអនុម័តដោយរដ្ឋសភា ដូចដែលរាយការណ៍ដោយកាសែត *ឌឹ ភែមបូឌា ដេលី* ថ្ងៃទី៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១ ។

២.១.១០. ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើមេខ្យល់ធ្វើសកម្មភាពដោយឯករាជ្យ ឬឱ្យ RA ដែលគ្មានអាជ្ញាប័ណ្ណ MOLVT គួរតែត្រូវបានជូនដំណឹង ។ ខណៈដែល MOLVT អាចចាត់វិធានការប្រឆាំងនឹង RA/មេខ្យល់ដែលគ្មានអាជ្ញាប័ណ្ណ ចរិតនៃឋានៈមិនផ្លូវការរបស់ RA/មេខ្យល់ដែលគ្មានអាជ្ញាប័ណ្ណទាំងនេះ អាចបង្កការលំបាកក្នុងការតាមដានពួកគេ ។

២.១.១១. ក្នុងករណីដែលគ្មានឋានៈផ្លូវការ និងស្របច្បាប់នៅក្នុងដំណើរការជ្រើសរើស ជារឿយៗ មេខ្យល់អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាទំនាក់ទំនងទន់ខ្សោយនៅក្នុងខ្សែសង្វាក់នៃការជ្រើសរើស ។ RAs អាចទម្លាក់កំហុសលើមេខ្យល់ និងភ្ជាប់កំហុសនៃការអនុវត្តមិនស្របច្បាប់ទៅលើពួកគេ ។ ដូច្នេះហើយ ជាការចាំបាច់ដែលត្រូវបញ្ចូលមេខ្យល់ទៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដើម្បីធានាថា ពួកគេ/RAs ទទួលខុសត្រូវពេញលេញចំពោះសកម្មភាពរបស់មេខ្យល់ ។

៣. ការចុះកិច្ចសន្យាជាមួយពលករ/ការជ្រើសរើសពលករ

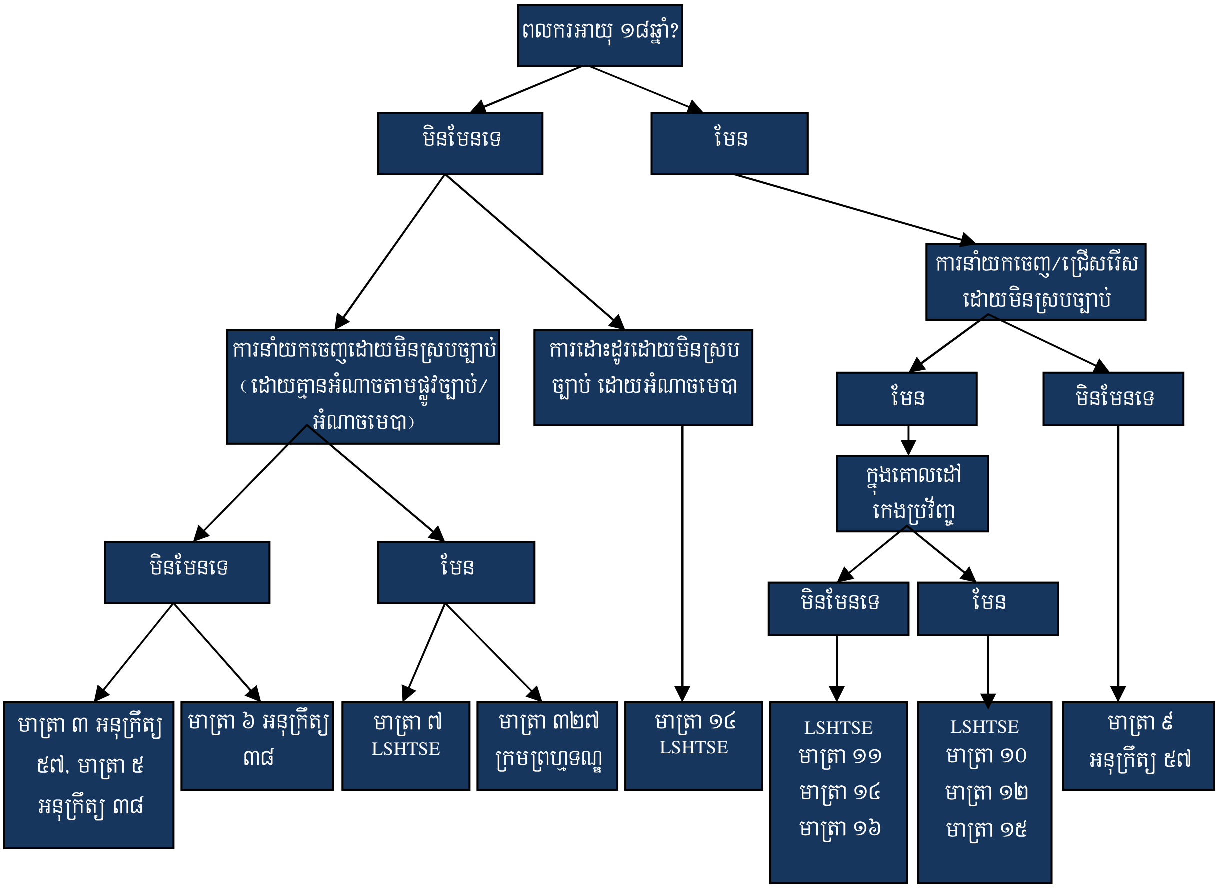

៣.១. រឿងរបស់ សុភាព

ការជ្រើសរើស

៣.១.១. មាត្រា ៣ នៃអនុក្រឹត្យលេខ៥៧ ចែងថា RAs ត្រូវតែជ្រើសរើសពលករដែលមានអាយុចាប់ពី ១៨ឆ្នាំឡើងទៅ ។ នៅក្នុងការជ្រើសរើស សុភាព មេខ្យល់រំលោភលើកិច្ចព្រមព្រៀងរវាង RAs និង MOLVT ។ បញ្ហានេះ គួរតែដាក់ជូន MOLVT ហើយប្រសិនបើមានភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ បញ្ហានេះត្រូវប៉ះពាល់ដល់សុពលភាពនៃអាជ្ញាប័ណ្ណរបស់ RAs ។ ប៉ុន្តែ ការដែលឪពុកម្តាយរបស់ សុភាព ជាប់ពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងការកែអាយុរបស់ សុភាព អាចបង្កជាបញ្ហាទាក់ទងនឹងភ័ស្តុតាង ប្រសិនបើមានការចោទប្រកាន់ដោយផ្អែកលើមូលហេតុនេះ ។ RA អាចនឹងទាញហេតុផលថា សុភាព អះអាងថាមានអាយុ ១៨ឆ្នាំ នៅពេលដែលមេខ្យល់បានទៅជួបគ្រួសាររបស់នាង ។ លក្ខណៈស្រពេចស្រពិលនៃអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ មិនបានចែងអំពីការណែនាំណាមួយនៅក្នុងសេណារីយ៉ូនេះឡើយ ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើអានតាមពាក្យពេចន៍ អនុក្រឹត្យនេះចែងថា RAs ជ្រើសរើសតែពលករ ដែលមានអាយុចាប់ពី ១៨ឆ្នាំឡើងទៅប៉ុណ្ណោះ ។ ដោយសារតែនេះជាកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់របស់ RAs ការបញ្ជាក់ដោយប្រយោល គឺថា RAs ជាអ្នកដែលមានកាតព្វកិច្ចត្រូវធានាថា ខ្លួនគោរពតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃច្បាប់ ដោយធ្វើការត្រួតពិនិត្យ

សាវតារឱ្យបានសមស្រប ។ ក្នុងករណីដែល RA (ឬមេខ្យល់ដែលដើរតួជាភ្នាក់ងាររបស់ RA) ជ្រើសរើសជនណាម្នាក់អាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ ដោយមិនបានធ្វើការត្រួតពិនិត្យសមហេតុផលដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់អាយុ ពួកគេត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការល្មើសនឹងអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ។

៣.១.២. សៀវភៅគ្រួសារ គឺជាធនធានដ៏ល្អសម្រាប់មេខ្យល់ និង RAs ដើម្បីធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់អត្តសញ្ញាណរបស់សមាជិកគ្រួសារ ជាមួយនឹងអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ និងសំបុត្រកំណើត ។ ទោះបីជាការពិតដែលថា ការក្លែងបន្លំអត្តសញ្ញាណជាច្រើនត្រូវបានផ្តួចផ្តើមគំនិតដោយមេខ្យល់ក្តី ក៏ RAs មានលេសតិចតួចក្នុងការទទួលយកមនុស្សអាយុ ១៤ ឆ្នាំថាជា ១៨ឆ្នាំ ដោយផ្អែកលើឯកសារអត្តសញ្ញាណរបស់បងប្អូនបង្កើតម្នាក់ ពីព្រោះថា គ្រាន់តែការស៊ើបអង្កេតបន្តិចបន្តួច ទំនងជាធ្វើឱ្យគេអាចដឹងអំពីអាយុពិតប្រាកដរបស់នាងទៅហើយ ។

៣.១.៣. អាស្រ័យលើកាលៈទេសៈនៃការជ្រើសរើស សកម្មភាពរបស់មេខ្យល់នៅដំណាក់កាលនេះ អាចចាត់ទុកជាអំពើឧក្រិដ្ឋ ។ មាត្រា ៣២៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៩) ចែងអំពីបទឧក្រិដ្ឋ"នាំយកអនីតិជនចេញ" ថាជាអំពើនៃការនាំយកអនីតិជនចេញដោយខុសច្បាប់ពីមនុស្សម្នាក់ដែលមានការថែទាំស្របច្បាប់[១៨] ។ ដើម្បីកសាងសំណុំរឿងនេះ ជាការចាំបាច់ដែលត្រូវបង្ហាញភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ថា មេខ្យល់បានដឹងអំពីអាយុពិតប្រាកដរបស់ សុភាព (ការបង្ហាញថា មេខ្យល់គួរតែបានដឹងអំពីអាយុពិតរបស់នាង អាចជាការគ្រប់គ្រាន់) ។ មេខ្យល់ក៏អាចត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ (LSHTSE) ផងដែរ[១៩] ។ ការផ្តន្ទាទោសករណីនេះប្រកបដោយជោគជ័យ អាស្រ័យលើកម្រិតនៃការបន្លំបោកប្រាស់ដែលធ្វើឡើងដោយមេខ្យល់ និងកម្រិតនៃការកេងប្រវ័ញ្ច ដែល សុភាព នឹងជួបប្រទះនៅឯគោលដៅចុងក្រោយ ។ របាយការណ៍នេះពិភាក្សាអំពីភាពខុសគ្នារវាងការជ្រើសរើសដោយស្របច្បាប់ និងការជួញដូរ នៅក្នុង*កថាខណ្ឌ ៣.២* ខាងក្រោម ។ ក្នុងករណីដែលការប្រគល់និងទទួល សុភាព ត្រូវបានចាត់ទុកជាការប្រគល់ដោយខុសច្បាប់ "*នូវការគ្រប់គ្រងលើជនណាម្នាក់ទៅជនដទៃ ... ដោយផ្តោះប្តូរទៅនឹងរបស់មានតម្លៃ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងសេវា និងមនុស្សផង*" មេខ្យល់ និងឪពុកម្តាយអាចត្រូវជាប់ទោសពីបទព្រហ្មទណ្ឌនៅក្រោមមាត្រា ១៤ នៃ LSHTSE ដែលផ្តន្ទាទោសអំពើលក់-ដូរមនុស្ស[២០] ។

ការកែអាយុរបស់ សុភាព

---

[១៨] ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ)ខែ ដល់ ១(មួយ)ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ពី ១០០.០០០ (មួយសែន)រៀល ដល់ ២.០០០.០០០ (ពីរលាន) រៀល ។

[១៩] ឧទាហរណ៍ មាត្រា ១២ ការជ្រើសរើសដោយមិនស្របច្បាប់សម្រាប់ការកេងប្រវ័ញ្ច ។

[២០] មាត្រា ១៤ LSHTSE (ឆ្នាំ២០០៨) ។

៣.១.៤. ទង្វើនៃការដំឡើងអាយុរបស់អនីតិជនដើម្បីអាចមានសិទ្ធិធ្វើការងារ បានរីករាលដាលរហូតដល់បញ្ហានេះត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពីទម្រង់ធ្ងន់ធ្ងរបំផុតនៃពលកម្មកុមាររបស់កម្ពុជា ដែលចុះហត្ថលេខា

រឿងទី២ របស់ សុភាព

ឪពុកម្តាយរបស់ សុភាព បានយល់ព្រមផ្តិតស្នាមមេដៃនៅលើកិច្ចសន្យាចំនួន២ : ***(១) លិខិតយល់ព្រម និងធានា*** ដែលចែងថា សុភាព នឹងត្រូវបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេល ៣ខែ នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលមួយកន្លែងក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ នាងនឹងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចេញក្រៅឡើយ ហើយឪពុកម្តាយរបស់នាងអាចទៅសួរសុខទុក្ខនាងបានតែម្តងប៉ុណ្ណោះក្នុងមួយសប្តាហ៍ ។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ក៏ចែងផងដែរថា ***ឪពុកម្តាយរបស់ សុភាព នឹងត្រូវទទួលខុសត្រូវសងវិញនូវរាល់ថ្លៃចំណាយទាំងអស់ដែលទាក់ទងនឹងការជ្រើសរើស សុភាព*** ប្រសិនបើនាងមិនបានបញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាល ឬមិនបានបំពេញកិច្ចសន្យាការងារ នៅមុនពេលសងប្រាក់ក្រុមហ៊ុន Malabour រួចរាល់ទៅនោះ ***(២) កិច្ចព្រមព្រៀងខ្ចីប្រាក់*** ដែលឪពុកម្តាយរបស់ សុភាព ព្រមព្រៀងសងប្រាក់កម្ចីទាំងស្រុង រួមជាមួយនឹងការប្រាក់ ទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនវិញ ក្នុងករណីដែល សុភាព មិនបំពេញតាមកិច្ចសន្យា ។ សុភាព ផ្តិតស្នាមមេដៃលើឯកសារទី៣ ***(៣) កិច្ចសន្យាការងារ*** ដែលនាងយល់ព្រមទទួលយកលក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ដោយព្រមព្រៀងសងថ្លៃចំណាយទាំងអស់ឱ្យក្រុមហ៊ុន Malabour វិញ ទោះជានាងបញ្ចប់ ឬមិនទាន់បញ្ចប់កិច្ចសន្យាការងារក្តី ។ ***ឪពុកម្តាយរបស់ សុភាព ត្រូវបានផ្តល់ប្រាក់ ១៥០ដុល្លារ និងអង្ករ ៥០គីឡូក្រាម*** ជាមួយនឹងការសន្យាថា នឹងផ្តល់ឱ្យ ១៥០ដុល្លារ និងអង្ករ ៥០គីឡូក្រាមទៀត នៅពេលដែល សុភាព បញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាលរបស់នាង ។

ដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន និងដែលចែងថា ការកែអត្តសញ្ញាណរបស់កុមារដើម្បីដំឡើងអាយុរបស់ពួកគេ គឺជាការរំលោភលើផែនការសកម្មភាព និងគោលដៅរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការកាត់បន្ថយពលកម្មកុមារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា[២១] ។

៣.១.៥. អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ (និងសេចក្តីបកប្រែក្រៅផ្លូវការនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីថ្មី) ចែងថា កិច្ចសន្យាត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យានោះ *"ផ្ទុយនឹងច្បាប់ និងមិនស្របតាមសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងទំនៀមទម្លាប់ល្អ"*[២២] ។ មាត្រា ៣ នៃ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ បញ្ជាក់ថា ពលករត្រូវមានអាយុ ១៨ឆ្នាំឡើងទៅ ដើម្បីក្លាយជាបេក្ខជនសម្រាប់ដាក់ពាក្យសុំទៅធ្វើការងារនៅក្រៅប្រទេស ។ ដូច្នេះ កិច្ចសន្យាណាមួយសម្រាប់ការងារនៅក្រៅ

[២១] ផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់ទម្រង់ធ្ងន់ធ្ងរបំផុតនៃពលកម្មកុមារ ។

[២២] មាត្រា ៥ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ មាត្រា ៣៥៤ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី (ឆ្នាំ២០០៧) ។

ប្រទេស ដែលការងារនោះត្រូវបានបំពេញដោយជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ គួរតែចាត់ទុកថា ខុសច្បាប់ ពីព្រោះវាផ្ទុយនឹងអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ។ ផលប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់ហេតុផលនេះ មានពីរយ៉ាង :

៣.១.៥.១. កិច្ចសន្យាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ដែលខុសពីអាចធ្វើមោឃភាពបាន ។ ភាពខុសគ្នានេះ មានន័យថា សុពលភាពនៃកិច្ចសន្យាមិនត្រូវបានកំណត់ដោយចេតនា (ឬសកម្មភាពរបស់ភាគី) ឡើយ ។ ក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យាមួយអាចធ្វើមោឃភាពបាន ភាគីម្ខាង ឬភាគីទាំងសងខាង ត្រូវតែស្វះស្វែងសកម្មមុនដើម្បីធ្វើមោឃភាពកិច្ចសន្យានោះ ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យា ត្រូវបានចាត់ទុកជាមោឃៈ មានន័យដូចគ្នានឹងថា កិច្ចសន្យាមិនដែលត្រូវបានធ្វើឡើងឡើយ ។

៣.១.៥.២. ជាការមិនគ្រប់គ្រាន់នោះទេ ដែលភាគីមួយទាញហេតុផលថា កិច្ចសន្យាមិនត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដែលគេមានហេតុផលចាត់ទុកថា ពលករមានអាយុ១៨ឆ្នាំ (ដោយផ្អែកតាមឯកសារអត្តសញ្ញាណក្លែងបន្លំនោះ) ។ ការដែលភាគីមួយចាត់ទុកថា ពលករមានអាយុ១៨ឆ្នាំ មិនផ្លាស់ប្តូរការពិតដែលពលករនោះមានអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំឡើយ ហើយក៏មិនផ្លាស់ប្តូរការពិតដែលថា ការជួលពលករអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំឱ្យទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស គឺជាការខុសច្បាប់នោះដែរ ។

៣.១.៦. មាត្រា ៧ នៃអនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ ចែងថា ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាមួយធ្វើឡើងដោយសារកំហុស ការបង្ខិតបង្ខំ ឬការក្លែងបន្លំ (ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការផ្តល់ព័ត៌មានមិនពិត ព្រោះបើសិនជាគ្មានអំពើបែបនេះទេ ភាគីម្ខាងទៀតនឹងមិនចុះកិច្ចសន្យាជាមួយឡើយ) កិច្ចសន្យានោះពុំមានសុពលភាពទេ ។ មាត្រា ១០ ចែងបន្តថា ការក្លែងបន្លំ គឺជាមូលហេតុសម្រាប់ការធ្វើមោឃភាពកិច្ចសន្យា នៅពេលមានអំពើបោកបន្លំ ភាពមិនស្មោះត្រង់ ឬការផ្តល់ព័ត៌មានក្លែងបន្លំ ដែលប្រព្រឹត្តដោយភាគីមួយនៃកិច្ចសន្យា ដែលប្រសិនបើគ្មានអំពើបែបនេះទេ ភាគីម្ខាងទៀតនឹងមិនចុះកិច្ចសន្យាជាមួយឡើយ ។ ក្នុងករណីរបស់ សុភាព ភាគីទាំងពីរបានដឹង និងផ្សំគំនិតគ្នានៅក្នុងការកែអាយុរបស់សុភាព ។ ជាការពិត ក្នុងករណីដែលគ្រួសារព្យាយាមធ្វើមោឃភាពកិច្ចសន្យាដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការក្លែងបន្លំ ពួកគេអាចនឹងយល់ឃើញថា RA មានជំហររឹងមាំជាងក្នុងន័យថា RA អាចទាញហេតុផលថា ខ្លួនមិនបានដឹងអំពីការកែអាយុទេ ហើយពឹងផ្អែកតាមឯកសារដែលផ្តល់ដោយគ្រួសារ ។ ជាងនេះទៅទៀត ដើម្បីធ្វើមោឃភាពកិច្ចសន្យាដោយសារហេតុផលនៃការបន្លំ ភាគីដែលចង់ធ្វើមោឃភាពត្រូវធ្វើបែបនេះភ្លាមៗនៅពេលដែលខ្លួនរកឃើញការបន្លំនេះ — ការពន្យារពេលណាមួយនឹងបង្កើនលទ្ធភាពដែលថា ភាគីទាំងសងខាងត្រូវបានចាត់ទុកថាបានផ្តល់ការយល់ព្រមចំពោះកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួន ដោយបន្តធ្វើសកម្មភាពនៅក្រោមកិច្ចសន្យានេះទាំងដឹងអំពីការបន្លំ ។

កិច្ចសន្យាការងារ

៣.១.៧. អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ចែងនៅត្រង់មាត្រា ៩ អំពីការតម្រូវឱ្យមានកិច្ចសន្យាការងាររវាង RA និងពលករ ។ លក្ខខណ្ឌតម្រូវទាំងនេះ ត្រូវបានរៀបរាប់នៅក្នុងប្រអប់ខាងស្តាំដៃ ។ ក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យាការងារមិនមានគ្រប់លក្ខខណ្ឌទាំងអស់ដែលតម្រូវដោយអនុក្រឹត្យនេះទេនោះ គេគួរតែជូនដំណឹងអំពី RA នេះទៅ MOLVT ហើយអាជ្ញាប័ណ្ណរបស់ RA នោះ គួរតែពិចារណាឡើងវិញ ។

៤.១.៨. ដូចដែលបានពិភាក្សានៅខាងលើ មានហេតុផលល្អមួយដែលថា ការដែលសុភាព មានអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ ធ្វើឱ្យកិច្ចសន្យាក្លាយជាមោឃៈ ដូចគ្នានឹងមិនដែលមានកិច្ចសន្យាដូច្នោះដែរ ។ ចំណុចនេះត្រូវបានលើកយកមកពិភាក្សានៅក្នុង*ផ្នែកទី ៨* ។

៤.១.៩. ហេតុផលមួយទៀតដែលមានសម្រាប់ករណីរបស់ សុភាព គឺថា ក្នុងនាមជាអនីតិជន នាងគ្មានសមត្ថភាពផ្លូវច្បាប់ដើម្បីចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាទេ ។ មាត្រា ៦ នៃអនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ ចែងថា កិច្ចសន្យាត្រូវចាត់ទុកថាអាចធ្វើមោឃភាពបាន នៅពេលដែលភាគីមួយពុំមានសមត្ថភាពផ្លូវច្បាប់ ។ ប៉ុន្តែមាត្រា ១៥ ចែងថា អនីតិជនអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ អាចចុះកិច្ចសន្យាបានដោយមានការយល់ព្រមពីអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់របស់ខ្លួន[២៣] ។ ឪពុកម្តាយរបស់ សុភាព បានយល់ព្រមឱ្យនាងចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យា ប៉ុន្តែនាងគិតថា ចុះហត្ថលេខាក្នុងនាមជាជនដែលមានសមត្ថភាពផ្លូវច្បាប់ គឺគ្រប់អាយុ ១៨ឆ្នាំ ដូច្នេះ មិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយឡើយ ។ បែបនេះ គេអាចទាញហេតុផលថា កិច្ចសន្យាការងារដែលចុះហត្ថលេខាដោយ សុភាព អាចធ្វើមោឃភាពបាន ពីព្រោះកិច្ចសន្យានេះចុះហត្ថលេខាដោយអនីតិជន (ក្រោមអាយុ ១៨ឆ្នាំ) ។ ការទាញហេតុផលបែបនេះ គឺជាការពិបាក ដោយសារតែមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយចំពោះការបន្លំនេះ ។

មាត្រា ៩ នៃអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ : លក្ខខណ្ឌតម្រូវ សម្រាប់កិច្ចសន្យាការងារ :

- ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋាន
- កាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើម និងបញ្ចប់
- ទីកន្លែង និងប្រភេទនៃការងារ
- ជំនាញរបស់ពលករ
- ប្រាក់ខែ និងលាភការ
- ចំណែកនៃប្រាក់ខែ ដែលត្រូវផ្ញើមកឱ្យគ្រួសាររបស់ពលករ
- ម៉ោងធ្វើការ ការឈប់សម្រាកចុងសប្តាហ៍ និងការឈប់សម្រាកថ្ងៃបុណ្យ
- ការស្នាក់នៅ ម្ហូបអាហារ សម្លៀកបំពាក់ ការថែទាំសុខភាព
- ប្រាក់ធានារ៉ាប់រង សម្រាប់ពលករម្នាក់ៗ
- វិធីដឹកជញ្ជូនពលករទៅមកពីកន្លែងការងារ
- ការចំណាយ សម្រាប់ការធ្វើដំណើរទៅមក
- បញ្ញត្តិសម្រាប់ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពលករ ។

[២៣] ក្នុងករណីដែលគ្មានការចែងច្បាស់លាស់ថា ការយល់ព្រមបែបនេះត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទេនោះ ការយល់ព្រមដោយផ្ទាល់មាត់អាចជាការគ្រប់គ្រាន់ ។ នេះអាចបង្កឱ្យមានបញ្ហាភ័ស្តុតាង ប្រសិនបើមានជម្លោះនៅពេលក្រោយណាមួយ អំពីវត្តមានការយល់ព្រមបែបនេះ ។

កិច្ចព្រមព្រៀងធានា

៣.១.១០. ក្នុងករណីរបស់ សុភាព ឪពុកម្តាយរបស់នាងចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងធានា ដែលភ្ជាប់កាតព្វកិច្ច សុភាព ឱ្យគោរពតាមលក្ខខណ្ឌនៃមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល និងដែលចែងថា ឪពុកម្តាយរបស់នាងទទួលខុសត្រូវសងនូវរាល់ការចំណាយរបស់ RA ក្នុងករណីដែល សុភាព មិនបញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាលរបស់នាង ។ ចំពោះមុខកិច្ចសន្យានេះ ពុំច្បាស់ថា សុភាព យល់ព្រមជាមួយនឹងកិច្ចសន្យានោះទេ ពីព្រោះនាងមិនមែនជាភាគីនៃកិច្ចសន្យានេះឡើយ ប៉ុន្តែ រឿងនេះមិនចម្លែកអ្វីទេនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលឪពុកម្តាយត្រូវកំណត់ដំណើរជីវិតរបស់កូនដោយមិនពិគ្រោះយោបល់ជាមួយកូននោះ[២៤] ។ ក្នុងករណីដែលនេះគឺជាកិច្ចសន្យាដែលទទួលស្គាល់អាយុពិតប្រាកដរបស់ សុភាព ជាការអាចធ្វើទៅបាន ដែលឪពុកម្តាយរបស់នាងធ្វើជាភាគីនៃកិច្ចសន្យានេះ មិនមែនរូបនាងទេ ។ ប៉ុន្តែ កិច្ចសន្យាធ្វើឡើងដោយផ្អែកមូលដ្ឋានលើការផ្តល់ព័ត៌មានក្លែងបន្លំថា សុភាព មានអាយុ ១៨ឆ្នាំ និងមានសមត្ថភាពផ្លូវច្បាប់ ។ ដូច្នេះ ពុំមានហេតុផលស្របច្បាប់ដើម្បីឱ្យឪពុកម្តាយរបស់នាងយល់ព្រមចំពោះលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាឡើយ ។

៣.១.១១. មាត្រា ៣ នៃអនុក្រឹត្យលេខ៣៨ ចែងថា កិច្ចសន្យាមួយមានសុពលភាពទៅបាន លុះត្រាតែកិច្ចសន្យានោះមានកម្មវត្ថុមួយដែលជាក់លាក់ អាចអនុវត្តបាន ស្របច្បាប់ និងស្របតាមសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងទំនៀមទម្លាប់ល្អ ។ មាត្រា ៥ ចែងបន្តដោយបញ្ជាក់ថា កិច្ចសន្យាមួយត្រូវមោឃៈ ក្នុងករណីដែលកម្មវត្ថុមិនអាចអនុវត្តបាន និង/ឬផ្ទុយនឹងផលប្រយោជន៍សង្គម ឬរំលោភសីលធម៌សង្គម ។ កិច្ចសន្យាមួយដែលចុះហត្ថលេខាដោយភាគីពីរដែលកំណត់កាតព្វកិច្ច និងលក្ខខណ្ឌការងាររបស់ភាគីទីបី (ដែលមិនមែនជាភាគីនៃកិច្ចសន្យា) អាចទាញហេតុផលថា ខ្វះនូវសមាសភាគនៃភាពជាក់លាក់ដែលបង្កើតជាកិច្ចសន្យាមានសុពលភាព ។ ជាងនេះទៅទៀត និងដូចដែលបានពិភាក្សានៅក្នុង *ផ្នែកទី៥* នៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ ការបង្ខាំងខ្លួនដោយគ្មានសិទ្ធិអំណាចស្របច្បាប់គឺជាអំពើខុសច្បាប់ ដូច្នេះហើយ សមាសភាគនេះនៃកិច្ចសន្យានឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ (នៅក្រោមមាត្រា ៣ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨) ដោយសារតែកិច្ចសន្យានេះមានគោលបំណងបង្កើតកាតព្វកិច្ចសន្យាអោយគោរពតាមអំពើឧក្រិដ្ឋ[២៥] ។

កិច្ចព្រមព្រៀងឱ្យខ្ចីប្រាក់

៣.១.១២. កិច្ចសន្យានឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ នៅពេលដែលកិច្ចសន្យានោះផ្ទុយទៅនឹងផលប្រយោជន៍សង្គម និងរំលោភសីលធម៌សង្គម[២៦] ។ អាស្រ័យលើកាលៈទេសៈនីមួយៗ ជាការសមហេតុផលក្នុងការនិយាយថា ការភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចឱ្យមនុស្សម្នាក់ធ្វើការងារដើម្បីសងបំណុលរបស់ជនដទៃ គឺផ្ទុយទៅនឹងផលប្រយោជន៍សង្គម និងរំលោភសីលធម៌មិ

---

[២៤] Kirst-Ashman, K *អន្តរាបថមនុស្ស សហគមន៍ អង្គការ និងក្រុម នៅក្នុងបរិយាកាសម៉ាក្រូសង្គម* (ឆ្នាំ២០០៨ Thomson, Learning Inc) ទំព័រ១៨៨។

[២៥] មាត្រា ២៥៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៩) ។

[២៦] មាត្រា ៥ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ ។

សង្គម ។ ប្រសិនបើទង្វើបែបនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាផ្ទុយទៅនឹងផលប្រយោជន៍សង្គម បញ្ហាថា តើបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចសន្យា ជាភាគីស្ម័គ្រចិត្ត ឬអត់នៅពេលចាប់ផ្ដើមកិច្ចសន្យានោះ មិនមែនជាការសំខាន់ទេ ។

៣.១.១៣. អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្ដីពីការលុបបំបាត់ទាសភាព បានឱ្យនិយមន័យការបញ្ចាំខ្លួនដោះបំណុលថាជា *"លក្ខខណ្ឌដែលកើតចេញពីការសន្យាមួយរបស់កូនបំណុល ដោយយកសេវាផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ខ្លួន ឬសេវារបស់ជនដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន ធ្វើជាកិច្ចធានាបំណុល ប្រសិនបើតម្លៃនៃសេវាទាំងនោះដែលវាយតម្លៃដោយសមហេតុផល មិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីទូទាត់បំណុល ឬ រយៈពេលនៃសេវាទាំងនោះមិនត្រូវបានកំណត់ ហើយចរិតនៃសេវាទាំងនោះមិនត្រូវបានបញ្ជាក់"*[២៧] ។ មាត្រា ១(ឃ) តម្រូវឱ្យរដ្ឋភាគីហាមឃាត់ការអនុវត្តណាមួយ ដែលតាមរយៈការអនុវត្តនោះ កុមារអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ ត្រូវបានប្រគល់ដើម្បីរង្វាន់ក្ដី ឬមិនមែនក្ដី សម្រាប់គោលបំណងកេងប្រវ័ញ្ចពលកម្មកុមារ ។ មាត្រា ២(១) នៃអនុសញ្ញា ILO លេខ២៩ ស្ដីពីពលកម្មដោយបង្ខំ ចែងថា ពលកម្មដោយបង្ខំគឺជាការងារ ឬសេវាណាមួយ ដែលទទួលបានពីជនណាម្នាក់នៅក្រោមការគំរាមកំហែងដោយទណ្ឌកម្មណាមួយ ហើយដែលជននោះមិនបានផ្ដល់ដោយស្ម័គ្រចិត្តដោយខ្លួនឯង[២៨] ។ បន្ថែមពីលើនេះ សេចក្ដីណែនាំស្ដីពីការជ្រើសរើស បណ្ដុះបណ្ដាល ផ្ញើរ និងគ្រប់គ្រងពលករខ្មែរដើម្បីទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស ចែងថា ពលកម្មដោយបង្ខំ និងការធ្វើការងារដើម្បីដោះបំណុល ត្រូវបានហាមឃាត់[២៩] ។

៣.១.១៤. ដូច្នេះហើយ ទោះបីជាកិច្ចព្រមព្រៀងឱ្យខ្ចីប្រាក់នេះជាភ័ស្តុតាងនៃការបញ្ចាំខ្លួនដោះបំណុល ឬការអនុវត្តធ្ងន់ធ្ងរតិចជាងនេះ ដែលមិនត្រូវបានគ្របដណ្ដប់ដោយអនុសញ្ញាអន្តរជាតិក្ដី ឬមិនមែនក្ដី ច្បាស់ណាស់ កិច្ចព្រមព្រៀងបែបនេះនៅតែជាការអនុវត្តមួយ ដែល MOLVT បានកំណត់ថា ត្រូវហាមឃាត់ ដូច្នេះ ការអនុវត្តបែបនេះផ្ទុយទៅនឹងផលប្រយោជន៍ និងសីលធម៌សង្គម ។ ដោយសារមូលហេតុនេះ គេអាចទាញហេតុផលដោយសមស្របថា កិច្ចព្រមព្រៀងបែបនេះអាចត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។

ការធ្វេសប្រហែស

---

[២៧] មាត្រា ១(ក) អនុសញ្ញាបំពេញបន្ថែមនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្ដីពីការលុបបំបាត់ទាសភាព ពាណិជ្ជកម្មទាសករ ព្រមទាំងស្ថាប័ន និងការអនុវត្តដែលស្រដៀងទៅនឹងទាសភាព ។

[២៨] អនុសញ្ញាលេខ ២៩ របស់ ILO ស្ដីពីពលកម្មដោយបង្ខំ (ឆ្នាំ១៩៣០) ។

[២៩] កថាខណ្ឌ ៦ : សេង សក្តា "របាយការណ៍នៃកិច្ចប្រជុំដែលធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១០ នៅឯសាលប្រជុំនៃក្រសួងការងារ និងបណ្ដុះបណ្ដាលវិជ្ជាជីវៈ ស្ដីពីសេចក្ដីណែនាំស្ដីពីការជ្រើសរើសពលករខ្មែរទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស" (ថ្ងៃទី២៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១០) ។

៣.១.១៥. ក្រមរដ្ឋប្បវេណី (ឆ្នាំ២០០៧)[៣០] ដែលចូលជាធរមាននាពេលថ្មីៗ កន្លងទៅនេះ រួមមានសមាសភាគដែលអាច ប្រើប្រាស់ប្រឆាំងនឹង RAs ។ ឧទាហរណ៍មួយ គឺបទល្មើសនៃសេចក្តីធ្វេសប្រហែស ។ មាត្រា ៧៤២ ចែងថា ការធ្វេសប្រហែសត្រូវបានបង្កឡើង នៅពេលដែលជនណាម្នាក់ប្រព្រឹត្តអំពើមួយ ដែលទាក់ទងនឹង *"(១) ជនម្នាក់ ដែលមានវិជ្ជាជីវៈ ឬបទពិសោធន៍ ដូចគ្នានឹងអ្នកប្រព្រឹត្ត អាចបានដឹងមុនថា លទ្ធផលជាក់លាក់មួយនឹងកើតចេញពីអំពើនោះ ប៉ុន្តែ អ្នកប្រព្រឹត្តមិនបានដឹងមុនពីលទ្ធផលដោយសារតែការខ្វះការប្រុងប្រយ័ត្ន និង (២) អ្នកប្រព្រឹត្តមានកាតព្វកិច្ចត្រូវបញ្ចៀសការកើតឡើងនូវលទ្ធផលបែបនេះ ប៉ុន្តែ ធ្វេសប្រហែសមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចនោះ"* ។ បទល្មើសធ្វេសប្រហែស មានន័យថា បន្ថែមពីលើដំណោះស្រាយតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងតាមកិច្ចសន្យាប្រឆាំងនឹង RAs ក្នុងករណីដែល RA ប្រព្រឹត្តដោយមិនសមហេតុផលនៅក្នុងដំណើរការជ្រើសរើស ហើយគេអាចដឹងមុនថា ការប្រព្រឹត្តមិនសមហេតុផលរបស់ RA នោះ នឹងបង្កឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ RA ត្រូវទទួលខុសត្រូវបង់សំណងជំងឺចិត្តដែលកើតចេញពីគ្រោះថ្នាក់នោះ ។ នេះអាចរាប់បញ្ចូលទាំងទង្វើធ្វេសប្រហែស នៃការជ្រើសរើសជនណាម្នាក់ ដែលមិនអាចយល់អំពីអ្វីដែលខ្លួនបានព្រមព្រៀង នៅក្រោមកិច្ចសន្យា ។

ការសន្និដ្ឋាន

៣.១.១៦. ក្នុងករណីដែលគេអាចបង្ហាញថា មេខ្យល់កំពុងកេងប្រយោជន៍ពីកង្វះការអប់រំ/អនក្ខរភាពរបស់គ្រួសារ សុភាព អំពើនេះអាចជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ នៅក្រោមមាត្រា ៣៨៣ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៩) "ការកេងប្រយោជន៍ពីភាពទន់ខ្សោយ" ។ ដូចគ្នានេះដែរ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី រួមបញ្ចូលនូវបទប្បញ្ញត្តិមួយនៅត្រង់មាត្រា ៣៤៩ អំពីការបំពានកាលៈទេសៈ ដែលចែងថា ក្នុងករណីដែលភាគីមួយប្រើប្រាស់ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច ឬឋានៈសង្គមរបស់ខ្លួន ដើម្បីឱ្យ

[៣០] ច្បាប់អនុវត្តសម្រាប់ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នៅក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ ហើយក្រមរដ្ឋប្បវេណីនេះចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១ (សូមមើលកំណត់សម្គាល់លេខ ១៧ ខាងលើ) ។

រឿងទី១ របស់ សំនៀង

សំនៀង អាយុ ២១ឆ្នាំ ។ គាត់ធ្វើការជាកម្មករ ហើយរកប្រាក់បាន១,៥ ដុល្លារក្នុងមួយថ្ងៃ ។ គាត់ត្រូវបានមិត្តភក្តិម្នាក់ ណែនាំឱ្យជួបជាមួយមេខ្យល់ ដែលនិយាយថា គេអាចរកការងារឱ្យ សំនៀង ធ្វើនៅក្នុងរោងចក្រកែច្នៃត្រីមួយ នៅក្នុងប្រទេសថៃ ដែល សំនៀង អាចរកប្រាក់បានដល់ទៅ ២៥០ដុល្លារ ក្នុងមួយខែ ។ សំនៀង ពុំមានលិខិតឆ្លងដែនទេ ប៉ុន្តែមេខ្យល់បានប្រាប់គាត់ ថា គាត់មិនចាំបាច់មានលិខិតឆ្លងដែនឡើយ ។ សំនៀង ធ្វើដំណើរទៅដល់ក្រុងមួយនៅជាប់ព្រំដែនថៃ ហើយស្នាក់នៅក្នុងផ្ទះសំណាក់មួយ ជាមួយនឹងបុរស ៨នាក់ទៀត ដែលមេខ្យល់រូបនេះបានជ្រើសរើស ។ ព្រឹកឡើង គាត់ប្រគល់ប្រាក់ ១០០ដុល្លារ ឱ្យទៅមេខ្យល់ ហើយជិះម៉ូតូឌុប ទៅដល់ព្រំដែនថៃ រួចហើយក៏ឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដោយធ្វើរជើង ។ នៅទីនោះ រថយន្តមួយគ្រឿងបានរង់ចាំគាត់ ហើយដឹកគាត់ទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់មួយ នៅក្នុងក្រុងដែលនៅជិតនោះ ។

ភាគីម្ខាងទៀតមិនអាចជំទាស់ទៅនឹងរូបមន្តកិច្ចសន្យា ភាគីម្ខាងទៀតនេះ អាចលុបចោលកិច្ចសន្យានោះបាន ។ ចំណុចទាំងនេះ ត្រូវបានពិភាក្សា នៅក្នុង*ផ្នែកទី៩* ។

៣.២. រឿងរបស់ សំនៀង

ការជ្រើសរើស

៣.២.១. ភាពស្របច្បាប់នៅក្នុងការជ្រើសរើសពលករសម្រាប់ការងារកសិកម្ម នៅក្នុងប្រទេសថៃ មានកម្រិតខុសៗគ្នា ។ RAs មួយចំនួន ត្រូវបានផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណពេញលេញ និងអនុវត្តគ្រប់ជ្រុងជ្រោយទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល ការដឹកជញ្ជូនដោយស្របច្បាប់ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ទិដ្ឋាការចូលប្រទេសថៃ ។ ប៉ុន្តែ រឿងរបស់ សំនៀង ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីបង្ហាញអំពីភាពខុសច្បាប់នៃអំពើកេងប្រវ័ញ្ច ដែលអនុវត្តដោយអ្នកជ្រើសរើសពលករខុសច្បាប់ ។

៣.២.២. រឿងរបស់សំនៀង បង្ហាញអំពីការប្រែក្លាយយ៉ាងរហ័សពីចំណាកស្រុកទៅជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនៃការជួញដូរមនុស្ស ។ ពិធីសារអង្គការសហប្រជាជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ បង្ក្រាប និងផ្តន្ទាទោសអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសអំពើជួញដូរស្ត្រី និងកុមារ (ឆ្នាំ២០០០) ("ពិធីសារ Palermo") ចែងថា រដ្ឋភាគីត្រូវផ្តន្ទាទោសអំពើជ្រើសរើស និងដឹកជញ្ជូន ដោយមធ្យោបាយបោកបញ្ឆោតសម្រាប់គោលដៅកេងប្រវ័ញ្ច ។ ប្រទេសកម្ពុជាបានដាក់បញ្ចូលលក្ខខណ្ឌតម្រូវនេះ នៅក្នុង LSHTSE ដែលផ្តន្ទាទោសអំពើជួញដូរមនុស្ស (សូមមើលប្រអប់នៅខាងស្តាំ) ។

៣.២.៣. ប៉ុន្តែ ការរៀបចំបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌប្រឆាំងនឹងអំពើជួញដូរ ក្នុងកាលៈទេសៈបែបនេះ មានការលំបាក ។ ការលំបាកចម្បង គឺថា មនុស្សជាច្រើន ដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងការធ្វើចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតីដើម្បីការងារ រវាងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសថៃ គឺមានមូលដ្ឋានស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសថៃ ។ អ្នកដែលត្រូវគេជ្រើសរើស នឹងជួបប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយមនុស្សតែម្នាក់ ឬ ពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចនាំខ្លួនមកផ្តន្ទាទោសនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបាន[៣១] ។ បញ្ហានេះពុំត្រូវបានជួយដោយ MoU ជាមួយប្រទេសថៃ

LSHTSE ឆ្នាំ២០០៨ :

មាត្រា ៨ : និយមន័យនៃការនាំយកចេញដោយមិនស្របច្បាប់ : *ការធ្វើឱ្យមនុស្សម្នាក់ ផ្លាស់ទីពីកន្លែងដែលគេកំពុងរស់នៅ ទៅកាន់ទីកន្លែងដទៃ ដែលស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ខ្លួន តាមមធ្យោបាយបង្ខិតបង្ខំ គំរាមកំហែង បោកបញ្ឆោត បំពានអំណាច ឬល្បួងលោម ។*

មាត្រា ១១ : ការនាំយកចេញដោយមិនស្របច្បាប់សម្រាប់នាំឆ្លងដែន : *ក្នុងគោលដៅប្រគល់ ឬនាំយកជននោះទៅក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។*

មាត្រា ១២ : ការជ្រើសរើសដោយមិនស្របច្បាប់សម្រាប់ការកេងប្រវ័ញ្ច : *ការបញ្ចុះបញ្ចូល ការជួល ឬការឱ្យជនណាម្នាក់បម្រើការ ក្រោមទម្រង់ជាការកេងប្រវ័ញ្ចផ្សេងទៀត តាមមធ្យោបាយបោកបញ្ឆោត បំពានដោយអំណាច ការបង្ខាំងខ្លួន ការប្រើប្រាស់កម្លាំង ការគំរាមកំហែង ឬមធ្យោបាយបង្ខិតបង្ខំផ្សេងទៀត ។*

មាត្រា១៣/១៤ : អំពើលក់-ដូរមនុស្ស: *ការប្រគល់ឱ្យដោយខុស នូវការគ្រប់គ្រងលើជនណាម្នាក់ទៅជនដទៃ ។*

មាត្រា ១៥/១៦ : អំពើលក់-ដូរមនុស្សដោយមានគោលដៅ/សម្រាប់នាំឆ្លងដែន

មាត្រា ១៧/១៨ : ការដឹកជញ្ជូនដោយមានគោលដៅ/អំពើនាំឆ្លងដែន

---

[៣១] មានសន្ធិសញ្ញារវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រថៃ ស្តីពីបត្យាប័ន (ឆ្នាំ១៩៩៨) ។

ឡើយ ពីព្រោះកិច្ចព្រមព្រៀងនេះអនុវត្តចំពោះតែអំពើជួញដូរស្ត្រី និង កុមារប៉ុណ្ណោះ[៣២] ។ ដូច្នេះ នៅពេលដែលបុរសដែលត្រូវបានជួញដូរវិលត្រឡប់មកដល់កម្ពុជាវិញ លទ្ធភាពដែលគាត់អាចតាមដានរកមុខសញ្ញាមេខ្យល់ ឬមេខ្យល់ដែលជ្រើសរើសគាត់ គឺមានតិចតួចណាស់ ។

៣.២.៤. ការលំបាកមួយទៀតក្នុងការរៀបចំពាក្យបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌបែបនេះ គឺពាក្យពេចន៍នៃមាត្រានានានៅក្នុងច្បាប់ LSHTSE ។ ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីបទល្មើសជួញដូរ គ្រប់មាត្រាសំខាន់ៗទាំងអស់តម្រូវឱ្យមានសមាសភាគខ្លះៗនៃឥរិយាបថមិនស្របច្បាប់ - ការជ្រើសរើសដោយមិនស្របច្បាប់ ការនាំយកចេញដោយមិនស្របច្បាប់ និង/ឬការប្រគល់ការគ្រប់គ្រងលើជនណាម្នាក់ទៅអោយជនដទៃដោយមិនស្របច្បាប់ ។ នៅក្នុងនិយមន័យនៃការនាំយកចេញដោយមិនស្របច្បាប់នៅត្រង់មាត្រា ៨ នៃច្បាប់ LSHTSE លក្ខខណ្ឌតម្រូវ គឺថា ការនាំយកចេញត្រូវធ្វើឡើងដោយមធ្យោបាយ *"បង្ខិតបង្ខំ គំរាមកំហែង បោកបញ្ឆោត បំពានអំណាច ឬល្បួងលោម"* ។ សមាសភាគទាំងនេះហើយ ដែលធ្វើឱ្យសកម្មភាពមួយខុសច្បាប់សម្រាប់គោលបំណងរបស់ LSHTSE ។ ប៉ុន្តែ ចំពោះរឿងរបស់ សំនៀង រហូតដល់ចំណុចដែលគាត់ត្រូវបានដាក់ថ្នាំសណ្តំនៅក្នុងប្រទេសថៃ (សូមមើលរឿងទី២ របស់សំនៀង នៅទំព័រទី ៣៣) គាត់បាននិងកំពុងស្វះស្វែងធ្វើចំណាកស្រុកដោយមិនស្របច្បាប់ដោយស្ម័គ្រចិត្ត ។ តើនៅចំណុចណា ដែលចំណាកស្រុកខុសច្បាប់ដោយស្ម័គ្រចិត្តប្រែក្លាយទៅជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនៃការជួញដូរ ? Chen Chen Lee ធ្វើការបង្ហាញអំពីសំណួរនេះនៅក្នុងដ្យាក្រាមខាងក្រោមនេះ[៣៣] ។

	លទ្ធផលល្អនៃការរត់ពន្ធ/ជួញដូរ	ការកេងប្រវ័ញ្ចពលកម្ម ជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរ
ខុសច្បាប់	ឯកសារក្លែងបន្លំ អាចមានការបង្ខិតបង្ខំ/បោកបញ្ឆោត ប្រាក់ឈ្នួលត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ ការងារ/ការរស់នៅសមរម្យ សេរីភាពក្នុងការធ្វើដំណើរ	ឯកសារក្លែងបន្លំ/គ្មានឯកសារ ការបង្ខិតបង្ខំ ឬបោកបញ្ឆោត ពលកម្មដោយបង្ខំ
	ចំណាកស្រុកដែលមានសុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់	លទ្ធផលអាក្រក់នៃចំណាកស្រុកស្របច្បាប់ ការកេងប្រវ័ញ្ចពលកម្ម ជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរ
ស្របច្បាប់	ឯកសារត្រឹមត្រូវ ប្រាក់ឈ្នួលត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ ការងារ/ការរស់នៅសមរម្យ សេរីភាពនៃការធ្វើដំណើរ	ឯកសារត្រឹមត្រូវ អាចមានការបង្ខិតបង្ខំ ពលកម្មដោយបង្ខំ
	គ្មានគ្រោះថ្នាក់	**គ្រោះថ្នាក់ (ការកេងប្រវ័ញ្ច)**

[៣២] MoU រវាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រថៃ ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគីសម្រាប់ការលុបបំបាត់អំពើជួញដូរស្ត្រី និងកុមារ និងការជួយជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរ (ឆ្នាំ២០០៣) ។

[៣៣] Commit "ការសិក្សាអំពីការអនុវត្តបែបកេងប្រវ័ញ្ចនៃជើងសារជ្រើសរើសពលករ នៅកម្ពុជា" (ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៧) ។

៣.២.៥. រឿងរបស់ សំនៀង ស្ថិតនៅក្នុងប្រភេទ "មិនស្របច្បាប់" និង "កេងប្រវ័ញ្ច" ។ ពិតណាស់ថា គាត់ស្វែងរកការងារនៅក្នុងប្រទេសថៃដោយស្ម័គ្រចិត្ត ប៉ុន្តែ គាត់នឹងមិនទំនងជាបន្តធ្វើដូច្នេះទៀតឡើយ ប្រសិនបើគាត់ដឹងថា នៅទីបំផុត គាត់នឹងជាប់នៅលើទូកនេសាទធ្វើការដោយមិនបានទទួលប្រាក់ឈ្នួលនោះ ។ ក្នុងន័យនេះ ការបោកបញ្ឆោតអាចទាក់ទងទៅនឹងប្រភេទនៃការងារដែលនឹងត្រូវធ្វើ និងលក្ខខណ្ឌនៃការងារនោះ[៣៤] ។ សមាសភាគនៃការបោកបញ្ឆោតក្នុងនាមមេខ្យល់នេះហើយ ដែលប្រែក្លាយសកម្មភាពរបស់ពួកគេទៅជាបទល្មើសជួញដូរ ។ ដូច្នេះហើយ អំពើបោកបញ្ឆោតនេះ គឺគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងនិយមន័យនៃការនាំយកចេញដោយមិនស្របច្បាប់ ដែលតម្រូវថា មនុស្សម្នាក់ត្រូវបាននាំយកចេញពីកន្លែងដែលគេកំពុងរស់នៅ តាមមធ្យោបាយបោកបញ្ឆោត (ក្នុងចំណោមមធ្យោបាយផ្សេងទៀត) និងដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អ្នកប្រព្រឹត្ត (ឬការគ្រប់គ្រងរបស់តតិយជន)[៣៥] ។ មាត្រា ១០ នៃ LSHTSE ផ្តន្ទាទោសអំពើបែបនេះឱ្យជាប់ពន្ធនាគារពី ៧ ដល់ ១៥ឆ្នាំ នៅពេលដែលបទល្មើសនេះត្រូវបានប្រព្រឹត្តក្នុងគោលដៅកេងប្រវ័ញ្ចលើជនរងគ្រោះ ។ ដូចគ្នានេះដែរ នៅក្នុងការផ្តល់ភ័ស្តុតាងអំពីអំពើបោកបញ្ឆោត សំនៀង នឹងអាចបញ្ជាក់អំពីបទល្មើសនៃការនាំយកចេញដោយមិនស្របច្បាប់សម្រាប់ការនាំឆ្លងដែន[៣៦] ។ មាត្រាសមស្របជាងនេះមួយទៀត សម្រាប់ឧទាហរណ៍នេះ គឺមាត្រា ១២ ការជ្រើសរើសដោយមិនស្របច្បាប់សម្រាប់ការកេងប្រវ័ញ្ច ដែលអាចបញ្ជាក់ដោយផ្តល់ភ័ស្តុតាងបង្ហាញថា ជនល្មើសបានជ្រើសរើសជនរងគ្រោះឱ្យចូលរួមនៅក្នុងការកេងប្រវ័ញ្ចតាមមធ្យោបាយបោកបញ្ឆោត ។

រឿងទី៣ របស់ សុភាព

សុភាព ត្រូវបានភ្នាក់ងារនាំទៅកាន់មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលនៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ជាមួយក្មេងស្រីដទៃទៀត ដែលត្រូវបានជ្រើសរើស ។ នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌល សុភាព ត្រូវបានបង្រៀនជំនាញនានាដែលនាងនឹងត្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ការងារបម្រើក្នុងផ្ទះ ព្រមទាំងភាសាអង់គ្លេសខ្លះៗ ។ នាងត្រូវបានផ្តល់អាហារតិចតួច និងចាក់សោរទុកនៅក្នុងរោងមួយ ជាមួយនឹងក្មេងស្រី ៣០០នាក់ផ្សេងទៀត ។ ***នាងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចេញក្រៅឡើយ ហើយឪពុកម្តាយរបស់នាងមិនមកសួរសុខទុក្ខនាងទេ*** ។ នាងត្រូវបានគេប្រាប់ថា ឪពុកម្តាយរបស់នាងពុំមានប្រាក់ដើម្បីធ្វើដំណើរមករាជធានីភ្នំពេញទេ ។ គេមិនអនុញ្ញាតឱ្យនាងទូរស័ព្ទទៅឪពុកម្តាយរបស់នាងទេ ។ សុភាព ស្តាប់ឮរឿងរ៉ាវពីក្មេងស្រីដទៃទៀតថា លក្ខខណ្ឌនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី អាក្រក់ណាស់ ។ នាងនិយាយជាមួយគ្រូរបស់នាង ដែលផ្តល់លេខទូរស័ព្ទរបស់ស្ថានទូតកម្ពុជាប្រចាំប្រទេសម៉ាឡេស៊ីឱ្យនាង ហើយឱ្យនាងហៅទូរស័ព្ទទៅលេខនោះ ប្រសិនបើនាងត្រូវការជំនួយ ។ គ្រូមិនបានត្រឡប់មកធ្វើការទៀតឡើយ ។ សុភាព ឃើញថា បន្ទាប់ពីការបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេល៣ខែ ក្មេងស្រីខ្លះទៅធ្វើការនៅក្នុងផ្ទះរបស់គ្រូ ។ នាងស្តាប់ឮរឿងថា ក្មេងស្រីដទៃទៀតត្រូវធ្វើការជាស្រីពេស្យារហូតដល់ពេលដែលពួកនាងមានការងារធ្វើនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ។ ***សុភាព ចង់ចាកចេញ ប៉ុន្តែ ត្រូវគេប្រាប់ថា ឪពុកម្តាយនាងត្រូវតែសងប្រាក់ ៥០០ដុល្លារឱ្យទៅភ្នាក់ងារវិញ ប្រសិនបើនាងចាកចេញ*** ។ សុភាព ដឹងថា ឪពុកម្តាយរបស់នាងនឹងគ្មានលទ្ធភាពសងប្រាក់វិញឡើយ ។

[៣៤] Lara Fergus របាយការណ៍ ACSSA លេខ៥ "ការជួញដូរស្ត្រីសម្រាប់ការធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ" (ថ្ងៃទី៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៥) ទំព័រ ៦ ។

[៣៥] មាត្រា ៨ LSHTSE (ឆ្នាំ២០០៨) ។

[៣៦] មាត្រា ១១ LSHTSE (ឆ្នាំ២០០៨) ។

៤. ការបណ្តុះបណ្តាល/ការស្នាក់អាស្រ័យ/ការដឹកជញ្ជូន

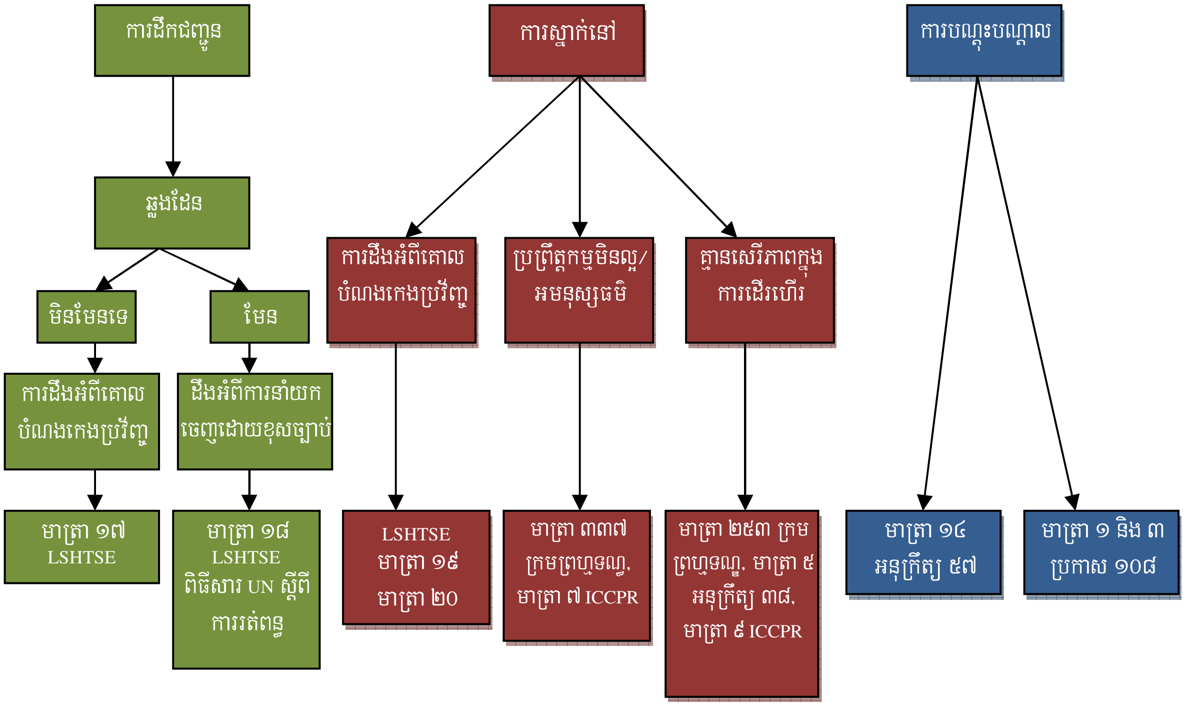

៤.១. រឿងរបស់ សុភាព

ការបង្ខាំងខ្លួនក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល

៤.១.១. សុភាព ស្ថិតនៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេល ៣ខែ ដោយមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចេញក្រៅឡើយ ។ ជារឿយៗ RAs/មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល នឹងទាញហេតុផលថា ការអនុញ្ញាតឱ្យក្មេងស្រីចេញក្រៅទៅណាមកណាដោយខ្លួនឯង គឺជារឿងដែលគ្រោះថ្នាក់ ពីព្រោះពួកគេទើបតែមកទីក្រុងជាលើកដំបូង ហើយមិនស្គាល់ភ្នំពេញទេ ។ RAs ក៏អាចយោងទៅលើលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា ដែលចែងថា ពលករិនីនឹងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចេញពីមជ្ឈមណ្ឌលឡើយ ។ ប៉ុន្តែ ការសន្និដ្ឋានដោយផ្អែកតាមព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ គឺថា មូលហេតុចម្បងសម្រាប់ការបង្ខាំងក្មេងស្រីនៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលគឺដើម្បី RAs អាចការពារវិនិយោគទុនរបស់ខ្លួន ។ ប្រសិនបើក្មេងស្រីត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចាកចេញ ពួកគេអាចនឹងមិនត្រឡប់មកវិញ ហើយ RAs នឹងខាតបង់ប្រាក់ដែលបានចំណាយទៅលើការបណ្តុះបណ្តាល ការស្នាក់អាស្រ័យ និងបែបបទឯកសារសម្រាប់ការធ្វើចំណាកស្រុក រហូតមកទល់នឹងចំណុចនោះ ។

៤.១.២. មាត្រា ៩ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR)[៣៧] ធានាថា *"ជនគ្រប់រូបមានសិទ្ធិមានសេរីភាព និងសន្តិសុខផ្ទាល់ខ្លួន ... គ្មានជនណាម្នាក់ ត្រូវដកហូតសេរីភាពបាន*

[៣៧] កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ឆ្នាំ១៩៩៦) ដែលត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័នដោយប្រទេសកម្ពុជានៅក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩២ ។

ឡើយ លើកលែងតែមានហេតុផល និងស្របតាមនីតិវិធីដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់" ។ ប្រការនេះត្រូវបានចែងជាថ្មីម្តងទៀតនៅក្នុងមាត្រា ១៦(៤) នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការការពារសិទ្ធិពលករចំណាកស្រុកគ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសារ (CMW) ដែលចែងថា ពលករចំណាកស្រុកមិនត្រូវបានដកហូតសេរីភាពឡើយ[៣៨] ។ បទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងនេះ ត្រូវបានសរសេរចូលទៅក្នុងច្បាប់ជាតិ ក្នុងមាត្រា ២១ នៃ LSHTSE ។ ចាប់តាំងពីការប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់ក្រមព្រហ្មទណ្ឌមក បទល្មើសបង្ខាំងមនុស្ស ត្រូវផ្តន្ទាទោសទៅតាមមាត្រា ២៥៣ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។ មាត្រានេះ ចែងថា *"ជនណាម្នាក់ដែលចាប់ឃុំឃាំង ឬ បង្ខាំងជនដទៃដោយគ្មានបញ្ជាពីអាជ្ញាធរដែលមានអំណាចតាមផ្លូវច្បាប់ ឬលើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានចែងដោយច្បាប់"* នឹងត្រូវផ្តន្ទាទោស ។ នៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ឬពាក្យពេចន៍នៃមាត្រានេះ ពុំមានត្រង់ណា ដែលគួសបញ្ជាក់ថា លក្ខខណ្ឌកិច្ចសន្យាមួយអាចចាត់ទុកជា *"អំណាចតាមផ្លូវច្បាប់"* ឬ *"ចែងដោយច្បាប់"* ឬថា លក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា គឺជាភ័ស្តុតាងដោះបន្ទុកគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បទល្មើសនេះនោះឡើយ ។ ដូច្នេះ ភាគីមួយដែលមានសមត្ថភាពតាមផ្លូវច្បាប់ដែលស្ម័គ្រចិត្តចុះកិច្ចសន្យាមួយ ដែលចែងអំពីរយៈពេលនៃការបង្ខាំងខ្លួន មិនអាចចងភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចដោយលក្ខខណ្ឌនោះបានឡើយ ពីព្រោះការបង្ខាំងខ្លួនគឺជាអំពើមិនស្របច្បាប់ ដូច្នេះ លក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាដែលចែងអំពីការបង្ខាំងខ្លួន គឺគ្មានសុពលភាពឡើយ[៣៩] ។

៤.១.៣. ទោះបីជាថា កាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិនេះត្រូវបានសរសេរចូលនៅក្នុងច្បាប់ជាតិរបស់ប្រទេសកម្ពុជាក្តី គេគួរកត់សម្គាល់ថា សន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិដែលត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័នរួចអាចអនុវត្តដោយផ្ទាល់ និងពឹងផ្អែកបាននៅក្នុងតុលាការកម្ពុជាដោយមិនចាំបាច់ត្រូវតែមានច្បាប់ជាតិដែលទាក់ទងនោះឡើយ ។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីដែលសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិមួយត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័នដោយកម្ពុជា ការរំលោភលើមាត្រាណាមួយនៃសន្ធិសញ្ញានោះ អាចឱ្យជនរងគ្រោះនៃការរំលោភបែបនោះ ប្រើប្រាស់ជាមូលដ្ឋានច្បាប់បាន[៤០] ។

៤.១.៤. នៅក្នុងការពិចារណាទៅលើការបង្ខាំងខ្លួនពលករក្នុងអំឡុងពេលនៃការបណ្តុះបណ្តាល ជាការសំខាន់ គឺត្រូវញែកឱ្យដាច់ពីគ្នារវាងកាតព្វកិច្ចកិច្ចសន្យា និងអំពើឧក្រិដ្ឋ ។ ពុំមានហេតុផលដោះបន្ទុកចំពោះការបង្ខាំងខ្លួនក្នុងអំឡុងពេលនៃការបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់ការងារនៅក្រៅប្រទេសឡើយ ។ សិក្ខាកាមគ្រប់រូបមានសិទ្ធិមានសេរីភាព ។ ក្នុង

[៣៨] អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារសិទ្ធិពលករចំណាកស្រុកគ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសារ (ឆ្នាំ១៩៩០) ដែលចុះហត្ថលេខាដោយកម្ពុជានៅក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ។

[៣៩] មាត្រា ៣ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ (ឆ្នាំ១៩៩៨) ។

[៤០] ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា *សេចក្តីសម្រេចលេខ ០៩២/០០៣/២០០៧* (ថ្ងៃទី១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧) ។

ករណីដែលសិក្ខាកាមមានបំណងចាកចេញពីមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល (ជាបណ្តោះអាសន្ន ឬជាអចិន្ត្រៃយ៍) ពួកគេគួរតែមានសេរីភាពធ្វើដូច្នេះបាន ។ ប្រសិនបើនៅពេលចាកចេញ សិក្ខាកាមរំលោភកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួន ជាមួយនឹង RA នោះ RA មានសិទ្ធិប្តឹងទាមទារតាមកិច្ចសន្យាប្រឆាំងនឹងសិក្ខាកាម ។ ប៉ុន្តែ RA មិនអាចបង្ខាំងខ្លួនសិក្ខាកាមដោយខុសច្បាប់ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការរំលោភកិច្ចសន្យាបានឡើយ[៤១] ។

៤.១.៥. ដោយសារ សុភាព ជាអនីតិជន RA និងជនដែលបង្ខាំងខ្លួននាងនៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល ក៏អាចនឹងប្រឈមមុខផងដែរ ចំពោះការផ្តន្ទាទោសនៅក្រោមមាត្រា ៣៣៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៩) ដោយសារបានប្រព្រឹត្ត"អំពើបង្អត់អាហារ និងការថែទាំសម្រាប់អនីតិជនអាយុក្រោម ១៥ឆ្នាំ" ។ ដើម្បីដាក់បន្ទុកបទល្មើសនេះ សុខភាពរបស់ សុភាព នឹងចាំបាច់ត្រូវធ្វើឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដោយសារស្ថានភាពរបស់នាង ។ ពុំមានច្បាប់សមមូលនៅក្នុងសៀវភៅច្បាប់ជាធរមាន ដែលអនុវត្តចំពោះការប្រព្រឹត្តចំពោះមនុស្សពេញវ័យឡើយ ។ ដូច្នេះ សិក្ខាកាមដែលប្រឈមមុខនឹងប្រព្រឹត្តកម្មអមនុស្សធម៌ អាចស្វែងរកដំណោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់ប្រឆាំងនឹង RA ដោយប្រើច្បាប់អន្តរជាតិ ឧ. ICCPR ដែលចែងថា *"គ្មានជនណាម្នាក់ត្រូវរងទារុណកម្ម ឬការប្រព្រឹត្ត ឬទណ្ឌកម្ម ដែលឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬធ្វើឱ្យថោកទាបឡើយ"*[៤២] ។

៤.១.៦. ក្នុងកាលៈទេសៈដែលមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលមិនមែនគ្រប់គ្រងនិងដំណើរការដោយ RA ប៉ុន្តែ ត្រូវបានចុះកិច្ចសន្យាម៉ៅការបន្ត (ជាផ្លូវការនិងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរក្តី ឬផ្សេងពីនេះក្តី) ទៅឱ្យបុគ្គលម្នាក់ទៀត ឬសហគ្រាសមួយផ្សេងទៀត ករណីបែបនេះ ការផ្តន្ទាទោសបទល្មើសនឹងត្រូវអនុវត្តប្រឆាំងនឹងអ្នកដែលគ្រប់គ្រង និងដំណើរការមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល មិនមែន RA ឡើយ ។ នេះគឺជាមូលហេតុមួយទៀត ដែលជនរងគ្រោះនៃការធ្វើចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតីនឹងទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការពង្រឹងច្បាប់ស្តីពីទីភ្នាក់ងារ និងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដល់ភាគីទីបីដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងការជ្រើសរើស ។

ការបណ្តុះបណ្តាល

៤.១.៧. បច្ចុប្បន្ន ពុំមានបទដ្ឋានអប្បបរមាសម្រាប់ឱ្យមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលត្រូវគោរពតាមឡើយ ។ ជាពិសេស ពុំមានកម្មវិធីបទដ្ឋានដែលគ្រប់គ្រងខ្លឹមសារនៃការបណ្តុះបណ្តាលទេ ហើយបទដ្ឋានសម្រាប់លក្ខខណ្ឌនៃមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល ក៏ពុំមានដែរ ។ មានតែបទប្បញ្ញត្តិនៅក្នុងអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ និងប្រកាសលេខ ១០៨ ដែលចែងថា RA

---

[៤១] មាត្រា ២០ អនុសញ្ញាអន្តរជាតិនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការការពារសិទ្ធិពលករចំណាកស្រុកគ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសារ : *"គ្មានពលករចំណាកស្រុកណាម្នាក់ ត្រូវជាប់ពន្ធនាគារដោយសារតែហេតុផលនៃការខកខានមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យាឡើយ"* ។

[៤២] មាត្រា ៧ ICCPR (ឆ្នាំ១៩៩៦) ។

ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការបណ្តុះបណ្តាលពលករអំពីប្រព័ន្ធការងារ ទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី និងច្បាប់ជាមូលដ្ឋានរបស់ប្រទេសដែលពលករនឹងទៅបម្រើការងារ[៤៣] និងថា ពលករត្រូវទទួលការបណ្តុះបណ្តាលអំពីបញ្ហាសុខភាពចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព និងសិទ្ធិការងារ[៤៤] ។ អនុក្រឹត្យលេខ៥៧ ចែងថា ទាំង MoLVT និង RA ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការបណ្តុះបណ្តាលពលករ[៤៥] ។ ប៉ុន្តែជាការអនុវត្តជាក់ស្តែង RA ទទួលខុសត្រូវលើការបណ្តុះបណ្តាល ហើយ MoLVT ធ្វើអធិការកិច្ចម្តងម្កាល ។ ចំណុចនេះក៏មានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៥ នៃប្រកាសលេខ ១០៨ ផងដែរ ដែលចែងថា មន្ត្រីអធិការកិច្ចមកពីនាយកដ្ឋានហត្ថពលិក និងនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតរបស់ MoLVT នឹងចុះធ្វើអធិការកិច្ច ដើម្បីធានាថា RAs គោរពតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល ។

៤.១.៨. ប៉ុន្តែ ការរកឃើញនៃរបាយការណ៍នេះបង្ហាញថា មន្ត្រីអធិការកិច្ចនឹងផ្តល់ការជូនដំណឹងដល់មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលអំពីការចុះត្រួតពិនិត្យដែលគ្រោងទុករបស់ខ្លួន ដូច្នេះ វាមិនច្បាស់លាស់ទេថា តើការបណ្តុះបណ្តាលដែលពិនិត្យឃើញដោយមន្ត្រីអធិការកិច្ច គឺជាការបណ្តុះបណ្តាលដែលអនុវត្តប្រចាំថ្ងៃ ឬអត់នោះឡើយ ។ ប្រកាស ១០៨ ទោះជាលិខិតបទដ្ឋានដែលមានលក្ខណៈលម្អិតជាង ស្តីពីការបណ្តុះបណ្តាលពលករដែលទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេសក្តី ពុំបានធ្វើការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដល់ RAs ជាមួយនឹង លក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃការបណ្តុះបណ្តាលឡើយ ។ អនុក្រឹត្យលេខ៥៧ គ្រាន់តែចែងយោងថា ជនទាំងឡាយដែលបញ្ជូនពលករខ្មែរទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេសដោយរំលោភអនុក្រឹត្យនេះ នឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ដែលមានស្រាប់[៤៦] ។ ដូច្នេះ ពុំមានភាពច្បាស់លាស់ទេថា តើនៅពេលណាទើបសកម្មភាព/បទដ្ឋាននៃការបណ្តុះបណ្តាលរបស់ RA នឹងត្រូវចាត់ទុកថា មានកម្រិតទាបជាងលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃប្រកាស ឬអនុក្រឹត្យនេះ ហើយក៏ពុំមានការចែងច្បាស់លាស់អំពីទោសទណ្ឌ ដែល RA នឹងប្រឈមមុខក្នុងករណីដែលការបណ្តុះបណ្តាលរបស់ខ្លួនត្រូវបានរកឃើញថា មានកម្រិតទាបជាងលក្ខខណ្ឌតម្រូវរបស់ប្រកាស (ការពិន័យ ការព្យួរអាជ្ញាប័ណ្ណ ការរឹតត្បិតអាជ្ញាប័ណ្ណ) ឬអំពីវិធានការអ្វីដែលគេងនឹងចាំបាច់ត្រូវអនុវត្តដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាខ្វះចន្លោះណាមួយដែលគេរកឃើញ ។

---

[៤៣] មាត្រា ១៤ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ (ឆ្នាំ១៩៩៥) ។

[៤៤] មាត្រា ៣ ប្រកាសលេខ ១០៨ (ថ្ងៃទី៣១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៦) ។

[៤៥] មាត្រា ១៤ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ (ឆ្នាំ១៩៩៥)

[៤៦] មាត្រា ២០ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ (ឆ្នាំ១៩៩៥)

៤.២. រឿងរបស់ សំនៀង

ការស្នាក់អាស្រ័យនៅក្នុងផ្ទះសំណាក់

៤.២.១. រួមជាមួយនឹងមេខ្យល់ មានចារីផ្សេងទៀតដែលអាចត្រូវមានទោសពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនៅក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេជាមួយ សំនៀង ។ មាត្រា ១៩ LSHTSE ចែងថា ជនណាដែលផ្តល់ជម្រកដល់ជនណាមួយដែលបានមកពីអំពើនាំយកចេញ ឬដឹកជញ្ជូនដោយមិនស្របច្បាប់ ក្នុងគោលដៅដើម្បីកេងប្រវ័ញ្ច ត្រូវផ្តន្ទាទោសឱ្យជាប់ពន្ធនាគារពី ៧ ដល់ ១៥ឆ្នាំ ។ មាត្រានេះ អាចអនុវត្តចំពោះជនដែលគ្រប់គ្រងផ្ទះសំណាក់នៅលើព្រំដែនកម្ពុជា ។ ប៉ុន្តែ ដើម្បីដាក់បន្ទុកទៅលើបទល្មើសនេះ ភ័ស្តុតាងនឹងត្រូវការចាំបាច់ដើម្បីបង្ហាញថា ជនដែលគ្រប់គ្រងផ្ទះសំណាក់បានដឹងអំពីអំពើកេងប្រវ័ញ្ចដែលគ្រោងទុក ។ ការបញ្ជាក់ថាពួកគេបានដឹងអំពីចេតនារបស់ សំនៀង ក្នុងការឆ្លងដែនទៅរកការងារ គឺពុំគ្រប់គ្រាន់ឡើយ ។

ការដឹកជញ្ជូនទៅកាន់ព្រំដែន

៤.២.២. ការពិត គោលដៅចុងក្រោយបង្អស់សម្រាប់ សំនៀង គឺធ្លាក់ទៅក្នុងទាសភាពនៅលើទូកនេសាទថៃ ។ ដូច្នេះ អំពើនេះ ត្រូវបានគ្របដណ្តប់ដោយអនុសញ្ញាបំពេញបន្ថែមរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការលុបបំបាត់ទាសភាព[៤៧] ដែលចែងថា រដ្ឋភាគីត្រូវផ្តន្ទាទោសអំពើដឹកនាំទាសករពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយទៀត ដោយមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ឬអំពើជាអ្នកសមគំនិតក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសនេះ ។

៤.២.៣. លើសពីនេះទៅទៀត ពិធីសារអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងការរត់ពន្ធជនចំណាកស្រុកតាមផ្លូវគោក ផ្លូវទឹក និងផ្លូវអាកាស (ឆ្នាំ២០០០)[៤៨] តម្រូវឱ្យរដ្ឋភាគីផ្តន្ទាទោសបទឧក្រិដ្ឋ នៃការរត់ពន្ធជនចំណាកស្រុកដែលត្រូវបានកំណត់ និយមន័យថាជា *"ការនាំមកឱ្យនូវការចូលដោយ*

រឿងទី២ របស់ សំនៀង

សំនៀង ត្រូវបានដាក់ថ្នាំសណ្តំនៅក្នុងផ្ទះសំណាក់ក្នុងទឹកដីថៃ ហើយភ្ញាក់ឡើងនៅលើទូកនេសាទរបស់ថៃ នៅក្នុងសមុទ្រ ។ គាត់ត្រូវបានបង្ខំឱ្យធ្វើការ ២១ម៉ោង ក្នុងមួយថ្ងៃ និងប្រាប់ថាគេនឹងសម្លាប់គាត់ចោល ប្រសិនបើគាត់មិនធ្វើតាមទេនោះ ។ នៅលើទូកនេសាទនោះ គាត់ធ្វើការជាមួយបុរសខ្មែរ ៤០នាក់ផ្សេងទៀត ដែលត្រូវបានជ្រើសរើស តាមវិធីដូចគ្នានឹងគាត់ដែរ ។ សំនៀង គ្មានឯកសារ ហើយ គ្មានប្រាក់ទេ ។ នៅពេលដែលទូកចូលចតនៅកំពង់ផែ បុរសទាំងនេះត្រូវបានចាក់សោរឃុំទុក នៅក្នុងឃ្លុបនៅបាតទូក ។ ពួកគេបរិភោគបាយជាមួយនឹងសម្លតិចតួច ដែលសុទ្ធតែទឹក ។ បុរសម្នាក់ក្នុងចំណោមបុរសទាំងនេះធ្លាក់ខ្លួនឈឺ ។ នៅពេលដែលគេដឹងច្បាស់ថា បុរសនោះមិនជាសះស្បើយទេនោះ គេបានបោះគាត់ចោលក្នុងទឹកទាំងកណ្តាលយប់ ។ ជម្រើសតែមួយគត់សម្រាប់ សំនៀង គឺត្រូវតែ លួចរត់ចេញ ។

---

[៤៧] អនុសញ្ញាបំពេញបន្ថែមរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការលុបបំបាត់ទាសភាព ពាណិជ្ជកម្មទាសករ និងស្ថាប័ន និងការអនុវត្តស្រដៀងទៅនឹងទាសភាព ។

[៤៨] ត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័នដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៥ ។

ខុសច្បាប់របស់ជនម្នាក់ទៅក្នុងរដ្ឋភាគីមួយ ដែលជននោះមិនមែនជាពលរដ្ឋ ឬអ្នកមានលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍ ដើម្បីទទួលបានផលប្រយោជន៍ហិរញ្ញវត្ថុ ឬផលប្រយោជន៍ជាសម្ភារៈដទៃទៀត ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល" ។

៤.២.៤. ក្រៅពីសមាសភាគនៃការរត់ពន្ធ និងទាសភាព មាត្រា ១៧ នៃ LSHTSE "ការដឹកជញ្ជូនដោយមានគោលដៅ" ផ្តន្ទាទោសជនណាដែលដឹកជញ្ជូនជនដទៃ ដោយដឹងថាជននោះត្រូវបាននាំយកចេញ ឬដឹកជញ្ជូនដោយមិនស្របច្បាប់ សម្រាប់គោលដៅកេងប្រវ័ញ្ច ។ ក្នុងករណីដែលមានភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ថា អ្នកបើកម៉ូតូឌុបបានដឹងអំពីការបោកបញ្ឆោត និងការកេងប្រវ័ញ្ចដែលគ្រោងទុកទៅលើ សំនៀង គេអាចស្វែងរកការផ្តន្ទាទោសពីបទព្រហ្មទណ្ឌនៅក្រោមមាត្រានេះបាន ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង គេបានឃើញនៅក្នុងករណីជាច្រើនដែលថា ភ័ស្តុតាងនៃអំពើដឹកជញ្ជូនតែមួយមុខ ជាការគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការទទួលបានការផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រានេះ ។ នេះមិនមែនជាលទ្ធផលដែលគេចង់បាននៅក្នុងករណីជាច្រើនឡើយ ពីព្រោះថា ការផ្តន្ទាទោសអ្នកបើកម៉ូតូឌុប អាចត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ជារង្វាន់លួងចិត្តសម្រាប់កង្វះនៃការផ្តន្ទាទោសតួអង្គសំខាន់ជាងនេះច្រើនទៀត នៅក្នុងករណីជួញដូរ ។

៥. ការឆ្លងកាត់/ការមកដល់ក្នុងប្រទេសទទួល

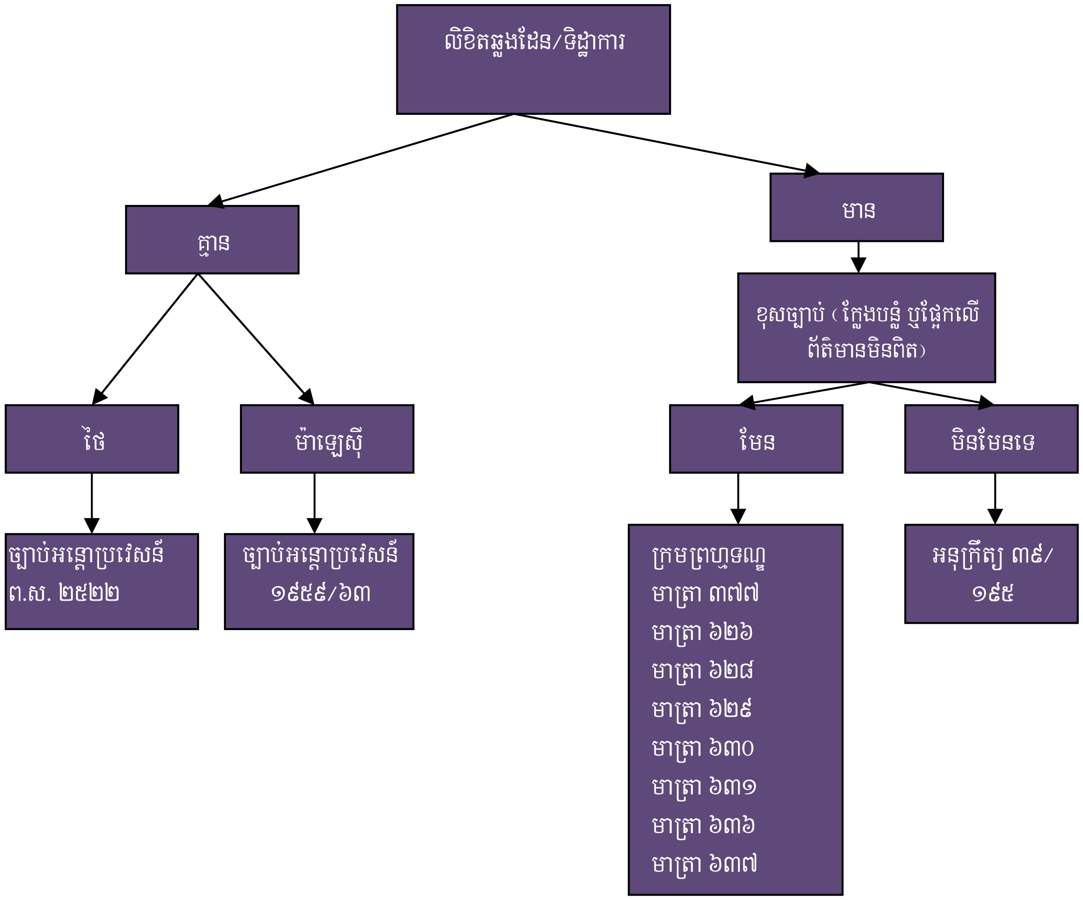

៥.១. រឿងរបស់ សុភាព

ការក្លែងបន្លំឯកសារដើម្បីដំឡើងអាយុរបស់ សុភាព ទៅជា ២១ឆ្នាំ

៥.១.១. នៅកម្ពុជា ដើម្បីមានសិទ្ធិត្រូវគេជ្រើសរើសទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស ពលករត្រូវតែមានអាយុ ១៨ឆ្នាំ[៤៩] ។ ប៉ុន្តែដើម្បីធ្វើការជាអ្នកបម្រើតាមផ្ទះនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ពលករត្រូវតែមានអាយុ២១ឆ្នាំឡើងទៅ[៥០] ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើ សុភាព គ្រប់អាយុដែលអាចត្រូវគេជ្រើសរើសនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ឧ. ១៨ឆ្នាំ នាងនៅតែមិនមានសិទ្ធិធ្វើការងារនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ីដដែល ។ តាមរយៈករណីសិក្សាមួយចំនួនដែលប្រមូលបានដោយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលដែលធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គេបានរកឃើញថា នៅពេលផ្តល់ឱ្យនូវក្មេងស្រីអាយុក្រោម ២១ឆ្នាំ ការឆ្លើយតបរបស់ RAs គឺក្លែងបន្លំឯកសារអត្តសញ្ញាណរបស់ពួកគេ និងធ្វើលិខិតឆ្លងដែន និងសុំទិដ្ឋាការដោយផ្អែកតាមព័ត៌មានក្លែងក្លាយនោះ ។

---

[៤៩] អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ (១៩៩៥) ។

[៥០] លក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍របស់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ។

៥.១.២. ពិធីសារ Palermo ដាក់លក្ខខណ្ឌតម្រូវឱ្យរដ្ឋភាគីធានាថា ឯកសារធ្វើដំណើរ និងអត្តសញ្ញាណត្រូវមានគុណភាពល្អ ដែលមិនអាចប្រើប្រាស់ខុស ឬក្លែងបន្លំបានឡើយ[៥១] ។ នៅក្នុងករណីសិក្សាដែលវិភាគដោយរបាយការណ៍នេះ ជារឿយៗ គេរកឃើញថា ឯកសារអត្តសញ្ញាណសំខាន់ចាំបាច់ត្រូវបានក្លែងបន្លំដើម្បីទទួលបានលិខិតឆ្លងដែន និងទិដ្ឋាការដោយស្របច្បាប់ ។ ដូច្នេះ លិខិតឆ្លងដែន និងទិដ្ឋាការ គឺស្របច្បាប់ ។ ក្នុងករណីដែលពលករ ឬគ្រួសាររបស់នាងមិនបានដឹងអំពីការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងឯកសារអត្តសញ្ញាណ និងលិខិតឆ្លងដែនរបស់នាងទេនោះ RAs អាច

ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៩) ការបោកប្រាស់/ក្លែងបន្លំ

- មាត្រា ៣៧៧ : និយមន័យនៃការបោកប្រាស់

ការបោកប្រាស់ គឺជាអំពើបោកបញ្ឆោតរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលណាម្នាក់ ដោយប្រើប្រាស់ឈ្មោះក្លែងក្លាយ ដោយការអះអាងអំពីឋានៈក្លែងក្លាយ ឬដោយការប្រើប្រាស់បំពានឋានៈពិតប្រាកដ ។

- មាត្រា ៦២៦ : ធាតុផ្សំនៃអំពើក្លែងបន្លំ

ការក្លែងបន្លំ គឺជាអំពើដោយចេតនាដើម្បីធ្វើឱ្យខូចការពិត ដែលស្តែងឡើងតាមរយៈអក្សរ ឬតាមមធ្យោបាយសម្តែងមតិផ្សេងទៀត ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌដូចតទៅនេះត្រូវបានបំពេញ : ការបង្ខូចនោះ មានកម្មវត្ថុ ឬអាចនឹងមានអំណាចជាភ័ស្តុតាងនៃសិទ្ធិ ឬអំពើមួយ ដែលមានផលវិបាកតាមផ្លូវតុលាការ ឬការបង្ខូចនោះ អាចនឹងបង្កការខូចខាត ។

- មាត្រា ៦២៨ : ការប្រើប្រាស់ឯកសារក្លែងបន្លំ
- មាត្រា ៦២៩ : ការក្លែងបន្លំឯកសារសាធារណៈ
- មាត្រា ៦៣០ : ការប្រើប្រាស់ឯកសារសាធារណៈក្លែងបន្លំ
- មាត្រា ៦៣១ : ការផ្តល់ឯកសារដោយក្លែងបន្លំ

អំពើនៃការផ្តល់ឯកសារដល់ជនដទៃ ដោយក្លែងបន្លំ ។

- មាត្រា ៦៣៦ : ការប្រើប្រាស់លិខិតបញ្ជាក់ក្លែងក្លាយ ឬក្លែងបន្លំ
- មាត្រា ៦៣៧ : សំណូកដែលទទួលយកដោយជនដែលមានសិទ្ធិចេញឯកសារក្លែងបន្លំ ។
- មាត្រា ៦៣៨ : សំណូកដែលផ្តល់ដល់ជនដែលមានសិទ្ធិចេញឯកសារក្លែងបន្លំ ។

[៥១] មាត្រា ១២ ពិធីសារ Palermo (ឆ្នាំ២០០០) ។

ប្រឈមមុខនឹងការចោទប្រកាន់ពីបទព្រហ្មទណ្ឌ តាមមាត្រាដែលមានចែងនៅក្នុងប្រអប់ខាងក្រោមនេះ ។ បន្ថែមលើនេះ ច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយថ្មីនឹងចែងអំពីមាត្រានានាដែលបំពេញបន្ថែមលើមាត្រាទាំងឡាយនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ឧ. មាត្រា ៣៤ ស្តីពីការសូកប៉ាន់មន្ត្រីសាធារណៈ មាត្រា ៤៣ អំពើពុករលួយកម្រិតស្រាល មាត្រា ៤៥ ទោសទណ្ឌបន្ថែមដែលអាចអនុវត្តចំពោះបទល្មើសពុករលួយ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ហាកើតមាននៅពេលដែលពលករ និង/ឬ គ្រួសាររបស់នាង ដឹងនិង/ឬបានជាប់ពាក់ព័ន្ធដោយលក្ខណៈណាមួយ នៅក្នុងការផ្លាស់ប្តូរនោះ ។ ការពិតរបាយការណ៍នេះបានរកឃើញថា នៅក្នុងករណីភាគច្រើន RAs ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យប្រាកដថា ពលករ និង/ឬគ្រួសាររបស់ពួកគេដឹងអំពីការបន្លំ/ការក្លែងបន្លំនេះ ដើម្បីបង្ហាញថា ពួកគេក៏មានការជាប់ពាក់ព័ន្ធដែរ ក្នុងករណីមានការផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ណាមួយ ។ ជម្រើសដែលមានសម្រាប់ពលករ/គ្រួសារ នៅក្នុងស្ថានភាពនេះ ត្រូវបានពិភាក្សានៅក្នុង*ផ្នែកទី៨ បណ្តឹង : នីតិវិធី/ដំណោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់* ខាងក្រោម ។

លិខិតឆ្លងដែន និងទិដ្ឋាការ

៥.១.៣. អនុក្រឹត្យលេខ ៣៩ (ឆ្នាំ២០០៩) ចែងថា ថ្លៃធ្វើលិខិតឆ្លងដែនសម្រាប់ពលករចំណាកស្រុកត្រូវបន្ថយត្រឹម ២០ ដុល្លារ និងថា ការចេញលិខិតឆ្លងដែនត្រូវពន្លឿនក្នុងរយៈពេល ២០ថ្ងៃ[៥២] ។ ប៉ុន្តែ ជាក់ស្តែង គឺមានមន្ត្រីប្រហែលជា ៧៥នាក់តែប៉ុណ្ណោះដែលធ្វើការនៅក្នុងការិយាល័យលិខិតឆ្លងដែន នៅក្រោមនាយកដ្ឋានស្ថិតិ និងលិខិតឆ្លងដែន ដូច្នេះ ភាពជាក់ស្តែងនៃការចេញលិខិតឆ្លងដែនឱ្យក្នុងរយៈពេល ២០ថ្ងៃ ក្នុងតម្លៃ ២០ដុល្លារសម្រាប់លិខិតឆ្លងដែនមួយនោះ គឺមិនទំនងជាធ្វើបានឡើយ ។ ដូច្នេះ RAs ភាគច្រើនបង់ប្រាក់បន្ថែមទៅឱ្យការិយាល័យនេះ ដើម្បីទទួលបានលិខិតឆ្លងដែនឆាប់រហ័ស (ជារឿយៗ បង់ថ្លៃដល់ទៅ ១៥០ដុល្លារ) ។ នៅទីបំផុត ថ្លៃចំណាយនេះធ្លាក់ទៅលើពលករ ក្នុងរូបភាពជាប្រាក់ជំពាក់ដែលពួកគេត្រូវសងទៅឱ្យ RA វិញ ។

ការឆ្លងកាត់ចូលប្រទេសម៉ាឡេស៊ី

៥.១.៤. មាត្រា ១១ នៃពិធីសារ Palermo ចែងថា រដ្ឋភាគីត្រូវពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យព្រំដែនដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើជួញដូរ ។ បច្ចុប្បន្ន អាជ្ញាធរប្រទេសម៉ាឡេស៊ីបាននិងកំពុងថ្លែងការពារការចូលនៃអនិតិជនដោយផ្អែកលើលិខិតឆ្លងដែនក្លែងបន្លំ ដោយនិយាយថា ពួកគេមិនអាចទទួលខុសត្រូវឡើយ ពីព្រោះលិខិតឆ្លងដែនមានភាពត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ ដោយគ្មាន MoU ឬកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីរវាងកម្ពុជា និងម៉ាឡេស៊ី ការដាក់កាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិដែលបានទទួលយល់ព្រម ទៅលើពួកគេ គឺជាការលំបាក ។ ប៉ុន្តែ ចំណុចនេះនឹងជាចំណុចសមស្របសម្រាប់ដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងបែបនេះ ពីព្រោះរបាយការណ៍ពីអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលគូសបញ្ជាក់ថា ក្មេងស្រីវ័យជាង១០ឆ្នាំ ក្នុង

[៥២] អនុក្រឹត្យលេខ ៣៩ ដែលកែប្រែអនុក្រឹត្យលេខ ១៩៥ (ឆ្នាំ២០០៨) ស្តីពីការផ្តល់លិខិតឆ្លងដែនធម្មតាដល់ពលករកម្ពុជាដែលទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេសដោយស្របច្បាប់ (ឆ្នាំ២០០៩) ។

ចំនួនកាន់តែច្រើនឡើង កំពុងឆ្លងកាត់ច្រកអន្តោប្រវេសន៍ម៉ាឡេស៊ីប្រកបដោយជោគជ័យ ដោយផ្អែកលើលិខិតឆ្លងដែនក្លែងបន្លំ ដែលដាក់អាយុពួកគេ ២១ឆ្នាំ ឬលើសពីនេះ ។

៥.១.៥. មាត្រា ២.៤ នៃនីតិវិធីសម្រាប់ពលរដ្ឋកម្ពុជាធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី (ឆ្នាំ១៩៩៩) ចែងថា និយោជក (នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី) ចេញថ្លៃសំបុត្រធ្វើដំណើររបស់ពលករពីច្រកចេញនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ទៅដល់ច្រកចូលនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី និងថា និយោជកសងថ្លៃចំណាយលើការធ្វើដំណើររបស់ពលករពីទីកន្លែងដើមទៅចំណុចច្រកចេញ ។ ប៉ុន្តែ ឯកសារនេះមិនអនុវត្តចំពោះអ្នកបម្រើការតាមផ្ទះ ដែលភាគច្រើនជាពលករចំណាកស្រុកនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ីឡើយ ។

៥.២. រឿងរបស់ សំនៀង

ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយស្របច្បាប់ទៅប្រទេសថៃ

៥.២.១. មូលហេតុចម្បងមួយក្នុងចំណោមមូលហេតុចម្បងនានាដែលថា មានលទ្ធភាពបែបនេះសម្រាប់ការជួញដូរ និងរត់ពន្ធមនុស្សឆ្លងដែនទៅកាន់ប្រទេសថៃ គឺថា ផ្លូវស្របច្បាប់នៃការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារពោរពេញទៅដោយការលំបាក និងចំណាយប្រាក់អស់ច្រើន ។

៥.២.២. ដើម្បីធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសថៃ ពលករត្រូវតែមានលិខិតឆ្លងដែន និងទិដ្ឋាការ ។ ថ្លៃចំណាយជាមធ្យមសម្រាប់ការបញ្ជូនពលករចំណាកស្រុកទៅធ្វើការនៅប្រទេសថៃតាមរយៈមធ្យោបាយស្របច្បាប់ គឺប្រហែល ៧០០ដុល្លារ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងថ្លៃចំណាយប្រហែល ១០០ដុល្លារសម្រាប់ការធ្វើចំណាកស្រុកខុសច្បាប់[៥៣] ។ ជាងនេះទៅទៀត ការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅតាមព្រំដែនមានភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នាទេ ហើយមានកន្លែងផ្សេងៗ ដែលអាចប្រើប្រាស់ជាច្រកឆ្លងកាត់ដោយខុសច្បាប់បាន ។ នេះមានន័យថា ពលករជាច្រើនសម្រេចចិត្តបង់ប្រាក់ ១០០ដុល្លារ ដើម្បីធ្វើចំណាកស្រុកតាមផ្លូវមិនស្របច្បាប់ ជាជាងចំណាយប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពួកគេដោយធ្វើចំណាកស្រុកតាមផ្លូវដែលចំណាយប្រាក់អស់ច្រើន ។

[៥៣] ច័ន្ទ សុផល ការិយាល័យ ILO ប្រចាំតំបន់អាស៊ីនិងប៉ាស៊ីហ្វិក *របាយការណ៍ស្តីពីគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ និងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា* (ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩) ។

៥.២.៣. ជាមួយគ្នានេះ ក៏មានការរិះគន់ថា លិខិតឆ្លងដែនដែលចេញឱ្យពលករចំណាកស្រុកមានចំនួនទំព័រតិចណាស់ ដែលនាំឱ្យពលករចាំបាច់ត្រូវធ្វើលិខិតឆ្លងដែនថ្មីកាន់តែច្រើនដង ។ ប្រការនេះ គឺជាបញ្ហា ជាពិសេសចំពោះពលករដែលទៅធ្វើការនៅប្រទេសថៃ ដែលតម្រូវឱ្យបន្តទិដ្ឋាការរយៈពេល ៦ខែម្តង[៥៤] ។

៥.៣. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

៥.៣.១. ជនចំណាកស្រុកដែលធ្វើដំណើរតាមច្រកមិនប្រក្រតី និង/ឬពលករចំណាកស្រុកដែលមានឯកសារមិនស្របច្បាប់ នឹងត្រូវប្រឈមនឹងការផ្តន្ទាទោសជាជនអន្តោប្រវេសន៍ខុសច្បាប់ តាមច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍នៃប្រទេសទទួល ។ នៅក្នុងប្រទេសថៃ ច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធ គឺច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍ ព.ស. ២៥២២ ហើយនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី គឺច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍ ឆ្នាំ១៩៥៩/៦៣ ដែលច្បាប់ទាំងពីរនេះហាមឃាត់ការចូលក្នុងប្រទេសទាំងនេះដោយគ្មានសិទ្ធិអំណាចស្របច្បាប់ ។ ការចាប់ខ្លួននៅក្រោមច្បាប់ទាំងនេះ អាចនាំទៅដល់ការឃុំខ្លួន ការផ្តន្ទាទោស (ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងការវាយនឹងរំពាត់ នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី) និងការនិរទេស នៅទីបំផុត (ជារឿយៗ ភាគីដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន ត្រូវចេញសោហ៊ុយចំណាយ) ។

---

[៥៤] អនាមិក "លិខិតឆ្លងដែនកម្ពុជាដ៏តូចតឿត្បៀតបង្កទុក្ខលំបាកដល់ពលករចំណាកស្រុកខ្មែរដែលធ្វើការនៅប្រទេសថៃ" (ថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០) អាចរកមើលនៅឯ : http://ki-media.blogspot.com/2010/11/skimpy-cambodian-passport-caused-grief.html ដែលបើកមើលនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ ។

៦. លក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួល

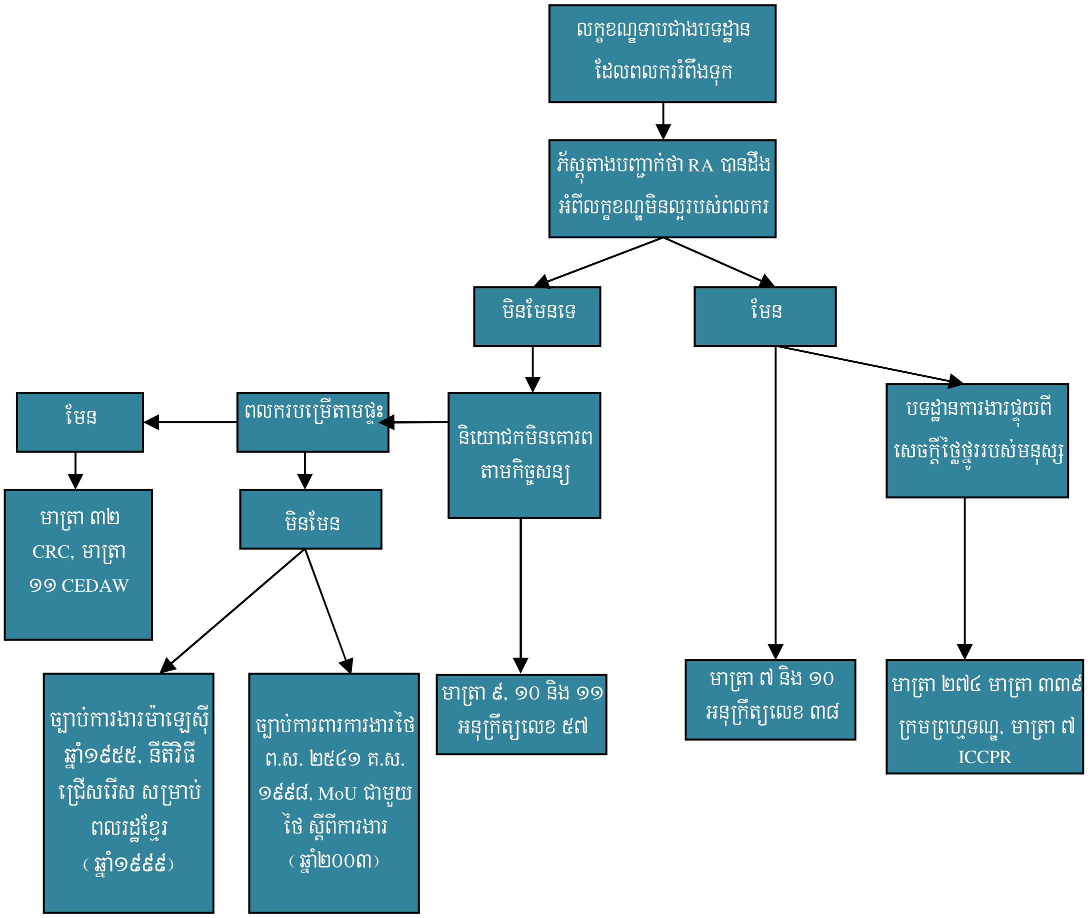

៦.១. ទូទៅ

៦.១.១. បទដ្ឋានអប្បបរមាអន្តរជាតិស្តីពីកិច្ចសន្យាការងារសម្រាប់ពលករចំណាកស្រុក ពុំទាន់មាននៅឡើយ ហើយខណៈដែលប្រទេសកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីពលករចំណាកស្រុក ប្រទេសថៃ និងម៉ាឡេស៊ី ពុំបានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញានេះឡើយ[៥៥] ។ អនុសញ្ញា ILO ស្តីពីចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ (វិសោធនកម្ម) អនុសញ្ញា (ឆ្នាំ១៩៤៩) អនុសញ្ញា (បំពេញបន្ថែម) ស្តីពីពលករចំណាកស្រុក (ឆ្នាំ១៩៧៥) និងអនុសាសន៍ស្តីពីពលករចំណាកស្រុក (ឆ្នាំ១៩៧៥) ផ្តល់អនុសាសន៍អំពីលក្ខខណ្ឌការងារ ។ ប៉ុន្តែ គ្មានអនុសញ្ញាណាមួយក្នុងចំណោមអនុសញ្ញាទាំងនេះ ត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយប្រទេសកម្ពុជា ឬប្រទេសទទួលសំខាន់ទាំងពីរនេះឡើយ ។ ដូច្នេះហើយ ពលករត្រូវបានភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចដោយលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យារបស់ពួកគេ និងច្បាប់ការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួល ។

---

[៥៥] ប្រសិនបើបានធ្វើដូច្នេះរួចហើយនោះ ប្រទេសទាំងនេះនឹងត្រូវមានកាតព្វកិច្ចនៅក្រោមមាត្រា ២៥ CMW ដើម្បីធានាថា ពលករចំណាកស្រុកទទួលបានលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងលក្ខខណ្ឌដែលអនុវត្តចំពោះពលរដ្ឋរបស់ប្រទេសនេះផងដែរ ។

៦.១.២. អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ចែងថា កិច្ចសន្យាការងារមិនត្រូវលើសពី ២ឆ្នាំទេ[៥៦] ចែងថា ពលករត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានថ្ងៃឈប់សម្រាកដែលទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលពី RAs ១ថ្ងៃកន្លះក្នុងមួយខែ[៥៧] និងចែងអំពីលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់សម្រាប់កិច្ចសន្យាការងារ[៥៨] ។ ប៉ុន្តែ នេះគឺជាដែនកំណត់នៃច្បាប់កម្ពុជា ទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យាសម្រាប់ពលករចំណាកស្រុក ។ ជាងនេះទៅទៀត ក្នុងករណីដែល RA ខកខានមិនបានផ្តល់កិច្ចសន្យា ដែលអនុលោមតាមអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧នេះ ទេនោះ ពុំមានការចែងច្បាស់លាស់អំពីថា តើទោសទណ្ឌអ្វី (ប្រសិនបើមាន) ដែល RA ត្រូវទទួលពី MOLVT ។ ជាមួយគ្នានេះ ក៏មិនច្បាស់លាស់ដូចគ្នាថា តើការឈប់សម្រាកប្រចាំខែនេះត្រូវពង្រឹងការអនុវត្តយ៉ាងដូចម្តេច ។

៦.១.៣. ប្រទេសកម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័នលើ CMW ប៉ុន្តែ អនុសញ្ញានេះជួយជាចម្បងដល់ជនដែលធ្វើចំណាកស្រុកចូលមកប្រទេសកម្ពុជា ជាជាងដល់ពលរដ្ឋកម្ពុជាដែលធ្វើចំណាកស្រុកទៅក្រៅប្រទេស ។ ប៉ុន្តែ មាត្រា ៣៧ ដាក់កាតព្វកិច្ចឱ្យប្រទេសប្រភពផ្តល់ព័ត៌មានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយដល់ពលករចំណាកស្រុក អំពីលក្ខខណ្ឌនៃការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ពួកគេ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវដែលពួកគេត្រូវតែបំពេញនៅក្នុងប្រទេសដែលពួកគេធ្វើការងារ ។ អនុសញ្ញានេះ មិនដាក់កាតព្វកិច្ចឱ្យប្រទេសប្រភពកំណត់បទដ្ឋានអប្បបរមា ឬតាមដានពលករចំណាកស្រុករបស់ខ្លួនដែលធ្វើការនៅក្រៅប្រទេសឡើយ ។

---

[៥៦] មាត្រា ១១ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ (ឆ្នាំ១៩៩៥) ។

[៥៧] មាត្រា ១០ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ (ឆ្នាំ១៩៩៥) ។

[៥៨] មាត្រា ៩ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ (ឆ្នាំ១៩៩៥) ។

៦.១.៤. ក្នុងករណីដែលលក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួល ខុសពី (មានបទដ្ឋានទាបជាង)លក្ខខណ្ឌដែលបានអះអាងដោយ RA ហើយមានភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ថា RA បានដឹងថា លក្ខខណ្ឌនឹងខុសគ្នា ពលករអាចប្តឹង RA ដើម្បីលុបចោលកិច្ចសន្យា ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃការអះអាងផ្ទុយពីការពិត (និងអាចជាការឆបោក) នៅក្រោមមាត្រា ៧ និង/ឬមាត្រា ១០ នៃអនុក្រឹត្យលេខ ៣៨[៥៩] ។ មាត្រា ៧ ចែងថា កិច្ចព្រមព្រៀងមួយដែលជាលទ្ធផលនៃកំហុស ការបង្ខិតបង្ខំ ឬការបោកបញ្ឆោត មិនមែនជាកិច្ចព្រមព្រៀងដែលមានសុពលភាពឡើយ ។ មាត្រា ១០

រឿងទី៤ របស់ សុភាព

បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេល ៣ខែ ***សុភាព ត្រូវបានជូនឡើងយន្តហោះធ្វើដំណើរទៅកាន់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ។ គេបានឱ្យលិខិតឆ្លងដែនទៅនាង ហើយប្រាប់ឱ្យនាង និយាយថា នាងមានអាយុ ២១ឆ្នាំ*** ។ បងស្រីរបស់នាងអាយុ ១៨ឆ្នាំ នាងមិនដឹងថា ហេតុដូចម្តេចបានជាលិខិតឆ្លងដែនរបស់នាងដាក់ថា នាងអាយុ ២១ឆ្នាំនោះទេ ។ នាងទៅធ្វើការជាអ្នកបម្រើឱ្យប្តីប្រពន្ធមួយគូ ។ នាងធ្វើការបានរយៈពេល ៥ខែ ហើយពុំបានទទួលប្រាក់ខែឡើយ ។ ***គេមិនអនុញ្ញាតឱ្យនាងទុកលិខិតឆ្លងដែននៅនឹងខ្លួនទេ មិនឱ្យចេញក្រៅ ហើយថែមទាំងគ្មានទូរស័ព្ទទៀត*** ។ជាញឹកញាប់ នាងធ្វើការ ២១ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ និងគ្មានថ្ងៃឈប់សម្រាកទេ ។ ឪពុករបស់ សុភាព ទូរស័ព្ទទៅក្រុមហ៊ុន Malabour គាត់បានឮរឿងមិនល្អអំពីលក្ខខណ្ឌការងារនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ហើយចង់ឱ្យកូនស្រីរបស់គាត់ត្រឡប់មកផ្ទះវិញ ។ ពីរសប្តាហ៍នៅក្រោយការទូរស័ព្ទរបស់គាត់ ***ក្រុមហ៊ុន Malabour ផ្តល់ឯកសារមួយ ដែលចុះហត្ថលេខាដោយ សុភាព ដែលនិយាយថា នាងសុខសប្បាយជាទេ និងថា លក្ខខណ្ឌការងារគឺល្អធម្មតា*** ព្រមទាំងថា ***ឪពុករបស់ សុភាព ត្រូវតែសងប្រាក់សរុប ៨០០ដុល្លារ ឱ្យទៅក្រុមហ៊ុន Malabour ប្រសិនបើគាត់ចង់ឱ្យសុភាពត្រឡប់មកផ្ទះវិញ*** ។ គាត់គ្មានប្រាក់សងទេ ។

បន្តចែងទៀតថា ការបោកបញ្ឆោតគឺជាមូលហេតុសម្រាប់ការធ្វើមោឃភាពកិច្ចសន្យា ក្នុងករណីដែលមានអំពើបោកបញ្ឆោត ភាពមិនស្មោះត្រង់ ឬការអះអាងផ្ទុយពីការពិត ដែលប្រព្រឹត្តដោយភាគីមួយ ដែលប្រសិនបើគ្មានអំពើទាំងនេះទេ ភាគីម្ខាងទៀតនឹងមិនចុះកិច្ចសន្យាឡើយ ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើមានភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ថា RA បាននិយាយកុហកអំពីលក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួល ពលករអាចប្តឹងលុបចោលកិច្ចសន្យានៅក្រោមមាត្រានេះបាន ។ អាចជាការលំបាកក្នុងការបង្ហាញភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ការដឹងឮរបស់ RA អំពីលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់នៅក្នុងប្រទេសទទួល ។ ប៉ុន្តែ នៅពេលពិចារណាលើលក្ខខណ្ឌកិច្ចសន្យាជាស្តង់ដារដែលគេបានដឹងមួយ (ឧទាហរណ៍ ម៉ោងធ្វើការក្នុងមួយ

[៥៩] អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ ។

ថ្ងៃ) ជាការសមហេតុផលដែលបញ្ជាក់ថា RA នឹងដឹងអំពីលក្ខខណ្ឌស្តង់ដារនៅក្នុងប្រទេសទទួល ។ ដូច្នេះ ការដឹងឮដោយប្រយោលនេះ អាចផ្តល់មូលហេតុគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការធ្វើបណ្តឹងទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យា ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួលខុសគ្នាខ្លាំងពីកិច្ចសន្យារបស់ពលករ ។

៦.១.៥. ក្នុងករណីដែលពលករអាចប្តឹងដើម្បីលុបចោលកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួនជាមួយ RA ពួកគេទំនងជានឹងនៅតែស្ថិតក្រោមកិច្ចសន្យាដាច់ដោយឡែកមួយទៀត ជាមួយនឹងនិយោជកនៅក្នុងប្រទេសទទួល ។ ការធ្វើមោឃភាពកិច្ចសន្យាមួយនឹងមិនមានន័យថា កិច្ចសន្យាដែលធ្វើតាមក្រោយកិច្ចសន្យាមួយនោះ ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈនោះឡើយ ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើពលករមានហេតុផលរឹងមាំដើម្បីលុបចោលកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួនជាមួយនឹង RA (ដែល RA ពឹងផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យានេះ ដើម្បីទាមទារមកវិញនូវការចំណាយណាមួយដែលបានធ្វើរួច) នេះអាចជាឥទ្ធិពលដែលចាំបាច់ដើម្បីបញ្ចុះបញ្ចូល RA ឱ្យជួយដល់ពលករនៅក្នុងការកែលម្អលក្ខខណ្ឌការងាររបស់ពួកគេ ឬផ្លាស់ប្តូរនិយោជក ។ ឧទាហរណ៍ ការវែកញែកហេតុផលបែបនេះអាចអនុវត្តនៅក្នុងករណីដែល RA ព្រមព្រៀងផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលដែលទាបជាងប្រាក់ឈ្នួលស្តង់ដារសម្រាប់ការងារនោះនៅក្នុងប្រទេសទទួល ។

៦.១.៦. លើសពីនេះទៅទៀត ក្នុងករណីដែលគេអាចបញ្ជាក់ភ័ស្តុតាងថា មេខ្យល់/ RAs បានដឹងថា លក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួល នឹងមិនអាចទទួលយកបាន ហើយប៉ះពាល់ដល់សុខភាពរបស់ពលករ មេខ្យល់/ RAs អាចប្រឈមមុខនឹងការចោទប្រកាន់ពីបទព្រហ្មទណ្ឌនៅក្រោមក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៩) ។ មាត្រា ៣៣៩ ផ្តន្ទាទោសអំពើនៃការដាក់អនីតិជននៅក្នុងលក្ខខណ្ឌការងារ ដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពរបស់អនីតិជននោះ ហើយមាត្រា ២៧៤ ផ្តន្ទាទោសអំពើនៃការដាក់ជនណាម្នាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមលក្ខខណ្ឌការងារ ដែលផ្ទុយនឹងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស ។ ដើម្បីទាញហេតុផលដាក់បន្ទុកបទល្មើសទីពីរនេះ គេត្រូវរកភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ជនម្នាក់ត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌការងារដែលផ្ទុយនឹងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស ។ ពុំមានការពន្យល់បន្ថែមទៀតអំពីនិយមន័យនៃ"សេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស"ឡើយ ។ ក្នុងករណីដែលមេខ្យល់/RA បានដឹងថា ពលករម្នាក់នឹងត្រូវប្រឈមមុខនឹងការបំពានរាងកាយ ឬការបំពានផ្លូវចិត្តនៅក្នុងប្រទេសទទួល ជាការសមហេតុផលដែលនិយាយថាទង្វើនេះស្ថិតនៅក្នុងប្រភេទនៃការ ផ្ទុយនឹងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស ឬប៉ះពាល់ដល់សុខភាពរបស់ពលករ ។ ដូចគ្នានេះដែរ ចំពោះពលករដែលមានអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ អវត្តមាននៃលទ្ធភាពទទួលបានការអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធ អាចចាត់ទុកជាកត្តាមួយ នៅក្នុងការស្វែងរកការផ្តន្ទាទោសក្នុងន័យនេះ ។

៦.១.៧. MoU សម្រាប់មហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ នៅត្រង់ផ្នែកទី៥ កថាខណ្ឌទី២៦ លើកទឹកចិត្តឱ្យប្រទេសគោលដៅអនុវត្ត ច្បាប់ការងារឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីកាត់បន្ថយការទទួលយកនូវការកេងប្រវ័ញ្ច ។ នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធ គឺច្បាប់ការងារ ឆ្នាំ១៩៥៥ នៅក្នុងប្រទេសថៃ គឺច្បាប់ការពារការងារ ព.ស. ២៥៤១ គ.ស. ១៩៩៨ ។

៦.១.៨. ចំពោះពលករចំណាកស្រុកទៅប្រទេសកូរ៉េ ពួកគេត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅក្រោមប្រព័ន្ធផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតការងារ (EPS) ។ បន្ទាប់មក ពលករដែលចុះបញ្ជីនៅក្រោមប្រព័ន្ធ EPS ទទួលបាននូវសិទ្ធិដូចគ្នានឹងពលករជាតិដែរ ដូចជា ប្រាក់ឈ្នួល ផលប្រយោជន៍ និងសិទ្ធិការងារស្មើគ្នា[៦០] ។ ការដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវប្រព័ន្ធនេះ ត្រូវបានចាត់ទុកជាទូទៅថា ជាមូលហេតុដែលធ្វើឱ្យការធ្វើចំណាកស្រុកទៅប្រទេសកូរ៉េពុំមានបញ្ហា ដូចគ្នានឹងការធ្វើចំណាកស្រុកទៅប្រទេស ម៉ាឡេស៊ី ឬប្រទេសថៃ ។

៦.២. ម៉ាឡេស៊ី

៦.២.១. ប្រទេសម៉ាឡេស៊ីត្រូវបានគេដឹងជាសាធារណៈថា មានលក្ខខណ្ឌការងារមិនសូវល្អ ជាពិសេសសម្រាប់ពលករចំណាក ស្រុក ។ ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី គឺជាប្រទេសនាំពលករទៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ីដ៏ធំអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ ។ ប៉ុន្តែ នៅក្រោយពេលកើតមានករណីរំលោភបំពានដ៏លេចធ្លោមួយចំនួនមក ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ីបានផ្អាកការបញ្ជូន ពលករទៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ។ ខណៈដែលប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ីបានព្យាយាមឱ្យមានកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ជាមួយ នឹងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ស្តីពីសិទ្ធិពលករចំណាកស្រុក ជាជាងធ្វើការឆ្ពោះទៅរកការកែលម្អលក្ខខណ្ឌការងារនោះ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ីបានចាប់ផ្តើមជ្រើសរើសពលករពីទីកន្លែងផ្សេងទៀត — ភាគច្រើនពីប្រទេសកម្ពុជា ។

[៦០] អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នារវាងក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងក្រសួងការងារនៃសាធារណរដ្ឋ កូរ៉េ ស្តីពីការបញ្ជូនពលករទៅធ្វើការនៅសាធារណរដ្ឋកូរ៉េនៅក្រោមប្រព័ន្ធ EPS ។

៦.២.២. ការដែលលក្ខខណ្ឌការងារសម្រាប់ពលករចំណាកស្រុកនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី មិនបានប្រសើរឡើង មានន័យថា ក្រុមសិទ្ធិមនុស្ស និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា បច្ចុប្បន្ន កំពុងទទួលបានរបាយការណ៍កាន់តែច្រើនឡើង អំពីការរំលោភបំពាន ។ គ្រាន់តែអង្គការ អាដហុក តែមួយ បានបញ្ជាក់ថា នៅក្នុងរយៈពេល ១០ខែដំបូងនៃឆ្នាំ២០១០ ខ្លួនបានទទួលពាក្យបណ្ដឹងចំនួន២៨ករណីពីស្ត្រីដែលអះអាងថា ត្រូវបានរំលោភបំពាន ខណៈដែលកំពុងធ្វើការជាអ្នកបម្រើតាមផ្ទះ ដែលភាគច្រើនបំផុតនៃស្ត្រីទាំងនោះធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី[៦១] ។

៦.២.៣. នៅក្នុងការសិក្សាមួយ ដែលធ្វើឡើងដោយអង្គការសម្របសម្រួលសកម្មភាពស្រាវជ្រាវអំពីជំងឺអេដស៍ និងបម្លាស់ទីលំនៅ ហៅកាត់ថា (CARAM) ប្រចាំកម្ពុជា (ជាអង្គការមួយដែលផ្ដល់ការបណ្ដុះបណ្ដាលនៅមុនការចេញដំណើរសម្រាប់ពលការិនីចំណាកស្រុកទៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី) បញ្ហាទូទៅដែលស្ត្រីប្រឈមមុខ រួមមាន បញ្ហាប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយនិយោជក ធ្វើការច្រើនម៉ោងដោយមានម៉ោងសម្រាកតិច បរិយាកាសរើសអើង គ្មានថ្ងៃសម្រាកចុងសប្ដាហ៍/សម្រាកប្រចាំឆ្នាំដែលអត់កាត់ប្រាក់ឈ្នួល និងភាពឯកោ និងការនឹកផ្ទះ[៦២] ។

៦.២.៤. ដូចគ្នានឹងច្បាប់ការងាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា (ឆ្នាំ១៩៩៧) ច្បាប់ការងារដែលសំខាន់ជាងគេនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី (ច្បាប់ការងារ ឆ្នាំ១៩៥៥) ពុំគ្របដណ្ដប់លើពលករបម្រើការងារតាមផ្ទះទេ ។ ដូច្នេះ ពលករបម្រើការងារតាមផ្ទះ នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ីមិនទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីបទប្បញ្ញត្តិដែលទាក់ទងនឹងលំហែមាតុភាព ថ្ងៃឈប់សម្រាក និងម៉ោងការងារឡើយ ។

នីតិវិធីជ្រើសរើស សម្រាប់ពលរដ្ឋខ្មែរដែលធ្វើការងារនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី (មិនអនុវត្តចំពោះពលករបម្រើការងារតាមផ្ទះទេ)

២.២. និយោជកមិនត្រូវបង់ថ្លៃជ្រើសរើសពលករណាមួយ ក្រៅពីថ្លៃដឹកជញ្ជូននោះទេ ។

២.៣. ប្រាក់ខែ គឺជាបុព្វសិទ្ធិរបស់និយោជក ។

២.៨. និយោជក ត្រូវផ្ដល់កន្លែងស្នាក់នៅសមរម្យ ។

២.១២. លក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា ត្រូវតែច្បាស់លាស់ និងពន្យល់ដល់ពលករ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការជ្រើសរើស ។

២.១៣. សំណៅថតចម្លងមួយច្បាប់ នៃកិច្ចសន្យាការងារ ត្រូវផ្ដល់ឱ្យពលករ ។

២.១៧. និយោជកត្រូវទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការរក្សាទុកលិខិតឆ្លងដែន របស់ពលករឱ្យមានសុវត្ថិភាព ។

២.១៨. ពលករមិនត្រូវនាំគ្រួសារ ឬរៀបការនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ីទេ ។

២.១៩. ពលករត្រូវមានអាយុចន្លោះពី ២១ ដល់ ៤០ឆ្នាំ ។

កិច្ចសន្យា :

- រយៈពេលមិនលើសពី ៣ឆ្នាំ

- ការបរិយាយអំពីការងារ ត្រូវបញ្ជាក់ទាក់ទងនឹងការងារ និងបរិយាកាស (រោងចក្រ ដែលមានម៉ាស៊ីនត្រជាក់ ការងារដែលមានធូលី ធ្ងន់/កខ្វក់ ការងារនៅក្នុងកម្ដៅ ។ល។)

- ចែងច្បាស់លាស់អំពីប្រាក់ខែគោល ។

[៦១] Brooke Lewis និង Mom Kunthear "បុគ្គលិកសម្រុកទៅកាន់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី" កាសែត ឌឹ ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០) ដែលអាចរកមើលនៅឯ http://new.asiaviews.org/?content=153499ym32dddw4&headline=20101021150200&month=10&year=2010 បើកមើលនៅថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ ។

[៦២] UNIFEM កម្មវិធីពង្រឹងអំណាចពលការិនីចំណាកស្រុកនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី "ពលការិនីចំណាកស្រុកកម្ពុជា : ការរកឃើញពីការសិក្សាធ្វើផែនទីចំណាកស្រុក" (ភ្នំពេញ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦) ។

៦.២.៥. ជាងនេះទៅទៀត កិច្ចព្រមព្រៀងដែលធ្វើឡើងរវាងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី និងប្រទេសកម្ពុជា ស្តីពីបទដ្ឋានលក្ខខណ្ឌការងារសម្រាប់ពលករចំណាកស្រុក "នីតិវិធីជ្រើសរើសសម្រាប់ពលរដ្ឋកម្ពុជាដែលធ្វើការនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី" (ដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងប្រអប់ខាងស្តាំ នៅទំព័រមុន) ក៏មិនអនុវត្តចំពោះពលករបម្រើការងារតាមផ្ទះដែរ ។

៦.២.៦. ដោយពុំត្រូវបានការពារដោយច្បាប់នៃប្រទេសម៉ាឡេស៊ី និងដោយគ្មានមធ្យោបាយពង្រឹងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ពលករចំណាកស្រុកដែលបម្រើការតាមផ្ទះ ប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាធ្វើការងារច្រើនម៉ោង (ជារឿយៗ ធ្វើការប្រហែល ១៨ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ ៧ថ្ងៃក្នុងមួយសប្តាហ៍) ត្រូវបំពេញកិច្ចការប្រចាំថ្ងៃលំបាកៗដោយទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលមិនស៊ីសង្វាក់គ្នា ។ ពួកគេកម្រត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចេញក្រៅផ្ទះណាស់ ហើយ ជាទូទៅ និយោជកតែងរក្សាទុកលិខិតឆ្លងដែនរបស់ពលករ ។ ការរឹតត្បិតសេរីភាពដើរហើរនេះ គឺផ្ទុយនឹងច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ប៉ុន្តែ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការរឹតត្បិតសេរីភាពនេះ នៅតែមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីពីប្រទេសកម្ពុជាដដែល ។

៦.២.៧. ជាការច្បាស់ណាស់ថា ពលករខ្មែរបម្រើការងារតាមផ្ទះទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលតិចជាងពលករបម្រើការតាមផ្ទះដែលមកពីប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ឬហ្វីលីពីន ។ បញ្ហានេះពិតជាយ៉ាងដូច្នេះមែន នៅពេលដែលពលករមកពីឥណ្ឌូនេស៊ីបំពេញតម្រូវការសម្រាប់បុគ្គលិកបម្រើការងារតាមផ្ទះ របស់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ។ អង្គការឃ្លាំមើលសិទ្ធិមនុស្ស (HRW) បានរាយការណ៍ថា អ្នកបម្រើតាមផ្ទះជនជាតិឥណ្ឌូនេស៊ីទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលជាមធ្យម ១៣៣ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក/ខែ ខណៈដែលអ្នកបម្រើតាមផ្ទះជនជាតិហ្វីលីពីនទទួលបានប្រាក់ឈ្នួល ៤០០ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក/ខែ[៦៣] ។ គម្លាតនេះនៅតែមាននៅឡើយ ទោះបីជាឥឡូវនេះ អ្នកបម្រើតាមផ្ទះជនជាតិឥណ្ឌូនេស៊ី ត្រូវបានជំនួសដោយពលករខ្មែរក្តី ដោយពលករខ្មែរទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលមធ្យមប្រចាំខែ ពី១៥០-១៨០ដុល្លារ

[៦៣] HRW "ឥណ្ឌូនេស៊ី/ម៉ាឡេស៊ី : បញ្ចប់ការកេងប្រវ័ញ្ចប្រាក់ឈ្នួលពលករបម្រើតាមផ្ទះ" (ថ្ងៃទី១០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០) ដែលអាចបើកមើលនៅលើ : http://www.hrw.org/en/news/2010/05/10/indonesiamalaysia-end-wage-exploitation-domestic-workers

រឿងទី៣ របស់ សំនៀង

យប់មួយ នៅពេលដែលទូកចតនៅឯសមុទ្រ សំនៀង និងបុរស ៣នាក់ទៀត លួចរត់ចេញពីបន្ទប់ចាក់សោរ ហើយលោតចេញពីទូក ។ នៅពេលទៅដល់ច្រាំង គាត់ជួបជាមួយនឹងបុរសម្នាក់ ដែលនិយាយភាសាថៃ ប្រាប់ថា ពួកគេកំពុងស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ។ បុរសនោះឱ្យសំនៀង និងបុរសផ្សេងទៀត ធ្វើការនៅក្នុងទីក្រុងជិតខាងមួយ ហើយពន្យល់ថា ធ្វើដូច្នេះ គឺជាមធ្យោបាយតែមួយគត់ ដែលពួកគេនឹងអាចរកប្រាក់បាន ដើម្បីទិញសំបុត្រយន្តហោះត្រឡប់ទៅប្រទេសកម្ពុជាវិញ ។ បុរសផ្សេងទៀត យល់ព្រមទៅជាមួយគាត់ ប៉ុន្តែ សំនៀង បដិសេធ ហើយបន្តដំណើរដោយថ្មើរជើង ឆ្លងកាត់ព្រៃ ។ បីថ្ងៃក្រោយមក គាត់ត្រូវបាននគរបាលម៉ាឡេស៊ីចាប់ខ្លួន ។ គាត់ត្រូវបានបញ្ជូនខ្លួនទៅឃុំ នៅឯមណ្ឌលឃុំឃាំងអន្តោប្រវេសន៍ ដែលនៅទីនោះ គេបានពន្យល់គាត់ថា គាត់ត្រូវបានចាប់ខ្លួន ដោយសារគាត់ជាពលករចំណាកស្រុកដែលគ្មានឯកសារត្រឹមត្រូវ ។

សហរដ្ឋអាមេរិក នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី[៦៤] ។ ការអនុវត្តនេះហាក់ដូចជាមានការរើសអើង និងអាចដោះស្រាយនៅក្នុង MoU រវាងប្រទេសទាំងពីរ ។

៦.២.៨. ដោយគ្មានច្បាប់ជាតិ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យលក្ខខណ្ឌការងាររបស់ពលករចំណាកស្រុកដែលបម្រើការងារតាមផ្ទះ នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី គេត្រូវតែពិចារណាទៅលើកិច្ចព្រមព្រៀងតំបន់ និងអន្តរជាតិ ។ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី គឺជាសមាជិកអាស៊ាន និងជាហត្ថលេខីនៃប្រកាសអាស៊ានស្តីពីការការពារនិងលើកកម្ពស់សិទ្ធិពលករចំណាកស្រុក (ឆ្នាំ២០០៧) ។ ដូច្នេះ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ីបានព្រមព្រៀងអនុវត្តវិធានការដើម្បីការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិពលករចំណាកស្រុក ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងការកែលម្អការត្រួតពិនិត្យការជ្រើសរើស និងការបណ្តុះបណ្តាល ។

៦.២.៩. ទោះបីមិនទាន់បានផ្តល់សច្ចាប័នលើ ICCPR ក្តី ប្រទេសម៉ាឡេស៊ីបានផ្តល់សច្ចាប័នលើអនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងស្ត្រី (CEDAW)[៦៥] និងអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ (CRC)[៦៦] ។ មាត្រា ១១ នៃ CEDAW ចែងថា ប្រទេសម៉ាឡេស៊ីត្រូវចាត់វិធានការសមស្របគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីលុបបំបាត់ការរើសអើងប្រឆាំងស្ត្រីនៅក្នុងវិស័យការងារ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលស្មើភាពគ្នា និងសិទ្ធិទទួលបានការការពារសុខភាព និងសុវត្ថិភាពនៅក្នុងកន្លែងការងារ ។ មាត្រា ៣២ នៃ CRC ចែងថា ប្រទេសម៉ាឡេស៊ីមានកាតព្វកិច្ចទទួលស្គាល់សិទ្ធិកុមារ ដែលត្រូវការពារពីការកេងប្រវ័ញ្ចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច (កុមារត្រូវបានឱ្យនិយមន័យនៅក្នុងមាត្រា ១ ថាជាជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ) ។

២.២.១០. ដូច្នេះហើយ ទោះបីជាគ្មានច្បាប់ជាតិជាក់លាក់ណាមួយ ដើម្បីការពារពលករចំណាកស្រុកដែលបម្រើការងារតាមផ្ទះក្តី ប្រទេសម៉ាឡេស៊ីនៅតែមានកាតព្វកិច្ចនៅក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិ ក្នុងការធានាការប្រព្រឹត្តចំពោះពលករទាំងនេះឱ្យបានសមរម្យ ។

៦.៣. ប្រទេសថៃ

៦.៣.១. រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រថៃមានMoU ជាមួយរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើការងាររបស់ពលករ(ឆ្នាំ២០០៣) ប៉ុន្តែMoU នេះ ពុំបានបញ្ជាក់អំពីលក្ខខណ្ឌការងារអប្បបរមាសម្រាប់ពលករឡើយ ។ ដូច្នេះហើយ ពលករនៅក្នុងប្រទេសថៃត្រូវស្ថិតក្រោមច្បាប់ការងាររបស់ប្រទេសថៃ[៦៧] ។ ប៉ុន្តែ ជាក់ស្តែងពលករភាគច្រើនបំផុតមិនអាចទទួលបានព័ត៌មានអំពីសិទ្ធិការងាររបស់ពួកគេឡើយ ហើយក៏មិនដឹងអំពីលក្ខខណ្ឌជាមូលដ្ឋានដែលនិយោជករបស់ខ្លួនត្រូវមានកាតព្វកិច្ចផ្តល់ឱ្យដែរ ។

---

[៦៤] "ពលរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ីចេញ ពលរដ្ឋខ្មែរចូល" (ថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០) ដែលអាចបើកមើលនៅលើ : http://www.mmail.com.my/content/24542-indonesians-out-cambodians

[៦៥] អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងស្ត្រី (ឆ្នាំ១៩៧៩) ។

[៦៦] អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិកុមារ (ឆ្នាំ១៩៨៩) ។

[៦៧] ច្បាប់ស្តីពីការការពារការងារ ព.ស. ២៥៤១ គ.ស. ១៩៩៨ ។

៦.៣.២. ជាងនេះទៅទៀត មានការតាមដានជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធតិចតួចទៅលើលក្ខខណ្ឌការងាររបស់ពលករចំណាកស្រុកខ្មែរ ដែលធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសថៃ (ពីសំណាក់រដ្ឋាភិបាលថៃក្តី ឬរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្តី) ដែលមានន័យថា រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសទាំងពីរពឹងផ្អែកទៅលើ RAs ដើម្បីតាមដានបទដ្ឋាននៃលក្ខខណ្ឌការងារទាំងនេះ[៦៨] ។

[៦៨] ច័ន្ទ សុផល "របាយការណ៍ស្តីពីការគ្រប់គ្រង គោលនយោបាយ និងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិសម្រាប់ចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា" ឯកសារការងាររបស់ការិយាល័យ ILO ប្រចាំតំបន់អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិក (ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ ILO ជប៉ុន) ។

៧. ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍មកកម្ពុជា

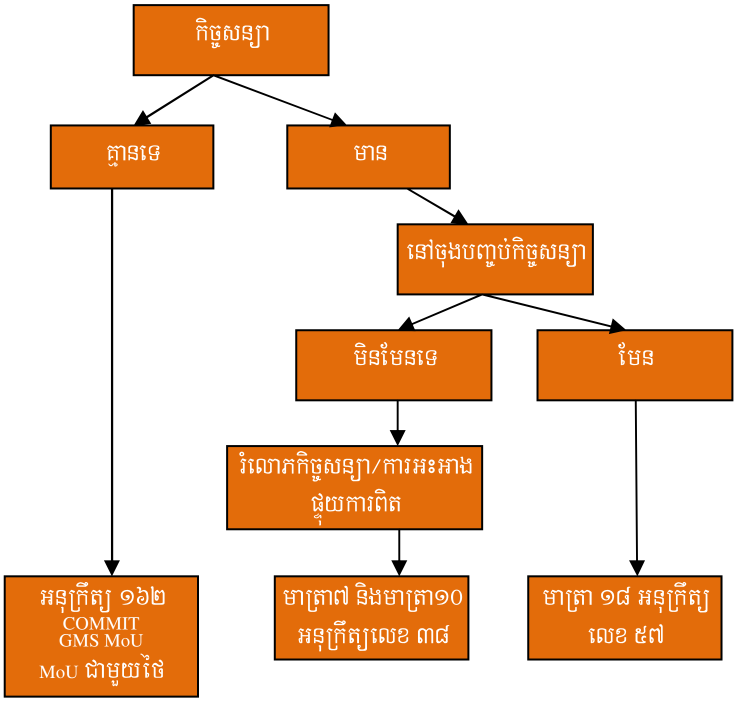

៧.១. រឿងរបស់ សុភាព

៧.១.១. ក្នុងករណីរបស់ សុភាព នាងធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ីក្រោមកិច្ចសន្យាដែលធ្វើឡើងតាមមធ្យោបាយប្រក្រតី ដោយត្រូវបានបញ្ជូនដោយ RA ដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណត្រឹមត្រូវ ។ ដូច្នេះ RA ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចជូនដំណឹងដល់ MoLVT ក្នុងរយៈពេល ៤៥ថ្ងៃ នៅមុនពេលដែលនាងត្រូវបញ្ជូនមកដល់កម្ពុជាវិញ[៦៩] ។ ក្នុងសេណារីយ៉ូដែលពលករវិលត្រឡប់មកវិញស្របតាមលក្ខខណ្ឌ (ឬនៅចុងបញ្ចប់) នៃកិច្ចសន្យា ថ្លៃចំណាយសម្រាប់ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ ទំនងជានឹងត្រូវរ៉ាប់រងដោយនិយោជក ឬ RA (ទោះបីជាថា ថ្លៃចំណាយនេះ អាចនឹងរាប់បញ្ចូលនៅក្នុងចំណាយដែលត្រូវកាត់ពីប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពលករវិញក៏ដោយ) ។

៧.១.២. ប្រសិនបើ សុភាព អាចផ្តល់ភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីការរំលោភកិច្ចសន្យាដោយភាគី RA ឬការអះអាងដោយក្លែងបន្លំអំពីលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា (សូមមើលកថាខណ្ឌ ៦.១.៤ ខាងលើ) សុភាព អាចទាមទារថ្លៃចំណាយសម្រាប់ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍មកកម្ពុជា ពី RA នៅក្នុងសំណង/ដំងឺចិត្តណាមួយ ។ ប៉ុន្តែ ការទាមទារជំងឺចិត្តបែបនេះ នៅមុនពេលដែល សុភាព ចាកចេញពីប្រទេសម៉ាឡេស៊ី គឺមិនអាចធ្វើទៅបានឡើយ ។ ដូច្នេះ ទោះបីជា សុភាព មានមូលដ្ឋានត្រឹមត្រូវដែលអះអាងថា RA បានរំលោភលក្ខខណ្ឌកិច្ចសន្យា ឬបានអះអាងផ្ទុយពីការពិតនូវលក្ខខណ្ឌ

[៦៩] មាត្រា ១៨ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ។

ណាមួយក្តី នាងមិនទំនងជាមានអំណាចគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីប្តឹងករណីនេះនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ីឡើយ ។ នេះមានន័យថា នាងនឹងត្រូវតែស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី បើមិនដូច្នោះទេ នាងនឹងរំលោភលើកិច្ចសន្យាការងាររបស់នាងផ្ទាល់ ដោយចាកចេញពីនិយោជករបស់នាង ។

៧.១.៣. សុភាព នឹងមិនត្រឹមតែប្រឈមមុខនឹងលទ្ធភាពនៃបណ្តឹងពីបទល្មើសនឹងកិច្ចសន្យា ប្រសិនបើនាងចាកចេញពីការងាររបស់ខ្លួនមុនពេលកំណត់ប៉ុណ្ណោះនោះទេ ច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍របស់ម៉ាឡេស៊ី ក៏ផ្តល់សិទ្ធិឱ្យនិយោជកដាក់ពាក្យស្នើសុំបញ្ចប់ និងលុបចោលលិខិតអនុញ្ញាតការងារ[៧០] ផងដែរ ។ នេះមានន័យថា ពលករត្រូវមានទោសពីបទស្នាក់នៅក្នុងប្រទេសនេះដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ជាបទល្មើសមួយដែលប្រទេសម៉ាឡេស៊ីផ្តន្ទាទោសតាមវិធានការទណ្ឌកម្ម ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងការវាយនឹងរំពាត់ និងជាប់ពន្ធនាគារដល់ទៅ ៥ឆ្នាំ[៧១] ។ គ្រាន់តែនៅក្នុងខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ តែមួយ ជនចំណាកស្រុកដែលគ្មានឯកសារ ១០.០០០នាក់ ត្រូវបានចាប់ខ្លួននៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ដោយមានការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់តិចតួចទៅលើថា តើជនចំណាកស្រុកទាំងនោះត្រូវការការការពារជាអន្តរជាតិ ឬអត់[៧២] ។ អង្គការឃ្លាំមើលសិទ្ធិមនុស្ស (HRW) បានធ្វើការសន្និដ្ឋានថា ការចាប់និងឃុំខ្លួនពលករដែលគ្មានឯកសារដែលកើតឡើងកាន់តែញឹកញាប់ (ដោយមិនគិតអំពីហេតុផលនៃឋានៈគ្មានឯកសាររបស់ពួកគេ) មានន័យថា ពលករចំណាកស្រុកដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពរំលោភបំពាន មិនទំនងជាព្យាយាមរត់គេចចេញឡើយ[៧៣] ។ ប្រការនេះបង្កើតនូវសេណារីយ៉ូមួយ ដែលពលករដែលស្ថិតនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌកេងប្រវ័ញ្ច និងរំលោភបំពាន ត្រូវបានរារាំងមិនឱ្យរត់គេចចេញ ដោយសារតែខ្លាចត្រូវចាប់ខ្លួន និង/ឬក្លាយជាជនរងគ្រោះជាថ្មីម្តងទៀត ។

---

[៧០] មាត្រា១៤(៣) ច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍ ឆ្នាំ១៩៥៩/៦៣ ចែងថា ជនអន្តោប្រវេសន៍ណាម្នាក់ដែលស្ថិតក្នុងប្រភេទ "ហាមឃាត់" នៅក្នុងអំឡុងពេលសុពលភាពនៃលិខិតអនុញ្ញាតការងាររបស់ខ្លួន អាចត្រូវលុបចោលនូវលិខិតអនុញ្ញាតការងារនោះវិញ ។ មាត្រា ៨(៣) ចែងថា ជនណាម្នាក់ដែលមិនអាចចិញ្ចឹមខ្លួនឯងបាន ឧ. គ្មានការងារធ្វើ និងគ្មានប្រាក់ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជា "ជនអន្តោប្រវេសន៍ដែលហាមឃាត់" ។

[៧១] HRW របាយការណ៍ពិភពលោក (ឆ្នាំ២០០៨) ។

[៧២] ibid ។

[៧៣] HRW "ត្រូវការជំនួយ : ការរំលោភបំពានលើពលកាវិនីចំណាកស្រុកដែលបម្រើការងារតាមផ្ទះនៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី និងម៉ាឡេស៊ី" (ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ឆ្នាំទី១៦ ច្បាប់ចេញផ្សាយលេខ ៩(ខ)) ។

៧.១.៤. ទោះបីជាដូចអ្វីដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះក្តី ច្បាប់ម៉ាឡេស៊ីក៏ចែងផងដែរថា ជនណាម្នាក់ដែលរស់នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ដែលមិនមែនជាពលរដ្ឋម៉ាឡេស៊ី អាចដាក់ពាក្យស្នើសុំឱ្យគេធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ខ្លួនទៅប្រទេសរបស់ខ្លួនវិញ ដោយសារមូលហេតុមិនអាចបង់ថ្លៃចំណាយធ្វើដំណើរត្រឡប់ទៅវិញដោយខ្លួនឯងបាន[៧៤] ។ ការស្រាវជ្រាវ ដែលបានធ្វើឡើងដើម្បីរៀបចំរបាយការណ៍នេះ ពុំបានរកឃើញករណីដែលពលករត្រូវបានបញ្ជូនត្រឡប់មកវិញ តាមការស្នើសុំនៅក្រោមមាត្រានៃច្បាប់នេះទេ ។ ជាក់ស្តែង ភាគច្រើននៃការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពលករមកកាន់ប្រទេសកម្ពុជាវិញ ត្រូវបានផ្តល់មូលនិធិដោយឯកជន គឺជារឿយៗដោយក្រុមគ្រួសារ និង/ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ។

៧.១.៥. ចំពោះពលរដ្ឋខ្មែរដែលមិនមែនធ្វើការនៅតាមផ្ទះ នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី នីតិវិធីជ្រើសរើសសម្រាប់ពលរដ្ឋខ្មែរ ដែលធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី (ឆ្នាំ១៩៩៥) ចែងបទប្បញ្ញត្តិជាក់លាក់អំពីអ្នកដែលត្រូវរ៉ាប់រងថ្លៃចំណាយ សម្រាប់ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍នៅក្នុងសេណារីយ៉ូខុសៗគ្នា ។ ក្នុងករណីដែលពលករទទួលមរណភាព និយោជកត្រូវមានកាតព្វកិច្ចបង់សោហ៊ុយចំណាយ សម្រាប់ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍អដ្ឋិធាតុ ។ ក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យាការងារបានចប់ជាស្ថាពរ ឬប្រសិនបើនិយោជកបញ្ចប់កិច្ចសន្យា (ដោយគ្មានហេតុផលតាមកិច្ចសន្យា) និយោជកត្រូវទទួលខុសត្រូវ ចំពោះថ្លៃចំណាយសម្រាប់ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ ប៉ុន្តែ ថ្លៃចំណាយទាំងនេះត្រូវតែរ៉ាប់រងដោយកម្មករ-និយោជិត ក្នុងករណីដែលពួកគេលាឈប់ពីការងារ ឬ ប្រសិនបើមានភស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីកំហុស ។

រឿងទី៤ របស់ សំនៀង

សំនៀង ត្រូវបានកាត់ទោសឱ្យជាប់ពន្ធនាគារ ៣ខែ ។ គាត់តែងតែត្រូវឆ្មាំគុកវាយដំ និងវាយនឹងរំពាត់ ។ នៅក្នុងមណ្ឌលឃុំឃាំង សំនៀង ត្រូវបានណែនាំ ឱ្យជួបជាមួយបុរសម្នាក់ដែលព្រមជួយឱ្យគាត់ បានត្រឡប់ទៅប្រទេសកម្ពុជាវិញ ។ ដើម្បីធ្វើដូច្នេះ បុរសនោះ នឹងទំនាក់ទំនងទៅគ្រួសាររបស់ សំនៀង ហើយឱ្យពួកគេបង់ប្រាក់ ៣០០ ដុល្លារ ដើម្បីឱ្យ សំនៀង អាចត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញបាន ។ សំនៀង ដឹងថា គ្រួសាររបស់គាត់គ្មានប្រាក់ទេ និងថា បើឱ្យគ្រួសារគាត់ធ្វើដូច្នេះ នឹងនាំឱ្យជីវភាពកាន់តែដុនដាប ។ គាត់ទាក់ទងទៅស្ថានទូតកម្ពុជា ។ ពួកគេអាចជួយធ្វើឯកសារឱ្យគាត់ ប៉ុន្តែ ពុំមានមូលនិធិដើម្បីឱ្យគាត់ជិះយន្តហោះ ត្រឡប់មកស្រុកវិញឡើយ ។ សំនៀង ទទួលបានឈ្មោះអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលមួយ ដែលអាចជួយគាត់បាន ។ ប៉ុន្តែ អង្គការនោះ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលមន្ទីរឃុំឃាំងនោះឡើយ ។

[៧៤] មាត្រា ៥៦(១)(គ) ច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍ ឆ្នាំ១៩៥៩/៦៣ ។

៧.២. រឿងរបស់ សំនៀង

៧.២.១. ករណីរបស់ សំនៀង បញ្ចប់ដោយគាត់ក្លាយខ្លួនទៅជាជនអន្តោប្រវេសន៍គ្មានឯកសារ គ្មានការងារធ្វើ និងខុសច្បាប់នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ។ រឿងរបស់គាត់អាចនឹងបញ្ចប់នៅក្នុងប្រទេសថៃ ដោយគាត់ធ្លាក់ក្នុងស្ថានភាពដូចគ្នានេះដែរ ។ ប៉ុន្តែ ខណៈដែលច្បាប់ជាតិរបស់ប្រទេសទទួល ជារឿយៗ ធ្វើចំណាត់ការចំពោះជនអន្តោប្រវេសន៍ខុសច្បាប់តាមរយៈប្រព័ន្ធច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌរបស់ខ្លួនក្តី កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងកិច្ចព្រមព្រៀងថ្នាក់តំបន់មួយចំនួន ត្រូវបានចុះហត្ថលេខា (និងកំពុងចរចា) ក្នុងគោលបំណងដើម្បីដាក់កាតព្វកិច្ចឱ្យរដ្ឋហត្ថលេខី ធ្វើការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងការពារជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស ។ ការប្តេជ្ញាចិត្តនាពេលថ្មីៗបំផុតរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីការពារជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងអនុក្រឹត្យលេខ ១៦២ ដែលបង្កើតគណៈកម្មាធិការជាតិដឹកនាំការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស ការរត់ពន្ធ ការធ្វើអាជីវកម្មពលកម្មលើមនុស្ស និងការធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទលើស្ត្រីនិងកុមារ ។ ប៉ុន្តែ ដូចគ្នានឹង MoU រវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រថៃដែរ ការប្តេជ្ញាចិត្តដែលបានធ្វើឡើង គឺផ្តោតទៅលើតែស្ត្រី និងកុមារ ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាជនរងគ្រោះ ដែលងាយរងគ្រោះបំផុត[៧៥] ។ ប៉ុន្តែ ការធ្វើវិសោធនកម្មនាពេលថ្មីៗទៅលើវិសាលភាពនៃ MoU រវាងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសវៀតណាម មានន័យថា បច្ចុប្បន្ននេះ បុរសក៏ត្រូវបានគ្របដណ្តប់ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងនេះដែរ ។ នេះគឺជាការវិវឌ្ឍវិជ្ជមានមួយ ទាក់ទងនឹងការដាក់បញ្ចូលបុរសស្ថិតក្រោមការទប់ស្កាត់ និងការការពារនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ។

៧.២.២. កិច្ចព្រមព្រៀងមួយ ដែលអាចជួយដល់ សំនៀង បាន គឺ MoU ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សនៅក្នុងមហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ (GMS)[៧៦] ។ MoU នេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចប្រឹងប្រែងដើម្បីកាត់បន្ថយសកម្មភាពនៃអំពើជួញដូរមនុស្សនៅក្នុង GMS និងបង្កើតគម្រោងសម្របសម្រួលថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីប្រទេសតំបន់ទន្លេមេគង្គដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរ (COMMIT) ។ ជាផ្នែកនៃគម្រោងនេះ បណ្តាប្រទេសនានាដោយរាប់បញ្ចូលទាំងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសថៃ បានចុះហត្ថលេខាលើ MoU នេះ ដោយព្រមព្រៀងគ្នាដើម្បីធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការប្រឆាំងអំពើជួញដូរ ក្នុងនោះរាប់ទាំងការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការឆ្លងដែន លើវិស័យអនុវត្តន៍ច្បាប់ប្រឆាំងអំពើជួញដូរ និងការពារជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរគ្រប់រូបដែលត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ ។ ផ្នែកទី៣ កថាខណ្ឌទី១៦ នៃ MoU នេះ ចែងថា រដ្ឋភាគីត្រូវធានាថា ជនដែលត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណថា ត្រូវ

---

[៧៥] MoU រវាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រថៃ ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគីដើម្បីលុបបំបាត់អំពើជួញដូរស្ត្រី និងកុមារ និងជួយជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរ (ឆ្នាំ២០០៣) ។

[៧៦] MoU ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សនៅក្នុងមហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ ("GMS") (ឆ្នាំ២០០៤) ។

គេជួញដូរ មិនត្រូវស្ថិតក្នុងការឃុំឃាំងឡើយ ។ កថាខណ្ឌទី១៩ បញ្ជាក់ថា រដ្ឋភាគីត្រូវពង្រឹងសមត្ថភាពនៃស្ថានទូតរបស់ខ្លួនដើម្បីធានាថា ស្ថានទូតទាំងនេះអាចជួយជនដែលត្រូវបានគេជួញដូរប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ជាងនេះទៅទៀត គោលការណ៍ណែនាំថ្នាក់តំបន់របស់ COMMIT ស្តីពីការការពារជនរងគ្រោះ ចែងថា បណ្តាប្រទេសនានាត្រូវគិតគូរដល់ឧត្តមប្រយោជន៍របស់ជនរងគ្រោះ នៅពេលកំណត់អំពីការធ្វើសមាហរណកម្ម និងផ្តល់សេវាមាតុភូមិនិវត្តន៍ និងសមាហរណកម្ម[៧៧] ។ ប៉ុន្តែ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ីមិនមែនជាភាគីនៃ GMS MoU ឬ COMMIT នោះទេ ដូច្នេះ គម្រោងនេះមិនជួយដល់ជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្សនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ីឡើយ ។

៧.២.៣. បច្ចុប្បន្ន ពុំទាន់មានកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីរវាងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ស្តីពីពលករចំណាកស្រុក ឬការការពារ និងធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស នៅឡើយទេ ។ MoU មួយ កំពុងស្ថិតក្នុងការចរចាគ្នា ។ ប៉ុន្តែ ដំណើរការនេះបាននិងកំពុងបន្តអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ ហើយពុំទាន់មានសញ្ញាណាមួយបង្ហាញថា ពេលណាទើបឈានដល់ការចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងឡើយ ។

៧.២.៤. ទោះបីពលករបរទេសរួមវិភាគទានយ៉ាងច្រើនដល់សេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសថៃក្តី ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ប្រទេសថៃបានចាត់វិធានការគួរឱ្យកត់សម្គាល់ដើម្បីពង្រឹងលទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណនិងនិរទេសពលករបរទេស ។ ដំណើរការបញ្ជាក់សញ្ជាតិ (ដែលអនុវត្តនៅថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០) តម្រូវឱ្យពលករបរទេសចុះបញ្ជីជាមួយនឹងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ បើមិនដូច្នោះទេ ត្រូវប្រឈមមុខនឹងការចាប់ និងនិរទេសខ្លួន ។ ប៉ុន្តែ ដើម្បីចុះបញ្ជីនៅក្នុងដំណើរការនេះ ជារឿយៗ ពលករត្រូវចំណាយអស់ប្រាក់ខែដល់ទៅពីរ ឬបីខែ ។ នៅក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០ គោលនយោបាយថ្មីៗជាបន្តបន្ទាប់ ត្រូវបានអនុម័ត (ដោយចូលជាធរមាននៅខែតុលា ឆ្នាំ២០១០) ដោយបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលមួយ ដើម្បី "បង្ក្រាប ចាប់ខ្លួននិងផ្តន្ទាទោសពលករបរទេស"[៧៨] ។ មជ្ឈមណ្ឌលនេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណងដើម្បីដើរតួជាមជ្ឈមណ្ឌលរដ្ឋបាលសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាពលករបរទេសដែលធ្វើការដោយលួចលាក់នៅក្នុងប្រទេសថៃ ។ ខណៈដែលគេពុំទាន់អាចនិយាយបានថា តើគោលនយោបាយនេះ នឹងត្រូវអនុវត្តយ៉ាងដូចម្តេចនៅឡើយនោះ អ្វីដែលគេបារម្ភខ្លាច គឺថា អាជ្ញាធរនឹងមិនធ្វើការបែងចែកដាច់ពីគ្នារវាងពលករចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតី និងខុសច្បាប់ និងជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស នៅក្នុងការអនុវត្តរបស់ខ្លួនឡើយ ។

---

[៧៧] គោលការណ៍ណែនាំថ្នាក់តំបន់របស់ COMMIT ស្តីពីអំពើជួញដូរមនុស្ស (**ឆ្នាំ**) ។

[៧៨] បទបញ្ជាលេខ ២៨២/២៥៥៣ ដែលលុបចោល (ថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០) បទបញ្ជារបស់ខុទ្ទកាល័យនាយករដ្ឋមន្ត្រី លេខ២៦៩/២៥៥៣ ស្តីពីការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលដើម្បីបង្ក្រាប ចាប់ខ្លួន និងផ្តន្ទាទោសពលករបរទេស ដែលធ្វើការដោយលួចលាក់ និងដំណើរការនៃការជួញដូរមនុស្ស ។

៧.២.៩. ពិធីសារអង្គការសហប្រជាជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ បង្ក្រាប និងផ្តន្ទាទោសអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ (ឆ្នាំ២០០០) ("ពិធីសារ Palermo") ដែលកម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័ននៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ នៅត្រង់មាត្រា ៨ ចែងថា រដ្ឋដែលជាប្រទេសសញ្ជាតិរបស់ជនរងគ្រោះ ត្រូវសម្របសម្រួលការវិលត្រឡប់របស់ជនរងគ្រោះ ។ ក្នុងករណីគ្មានជំនួយណាមួយពីប្រទេសទទួល នៅក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរទេនោះ បទប្បញ្ញត្តិនេះដាក់បន្ទុកទៅលើប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីធានានូវការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ប្រកបដោយសុវត្ថិភាពរបស់ សំនៀង ពីប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ។

៨. បណ្ដឹង : នីតិវិធី/ដំណោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់

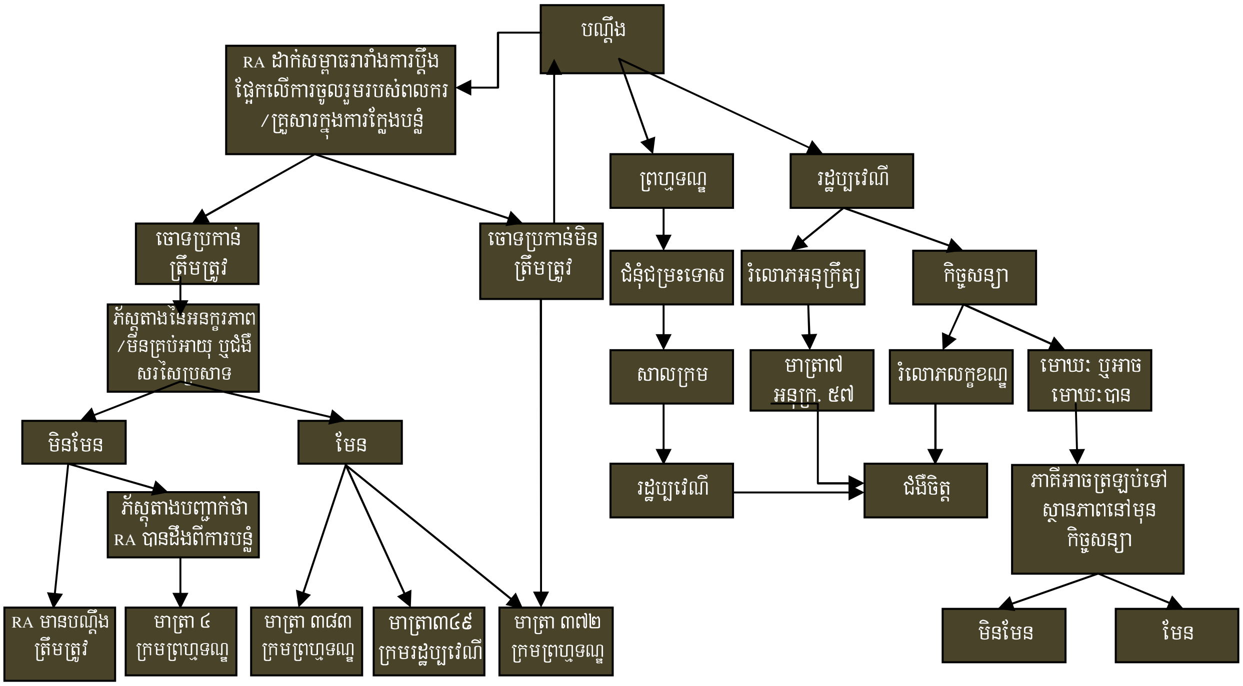

៨.១. បណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី

បណ្ដឹងទាមទារសំណងនៅក្រោមអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧

៨.១.១. ជាគោលការណ៍ ពលករអាចស្វែងរកការទាមទារសំណងតាមផ្លូវច្បាប់ នៅក្រោមមាត្រា ៧ នៃអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ដែលគួសបញ្ជាក់ថា មូលនិធិធានាដែលដាក់តម្កល់ដោយ RA អាចប្រើប្រាស់ដើម្បីផ្ដល់សំណងដល់ពលករ ក្នុងករណីដែលទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ មិនព្រមអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌណាមួយនៃកិច្ចសន្យាការងារ ។ ប៉ុន្តែ រហូតមកទល់ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១០ មូលនិធិធានានេះ មិនដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីផ្ដល់សំណងដល់ពលករណាម្នាក់នៅឡើយទេ[៧៩] ។

៨.១.២. មាត្រា ២០ នៃអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ចែងថា បុគ្គលណាម្នាក់ដែលបញ្ជូនពលករខ្មែរទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេសដោយរំលោភលើបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុក្រឹត្យនេះ ត្រូវផ្ដន្ទាទោសតាមច្បាប់ជាធរមាន ។ ប៉ុន្តែ គួរកត់សម្គាល់ថា មាត្រានេះទាក់ទងទៅនឹងបុគ្គល មិនមែន RA ទេ ។ ចំណុចនេះមានភាពមិនច្បាស់លាស់ ប៉ុន្តែ អាចនឹងមានន័យថា ការផ្ដន្ទាទោសអាចអនុវត្តប្រឆាំងនឹងម្ចាស់ RA ។

[៧៩] ការស្រាវជ្រាវរបស់ UNIAP អំពីទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១០ ។

៨.១.៣. អនុក្រឹត្យនេះបន្តថែងទៀតថា កិច្ចសន្យាមួយអាចលុបចោលបានតាមមាត្រា ២១ ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌណាមួយនៅក្នុងកិច្ចសន្យានោះ ត្រូវបានរកឃើញថា ផ្ទុយនឹងអនុក្រឹត្យនេះ ។ ប៉ុន្តែ ដូចដែលបានពិភាក្សានៅខាងលើ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់លក្ខខណ្ឌកិច្ចសន្យាមិនសូវលម្អិតឡើយ ដោយមានថែងអំពីលក្ខខណ្ឌអប្បបរមាដែលអាចកំណត់បានតែពីរប៉ុណ្ណោះ ។ ដូច្នេះ ជាការគួរឱ្យជឿជាក់បានថា កិច្ចសន្យាអាចនឹងគោរពតាមអនុក្រឹត្យនេះ ប៉ុន្តែមានកម្រិតក្រោមបទដ្ឋានការងារដែលអាចទទួលយកបាន ។

កិច្ចសន្យាមោឃៈ/កិច្ចសន្យាដែលអាចធ្វើមោឃភាពបាន

៨.១.៤. ក្នុងកាលៈទេសៈដែលកិច្ចសន្យាមួយត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ឬអាចធ្វើមោឃភាពបាន (ដែលក្នុងករណីនេះ ភាគីម្ខាងត្រូវលុបចោលកិច្ចសន្យាប្រកបដោយជោគជ័យ) កិច្ចសន្យានោះត្រូវចាត់ទុកថាមិនដែលបានធ្វើឡើងឡើយ ហើយគូភាគីត្រូវវិលត្រឡប់ទៅរកស្ថានភាព ដូចនៅមុនពេលដែលមិនទាន់ចុះកិច្ចសន្យាវិញ (នៅក្រោមកិច្ចសន្យាលក់ទំនិញ ទំនិញនឹងត្រូវប្រគល់ទៅឱ្យអ្នកលក់វិញ ហើយប្រាក់ត្រូវប្រគល់ទៅឱ្យអ្នកទិញវិញ) ។

៨.១.៥. ក្នុងករណីដែលគូភាគីមិនអាចវិលត្រឡប់ទៅរកស្ថានភាពដើមវិញបាន ដោយសារតែភាពស្មុគស្មាញនៃការរៀបចំកិច្ចសន្យា ឬវិសាលភាពដែលកិច្ចសន្យាត្រូវបានបំពេញរួច ភាគីម្ខាងអាចប្តឹងទាមទារសំណងជំងឺចិត្តពីភាគីម្ខាងទៀតបាន ។

៨.១.៦. បញ្ហាដែលកើតឡើង គឺថា ជារឿយៗ RAs បានផ្តល់ប្រាក់ឱ្យគ្រួសារពលករខ្មែរ និង/ឬបានចំណាយប្រាក់ទៅលើការបណ្តុះបណ្តាលពលករ ។ ក្នុងករណីដែលមានការអះអាងដោយជោគជ័យថា កិច្ចសន្យាត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ តើអាចទៅរួចទេ ដែលថា ពលករ និង/ឬគ្រួសាររបស់ពលករនឹងក្លាយជាអ្នកដែលត្រូវសងប្រាក់ទៅឱ្យ RA នោះ ?

៨.១.៧. ផ្នែក ៤០១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ផ្តល់ការណែនាំខ្លះៗស្តីពីឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់តុលាការនៅក្នុងសេណារីយ៉ូនេះ ដោយថែងថា ក្នុងករណីដែលមានបណ្តឹងកិច្ចសន្យាដែលកើតចេញពីការប្រព្រឹត្តមិនស្មោះត្រង់របស់ RA តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យ RA សងទៅឱ្យពលករជាសំណងជំងឺចិត្ត និងប្រាក់ចំណេញ ឬផលប្រយោជន៍ដែលទទួលបានដោយ RA ។

៨.១.៨. ដូចគ្នានេះដែរ ក្នុងករណីដែល RA ជាអ្នកទារសំណងជំងឺចិត្តពីពលករ មាត្រា ៤០២ ផ្តល់ការណែនាំអំពីមូលហេតុសម្រាប់ការបន្ថយសំណងជំងឺចិត្ត ដោយថែងថា ក្នុងករណីដែលភាពធ្វេសប្រហែស ឬកំហុសរបស់ដើមបណ្តឹងរួមចំណែកបង្កការខូចខាត តុលាការអាចកាត់បន្ថយសំណងជំងឺចិត្តដែលត្រូវសងទៅឱ្យចុងចម្លើយ ក្នុងវិសាលភាពយោងទៅលើកំហុសរបស់ដើមបណ្តឹងដែលបានរួមចំណែកបង្កការខូចខាតនោះ ។

៨.២. បណ្ដឹងព្រហ្មទណ្ឌ

៨.២.១. នៅក្រោយការផ្ដន្ទាទោសបទព្រហ្មទណ្ឌប្រកបដោយជោគជ័យ ពលករ/ដើមបណ្ដឹងមានសិទ្ធិធ្វើបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដើម្បីទាមទារជំងឺចិត្ត/សំណងប្រឆាំងនឹងជនល្មើស[៨០] ។

៨.៣. ហេតុផលដែលប្រើប្រាស់ដោយ RAs ដើម្បីជៀសវាងបណ្ដឹង

៨.៣.១. ក្នុងករណីដែលពលករ និង/ឬគ្រួសាររបស់ពលករបានចូលរួមសមគំនិតនៅក្នុងការកែអត្តសញ្ញាណរបស់ពលករ ឬ អំពីខុសច្បាប់ផ្សេងទៀត RA អាចនឹងគំរាមប្ដឹងតបវិញជាវិធីបំបាក់ទឹកចិត្តចំពោះការចាត់វិធានការតាមផ្លូវច្បាប់ណាមួយ ។ ក្នុងកាលៈទេសៈទាំងនេះ ភាពងាយរងគ្រោះ និងកង្វះចេតនាប្រព្រឹត្តល្មើសច្បាប់របស់ពលករ និង/ឬ គ្រួសារ អាចផ្ដល់ហេតុផលដោះបន្ទុកចំពោះអំពើរបស់ពួកគេ និង/ឬបណ្ដឹងព្រហ្មទណ្ឌ/រដ្ឋប្បវេណីបន្ថែមទៀតប្រឆាំងនឹង RA ។

ចេតនាប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ

៨.៣.២. ក្នុងករណីដែលគ្រួសាររបស់ សុភាព គិតចង់ស្វែងរកការចោទប្រកាន់បទព្រហ្មទណ្ឌប្រឆាំងនឹង RA ពីបទធ្វើលិខិតឆ្លងដែនដោយផ្អែកតាមឯកសារអត្តសញ្ញាណក្លែងបន្លំ RA អាចនឹងឆ្លើយតបដោយគំរាមដាក់ពាក្យបណ្ដឹងស្រដៀងគ្នានេះប្រឆាំងនឹងគ្រួសាររបស់ សុភាព ពីបទអនុញ្ញាតឱ្យ សុភាព ប្រើឯកសារអត្តសញ្ញាណបងស្រីរបស់នាង ។ ប៉ុន្តែ មាត្រា ៤ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (២០០៩) ចែងថា មិនត្រូវបានចាត់ទុកជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌឡើយ ប្រសិនបើគ្មានចេតនាប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ។ ដូច្នេះ ផ្អែកតាមហេតុផល គ្រួសាររបស់ សុភាព អាចថ្លែងការពារជំទាស់នឹងបណ្ដឹងព្រហ្មទណ្ឌណាមួយដែលប្ដឹងប្រឆាំងនឹងពួកគេ ដោយសំអាងលើមូលដ្ឋានដែលថា ពួកគេមិនចេះច្បាប់ ហើយគ្មានចេតនាប្រព្រឹត្តការបោកប្រាស់/ក្លែងបន្លំ ដែលទាក់ទងនឹងបទល្មើសនេះទេ ប៉ុន្តែ គ្រាន់តែធ្វើតាមអ្វីដែលពួកគេត្រូវបានណែនាំឱ្យធ្វើដើម្បីជួយដល់កូនស្រីរបស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ ។

ការកេងប្រវ័ញ្ចបន្តរបស់ RA

៨.៣.៣. ក្នុងករណីដែលគេអាចបង្ហាញថា មេខ្យល់កេងប្រយោជន៍លើកង្វះការអប់រំ/អនក្ខរភាពនៃគ្រួសាររបស់ សុភាព ទង្វើនេះអាចជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនៅក្រោមមាត្រា ៣៨៣ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៩) "ការកេងប្រយោជន៍ពីភាពទន់ខ្សោយ" ដែលផ្ដន្ទាទោសអំពើនៃការបំពានដោយចេតនាទៅលើភាពអវិជ្ជា ឬភាពទន់ខ្សោយនៃជនណាម្នាក់ដោយសារការមានផ្ទៃពោះ ជំងឺ ឬភាពពិការរបស់ជននោះ ដើម្បីបង្ខំឱ្យជននេះប្រព្រឹត្ត ឬមិនប្រព្រឹត្តអំពើមួយ ដែល

---

[៨០] មាត្រា ៤៦ LSHTSE (ឆ្នាំ១៩៩៧) ។

ប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ផលប្រយោជន៍របស់ជននោះ ។ ករណីនេះចាំបាច់ត្រូវសាកល្បង ប៉ុន្តែ មានលទ្ធភាពដែលថា អនក្ខរភាពរបស់ជនណាម្នាក់អាចត្រូវបានឱ្យនិយមន័យថាជា "ការខ្វះលទ្ធភាព"ដែលបង្កឱ្យមាន"ភាពអវិជ្ជា" ឬ "ភាពទន់ខ្សោយ" ដែលជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ នៅពេលត្រូវបានកេងប្រវ័ញ្ចដោយ RA ។

៨.៣.៤. ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីរួមបញ្ចូលនូវបទប្បញ្ញត្តិមួយនៅត្រង់មាត្រា ៣៤៩ ស្តីពីការបំពានកាលៈទេសៈ ដែលចែងថា ក្នុងករណីដែលភាគីមួយប្រើប្រាស់ស្ថានភាពផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ឬឋានៈសង្គមរបស់ខ្លួនដើម្បីឱ្យភាគីម្ខាងទៀតមិនអាចជំទាស់ទៅនឹងការរៀបចំធ្វើកិច្ចសន្យា ភាគីម្ខាងទៀតនេះអាចលុបចោលកិច្ចសន្យានោះបាន ។

៨.៣.៥. នៅក្នុងការប្រើប្រាស់ការគំរាមកំហែងដើម្បីបន្ទុចបង្អាក់ពលករ/គ្រួសាររបស់ពលករកុំឱ្យធ្វើការប្តឹង RA ក៏អាចនឹងត្រូវមានទោសពីបទគំរាមហែកកេរ្តិ៍ ។ មាត្រា ៣៧២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ក៏ផ្តន្ទាទោសអំពើគំរាមហែកកេរ្តិ៍ផងដែរ ដោយឱ្យនិយមន័យថាជា *"អំពើនៃការទទួលបានហត្ថលេខា ការសន្យា ... ដោយមធ្យោបាយគំរាមបញ្ចេញឱ្យដឹង ឬទម្លាក់កំហុសលើការពិត ក្នុងចេតនាដើម្បីបង្ខូចកិត្តិយស ឬមិត្តភាពរបស់ជនណាម្នាក់"* ។

៨.៣.៦. ការស្រាវជ្រាវរកច្បាប់ដែលមានសម្រាប់ប្រើប្រាស់ប្រឆាំងនឹង RAs ដែលប្រើប្រាស់ការគំរាមកំហែង គឺជាការដែលមានប្រយោជន៍ ពីព្រោះការគំរាមកំហែងនេះត្រូវបានមើលឃើញថាជាវិធីទូទៅបំផុតនៃការបន្ទុចបង្អាក់ពលករ និងគ្រួសាររបស់ពួកគេមិនឱ្យធ្វើការប្តឹង ។

៩. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ច្បាប់ LSHTSE និងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ រួមគ្នាបង្កើតជាក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តព្រហ្មទណ្ឌគ្រប់គ្រាន់ ដែលពលករទាំងឡាយដែលរងគ្រោះដោយសារអំពើជួញដូរ និងអំពើព្រហ្មទណ្ឌផ្សេងទៀត អាចមានសិទ្ធិប្តឹងប្រឆាំងនឹងជនល្មើស ។ ប៉ុន្តែ ជាការអនុវត្តជាក់ស្តែង ភ័ស្តុតាងដាក់បន្ទុកធ្វើឱ្យដំណើរការផ្តន្ទាទោសមានការលំបាក ដូច្នេះហើយ ការទាមទារសំណងរដ្ឋប្បវេណីក៏ត្រូវតែស្វែងរកផងដែរ ជាមធ្យោបាយដើម្បីធ្វើឱ្យជនដែលកេងចំណេញពីការកេងប្រវ័ញ្ចកោតញញើត ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានសន្យាថា នឹងអនុម័តអនុក្រឹត្យថ្មីមួយស្តីពីការងាររបស់ពលករចំណាកស្រុក (ដែលមិនទាន់ចេញជាសេចក្តីព្រាងនៅឡើយ) ហើយក្រមរដ្ឋប្បវេណីថ្មី (ឆ្នាំ២០០៧) ដែលបានចូលជាធរមាននាពេលថ្មីៗកន្លងទៅនេះ[៨១] ។ ច្បាប់ទាំងពីរនេះ នឹងមានផលប៉ះពាល់ដ៏ច្រើនទៅលើការការពារពលករចំណាកស្រុក និងផ្តល់ដល់ពួកគេនូវលិខិតូបករណ៍ដើម្បីធ្វើមោឃភាពលក្ខខណ្ឌកិច្ចសន្យាដែលកេងប្រវ័ញ្ច និងខុសច្បាប់ ។ ប៉ុន្តែ នេះមិនបានដោះស្រាយបញ្ហាដែលពលករ និងគ្រួសាររបស់ពួកគេប្រឈមមុខ នៅពេលដាក់បណ្តឹងប្រឆាំងនឹង RAs ។ ដើម្បីធ្វើឱ្យ RAs ផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថរបស់ខ្លួន និងបង្កើនបទដ្ឋាននៃការជ្រើសរើស និងការបណ្តុះបណ្តាល ជាដំបូង បណ្តឹងប្រឆាំងនឹង RAs ចាំបាច់ត្រូវតែទទួលបានជោគជ័យ ។ ក្នុងន័យនេះ ពលករ និងគ្រួសាររបស់ពួកគេនឹងទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការគាំទ្រ និងការការពារកាន់តែច្រើនឡើង នៅក្នុងអំឡុងនៃដំណើរការប្តឹងប្រឆាំងនឹង RAs ។

ប៉ុន្តែ ដើម្បីធានាថា ការការពារពលករទាំងនេះនៅតែបន្ត នៅពេលដែលពួកគេចាកចេញពីប្រទេសកម្ពុជា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាត្រូវតែទាមទារឱ្យមានកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីកាន់តែរឹងមាំជាមួយប្រទេសទទួលពលករ និងអនុវត្តយន្តការតាមដាន និងវាយតម្លៃ ដើម្បីធានាថា ពលករទទួលបានប្រព្រឹត្តកម្មដោយយុត្តិធម៌ និងត្រឹមត្រូវ ខណៈដែលកំពុងធ្វើការងារនៅក្រៅប្រទេស ។ ជាពិសេស ភាពងាយរងគ្រោះរបស់ពលករបម្រើការងារតាមផ្ទះនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី មានយ៉ាងពិតប្រាកដ ដោយគ្មានការការពារពីច្បាប់ជាតិ និងដោយមានជំនួយតិចតួចពីសន្ធិសញ្ញាតំបន់ និងអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសម៉ាឡេស៊ីជាភាគី ។ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ីមានតម្រូវការកើនឡើងសម្រាប់ពលករបម្រើការងារតាមផ្ទះ ហើយនេះអាចជាទីផ្សារដែលផ្តល់ផលចំណេញដ៏ច្រើនដល់កម្ពុជា ។ ប៉ុន្តែ ទីផ្សារនេះត្រូវតែជាទីផ្សារដែលគេអាចពង្រឹងការអនុវត្តបទដ្ឋានការងារ ហើយពលករដែលត្រូវបានកេងប្រវ័ញ្ច មានសិទ្ធិស្វែងរកដំណោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់ប្រឆាំងនឹងនិយោជករបស់ពួកគេ ។

ច្បាស់ណាស់ថា គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដើម្បីបង្កើនចំនួនពលករដែលធ្វើចំណាកស្រុកទៅក្រៅប្រទេស គឺជាគោលនយោបាយដ៏សំខាន់មួយ ។ គោលនយោបាយនេះ មិនត្រឹមតែផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ការកែលម្អស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ ថែមទាំងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ពលករខ្លួនឯង ដែលប្រហែលជានឹងត្រូវរស់នៅក្នុងជីវភាពក្រីក្រ ប្រសិនបើមិនធ្វើចំណាកស្រុកទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេសទេនោះ ។ ប៉ុន្តែ បច្ចុប្បន្ន ជោគជ័យនៃ

---

[៨១] សូមមើលកំណត់សម្គាល់លេខ ១៧ ខាងលើ ។

គោលគំនិតនៃការធ្វើចំណាកស្រុកបានបោះជំហានលឿនជាងការតាក់តែងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលនឹងគ្រប់គ្រង ត្រួតពិនិត្យ និងការពារពលករចំណាកស្រុក ។ ដូច្នេះ មនុស្សកាន់តែកេងចំណេញលើចន្លោះប្រហោងដែលរីកកាន់តែធំ ដែលការធ្វើចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតីអាចធ្វើឡើងដោយមានហានិភ័យតិចតួច ឬគ្មានហានិភ័យទាល់តែសោះ ។ ចំពោះពលករទាំងឡាយដែលចង់ស្វែងរកប្រយោជន៍ពីប្រភពទ្រព្យថ្មីនេះ កង្វះព័ត៌មាន និងភាពចន្លោះប្រហោងនានា មានន័យថា ពួកគេនឹងមិនដឹងថា ពួកគេស្ថិតនៅក្នុងចំណោមមនុស្សដែលគ្មានភ័ព្វសំណាង ឬយ៉ាងណានោះទេ ហើយបើដឹង គឺយឺតពេលទៅហើយ ។

អនុសាសន៍

របាយការណ៍នេះ ផ្ដល់នូវអនុសាសន៍ដូចខាងក្រោម ៖

ច្បាប់

១) ធ្វើវិសោធនកម្មវិសាលភាពនៃច្បាប់ការងារ ដើម្បីដាក់បញ្ចូលទាំងពលករបម្រើការងារតាមផ្ទះ ។

២) ធ្វើវិសោធនកម្មវិសាលភាពនៃច្បាប់ការងារ ដើម្បីគ្របដណ្ដប់ការជ្រើសរើស និងការបណ្ដុះបណ្ដាលពលករនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ទោះបីជាកិច្ចសន្យាការងារត្រូវអនុវត្តនៅទីកន្លែងណាក៏ដោយ ។

៣) រៀបចំធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មអនុក្រឹត្យស្ដីពីពលករចំណាកស្រុកសម្រាប់ការពិគ្រោះយោបល់ ដោយរួមបញ្ចូលទាំង ៖

ក. គំរូកិច្ចសន្យាការងារជាស្ដង់ដារសម្រាប់ RAs

ខ. លក្ខខណ្ឌតម្រូវឱ្យ RAs ផ្ដល់សេចក្ដីលម្អិតអំពីការចំណាយជាមុនសម្រាប់ការធ្វើដំណើរ និងការចំណាយផ្សេងៗទៀត ដល់ពលករចំណាកស្រុកដែលមានសក្ដានុពល ដើម្បីកែលម្អតម្លាភាព ។

គ. បញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ថា RAs ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការផ្ទៀងផ្ទាត់អាយុរបស់ពលករនៅមុនពេលជ្រើសរើស

ឃ. បញ្ញត្តិស្ដីពីការអនុវត្តការជ្រើសរើសដែលអាចទទួលយកបាន ឧ. ហាមប្រាមការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មបំភ័ន្ត ដោយធានាថា ពលករយល់ច្បាស់អំពីលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា និងមិនអនុញ្ញាតឱ្យពលករចុះកិច្ចសន្យាដែលនឹងមានបទដ្ឋានការងារទាបជាងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។

ង. ការបញ្ជាក់អំពីវិធានការដែលត្រូវអនុវត្តប្រឆាំងនឹង RAs នៅពេលដែលពួកគេមិនគោរពតាមអនុក្រឹត្យ

ច. បទប្បញ្ញត្តិជាក់លាក់ស្ដីពីការប្រើប្រាស់ប្រាក់ធានា ១០០.០០០ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក ។

ការផ្ដល់អាជ្ញាប័ណ្ណដល់ RAs

៤) ដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមច្បាប់នូវតួនាទីរបស់មេខ្យល់ និងភាគីទីបី នៅក្នុងដំណើរការជ្រើសរើសពលករ តាមរយៈការផ្ដល់អាជ្ញាប័ណ្ណដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈទំនាក់ទំនងកិច្ចសន្យាជាកាតព្វកិច្ច ។

ការជ្រើសរើស/ធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយពលករ

៥) អនុវត្តការផ្ដន្ទាទោសតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌប្រឆាំងនឹង RAs ទាំងឡាយណា ដែលជ្រើសរើសពលករមិនគ្រប់អាយុ និង/ឬដែលបានចូលរួមពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងការក្លែងបន្លំឯកសារអត្តសញ្ញាណ ។

ការបណ្តុះបណ្តាល/ការស្នាក់អាស្រ័យ/ការដឹកជញ្ជូន

៦) ដាក់ឱ្យអនុវត្តកម្មវិធីផ្លូវការមួយ សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលពលករចំណាកស្រុកនៅមុនពេលចេញដំណើរ ដែលមានលក្ខណៈជាក់លាក់តាមវិស័យការងារ និងតាមប្រទេស ។

៧) ដាក់ឱ្យអនុវត្តបទដ្ឋានអប្បបរមាសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន និងការស្នាក់អាស្រ័យរបស់ពលករចំណាកស្រុក ។

ការឆ្លងកាត់/ការមកដល់នៅក្នុងប្រទេសទទួល

៨) ពង្រឹងសមត្ថភាព និងបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីព្រលានយន្តហោះ ឆ្នាំព្រំដែន នគរបាលអន្តោប្រវេសន៍ និងភ្នាក់ងារគយ ដើម្បីអាចធ្វើសកម្មភាពនៅពេលដែលពួកគេមានការសង្ស័យសមហេតុផលថា ពលករមានអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ ។

លក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួល

៩) ពន្លឿនដំណើរការចុះកិច្ចព្រមព្រៀងលើ MoU ជាមួយប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ដើម្បីដាក់បញ្ចូលកាតព្វកិច្ចនៅលើព្រំដែនម៉ាឡេស៊ី ដើម្បីប៉ាន់ប្រមាណអាយុរបស់ពលករចំណាកស្រុក និងដាក់បញ្ចូលនូវបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីលក្ខខណ្ឌការងារ និងការធ្វើបទដ្ឋានកម្មប្រាក់ឈ្នួល ។

១០) ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតការងាររបស់ប្រទេសកូរ៉េ ជាមូលដ្ឋានតស៊ូមតិសម្រាប់ការចរចាកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីស្តីពីការងាររបស់ពលករចំណាកស្រុក ។

១១) ដាក់សម្ពាធទៅលើប្រទេសទទួលឱ្យលើកកម្ពស់បទដ្ឋានការងារ ដោយបដិសេធមិនបញ្ជូនពលករទៅ រហូតទាល់តែបទដ្ឋានទាំងឡាយត្រូវបានព្រមព្រៀង ។

១២) តែងតាំងសេនានុព័ន្ធការងារ ដែលអាចធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយប្រទេសទទួល និងទទួលខុសត្រូវក្នុងការតាមដានលក្ខខណ្ឌការងាររបស់ពលករខ្មែរនៅក្រៅប្រទេស ព្រមទាំងជួយដល់ការកែលម្អលក្ខខណ្ឌទាំងនោះ ។

ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍មកកាន់ប្រទេសកម្ពុជា

១៣) បណ្តុះបណ្តាលស្ថានទូតកម្ពុជានៅក្នុងប្រទេសទទួល ដើម្បីឆ្លើយតបឱ្យបានសមស្របទៅនឹងសំណើសុំជំនួយពីពលករ និង/ឬដើម្បីជួយពលរដ្ឋខ្មែរដែលត្រូវបានចាប់និងឃុំខ្លួនជាអន្តោប្រវេសន៍ខុសច្បាប់ ។

១៤) ចរចាឡើងវិញនូវ MoU ស្តីពីអំពើជួញដូរមនុស្ស ដើម្បីឱ្យកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងនោះរួមបញ្ចូលផងដែរនូវការទប់ស្កាត់ និងការពារជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរដែលជាបុរស ។

បណ្តឹង

១៥) បង្កើនការការពារដល់ពលករទាំងឡាយ និងគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដែលសម្រេចចិត្តស្វែងរកការប្តឹងតាមផ្លូវច្បាប់ប្រឆាំងនឹង RAs ។

១០. ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត ៖ ដ្យាក្រាម និងតារាងច្បាប់

ដ្យាក្រាមនៅក្នុងផ្នែកនេះ បង្ហាញអំពីដំណាក់កាលនីមួយៗនៃចំណាកស្រុក និងភាពខុសគ្នា/សកម្មភាពនានា ដែលកើតឡើងនៅក្នុងដំណាក់កាលនីមួយៗ ដោយផ្តល់សេចក្តីសន្និដ្ឋានអំពីច្បាប់ (រដ្ឋប្បវេណី និងព្រហ្មទណ្ឌ) ដែលអាចប្រើប្រាស់ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងផ្តន្ទាទោសជនល្មើស និងការពារជនរងគ្រោះនៃចំណាកស្រុកមិនប្រក្រតី និងការកេងប្រវ័ញ្ច ។

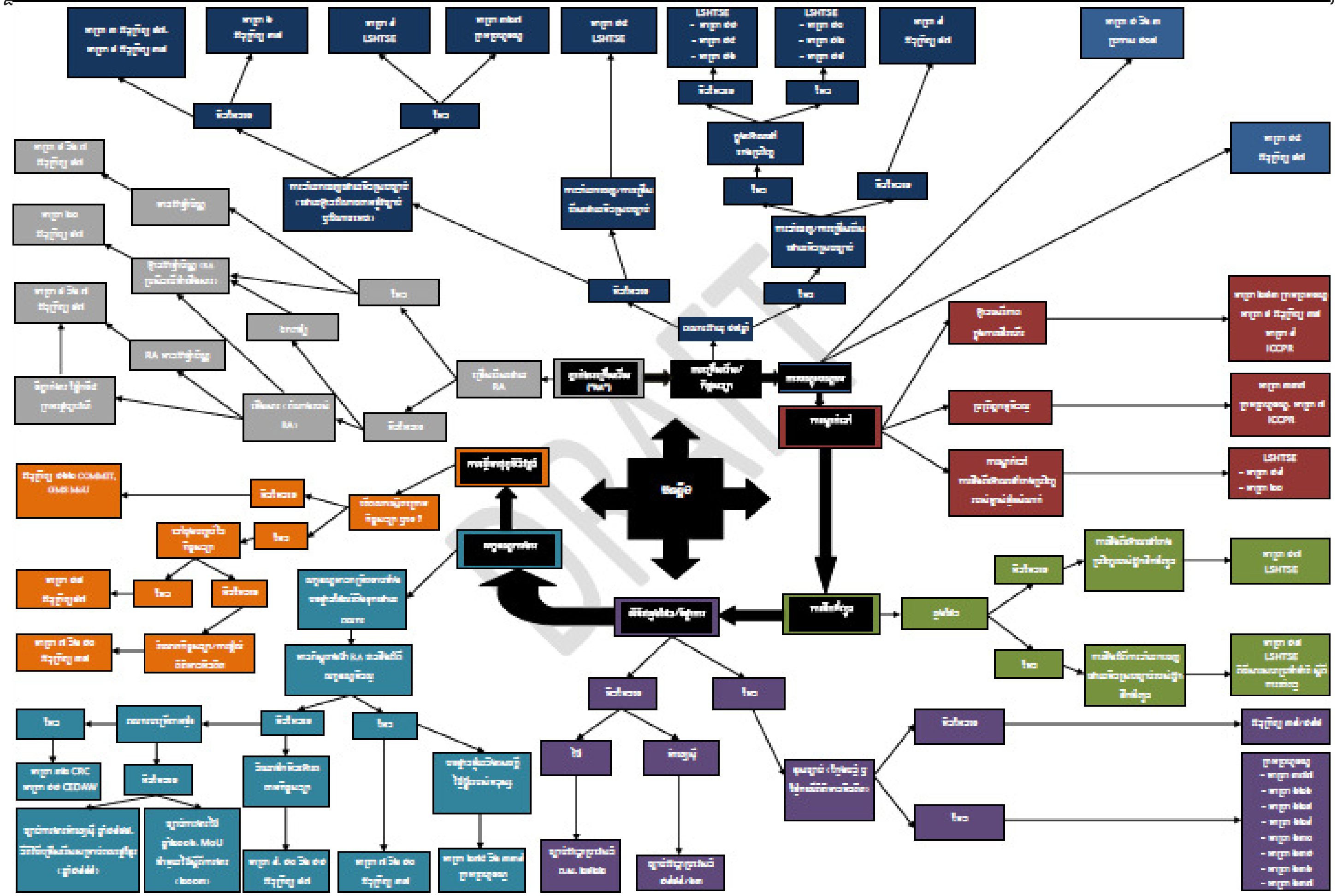

តារាងខាងក្រោមនេះ រួមមានព័ត៌មានបន្ថែមទៀតអំពីច្បាប់នីមួយៗដែលលើកឡើងនៅក្នុងដ្យាក្រាម ។

ដំណាក់កាលនៃការជ្រើសរើស/ចំណាកស្រុក	ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ	ច្បាប់រដ្ឋប្បវេណី
ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដល់ RAs	-	- មាត្រា ៥ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ចែងអំពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវឱ្យ RA ដាក់ពាក្យស្នើសុំអាជ្ញាប័ណ្ណពី MoLVT ។ - មាត្រា ៧ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ចែងអំពីប្រាក់ធានា ១០០.000ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក ដើម្បីផ្តល់សំណងដល់ពលករ ក្នុងករណីដែល RA ខកខានមិនបានអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា ។ - មាត្រា ២០ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ បុគ្គលណាដែលបញ្ជូនពលករខ្មែរទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេសដោយរំលោភអនុក្រឹត្យនេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ ។ - ផ្នែកទី៤ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី វិធានស្តីពីទីភ្នាក់ងារ
ការជ្រើសរើស/ធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយពលករ	- មាត្រា ៩ LSHTSE ការនាំយកអនីតិជនជាអាទិ៍ចេញដោយមិនស្របច្បាប់ ។ - មាត្រា ១០ LSHTSE ការនាំយកចេញដោយមិនស្របច្បាប់ដោយមានគោលដៅ ។ - មាត្រា ១១ LSHTSE ការនាំយកចេញដោយមិនស្របច្បាប់សម្រាប់នាំឆ្លងដែន ។ - មាត្រា ១២ LSHTSE ការជ្រើសរើសដោយមិនស្របច្បាប់សម្រាប់ការកេងប្រវ័ញ្ច ។ - មាត្រា ១៤ LSHTSE អំពើលក់-ដូរមនុស្ស ។ - មាត្រា ១៥ LSHTSE អំពើលក់-ដូរមនុស្សដោយមានគោលដៅ ។	- មាត្រា ៣ អនុក្រឹត្យលេខ៥៧ RAs ត្រូវតែជ្រើសរើសពលករដែលមានអាយុលើស ១៨ឆ្នាំ ។ - មាត្រា ៩ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ លក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃកិច្ចសន្យាការងាររវាង RA និងពលករ ។ - មាត្រា ៣ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ កិច្ចសន្យាមួយមានសុពលភាព លុះត្រាតែកិច្ចសន្យានោះមានកម្មវត្ថុជាក់លាក់ អាចអនុវត្តបាន ស្របច្បាប់ និងស្របជាមួយនឹងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងប្រពៃណីល្អ ។ - មាត្រា ៥ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ កិច្ចសន្យាទាំងឡាយនឹងចាត់ទុកជាមោឃៈ នៅពេលដែលកិច្ចសន្យានោះមិនស្របច្បាប់ ផ្ទុយពីផលប្រយោជន៍សង្គម និងរំលោភសីលធម៌សង្គម ។ - មាត្រា ៦ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ កិច្ចសន្យាមួយត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ នៅពេលដែលភាគីម្ខាងមិនមានសមត្ថភាពផ្លូវច្បាប់ ។

ដំណាក់កាលនៃការជ្រើសរើស/ចំណាកស្រុក	ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ	ច្បាប់រដ្ឋប្បវេណី
	- មាត្រា ១៦ LSHTSE អំពើលក់-ដូរមនុស្សសម្រាប់នាំឆ្លងដែន ។ - មាត្រា ៣២៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការនាំយកអនីតិជនចេញ ។	
ការបណ្តុះបណ្តាល/ការស្នាក់អាស្រ័យ/ការដឹកជញ្ជូន	- មាត្រា ១៧ LSHTSE ការដឹកជញ្ជូនដោយមានគោលដៅ ។ - មាត្រា ១៨ LSHTSE ការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែន (អំពើនាំឆ្លងដែន) ។ - មាត្រា ១៩ LSHTSE ការទទួលយកមនុស្សដោយមានគោលដៅ ។ - មាត្រា ២០ LSHTSE ការទទួលយកមនុស្សដោយមានគោលដៅជួយដល់ជនល្មើស ។ - មាត្រា ២៥៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការចាប់ឃុំខ្លួន ឬការបង្ខាំងទុកដោយមិនស្របច្បាប់ (មាត្រា ២១ LSHTSE) ។ - មាត្រា ៣៣៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ អំពើបង្អត់អាហារ ឬការថែទាំចំពោះអនីតិជនអាយុក្រោម ១៥ឆ្នាំ ។	- មាត្រា ១៤ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ RA នឹងទទួលបន្ទុកលើការបណ្តុះបណ្តាលពលករអំពីប្រព័ន្ធការងារ ទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី និងច្បាប់ជាមូលដ្ឋានរបស់ប្រទេសទទួល ។ - មាត្រា ៣ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ កិច្ចសន្យាមួយមានសុពលភាព លុះត្រាតែកិច្ចសន្យានោះមានកម្មវត្ថុជាក់លាក់ អាចអនុវត្តបាន **ស្របច្បាប់** និងស្របជាមួយនឹងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងប្រពៃណីល្អ ។ - មាត្រា ៥ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ កិច្ចសន្យាទាំងឡាយនឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ នៅពេលដែលខុសច្បាប់ ។ - មាត្រា ១ និង ៣ ប្រកាសលេខ១០៨ RA ត្រូវទទួលខុសត្រូវលើការបណ្តុះបណ្តាលពលករអំពីប្រព័ន្ធការងារ ទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី និងច្បាប់ជាមូលដ្ឋានរបស់ប្រទេសដែលពួកគេនឹងបម្រើការងារ ។ - មាត្រា ៩ ICCPR មនុស្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបានសេរីភាព និងសន្តិសុខ ។ - មាត្រា ៧ ICCPR គ្មានជនណាម្នាក់ត្រូវទទួលរងទារុណកម្ម ឬការមើលងាយឡើយ ។

ដំណាក់កាលនៃការជ្រើសរើស/ចំណាកស្រុក	ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ	ច្បាប់រដ្ឋប្បវេណី
ការឆ្លងកាត់/ការមកដល់នៅក្នុងប្រទេសទទួល	- មាត្រា ៣៧៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និយមន័យនៃការបោកបន្លំ ។ - មាត្រា ៦២៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ធាតុផ្សំនៃការក្លែងបន្លំ ។ - មាត្រា ៦២៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការប្រើប្រាស់ឯកសារក្លែងបន្លំ ។ - មាត្រា៦២៩ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការក្លែងបន្លំឯកសារសាធារណៈ ។ - មាត្រា ៦៣០ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការប្រើប្រាស់ឯកសារសាធារណៈក្លែងបន្លំ ។ - មាត្រា ៦៣១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការផ្ដល់ឯកសារដោយក្លែងបន្លំ ។ - មាត្រា ៦៣៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការប្រើប្រាស់លិខិតបញ្ជាក់ក្លែងក្លាយ ឬបន្លំ ។ - មាត្រា ៦៣៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការទទួលសំណូកដោយជនដែលមានសិទ្ធិចេញឯកសារក្លែងបន្លំ ។	- អនុក្រឹត្យលេខ៣៩ (ឆ្នាំ២០០៩) លិខិតឆ្លងដែនសម្រាប់ពលករចំណាកស្រុក ។ - ប្រទេសថៃ : ច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍ ព.ស. ២៥២២ ។ - ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី : ច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍ ១៩៥៩/៦៣ ។
លក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងប្រទេសទទួល	- មាត្រា ២៧៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមលក្ខខណ្ឌការងារ ដែលមិនសមស្របនឹង	- មាត្រា ៩ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ លក្ខខណ្ឌជាក់លាក់នៃកិច្ចសន្យាការងារ ។ - មាត្រា ១០ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ពលករត្រូវតែមានសិទ្ធិឈប់សម្រាក ១,៥ថ្ងៃក្នុងមួយខែ ដោយ RA ជា

ដំណាក់កាលនៃការជ្រើសរើស/ចំណាកស្រុក	ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ	ច្បាប់រដ្ឋប្បវេណី
	សេចក្ដីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស ។ - មាត្រា ៣៣៩ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការដាក់អនីតិជននៅក្នុងលក្ខខណ្ឌការងារ ដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាព ។	អ្នកចេញការចំណាយ ។ - មាត្រា ១១ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ កិច្ចសន្យាការងារមិនត្រូវលើសពី ២ឆ្នាំឡើយ ។ - មាត្រា ៧ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាមួយកើតឡើងដោយសារកំហុស ការបង្ខិតបង្ខំ ឬការក្លែងបន្លំ កិច្ចសន្យានោះពុំមានសុពលភាពឡើយ ។ - មាត្រា ១០ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ ការក្លែងបន្លំ គឺជាមូលហេតុសម្រាប់ការធ្វើមោឃភាពកិច្ចសន្យា នៅពេលមានអំពើបោកបន្លំ ភាពមិនស្មោះត្រង់ ឬការផ្ដល់ព័ត៌មានក្លែងបន្លំ ដែលប្រព្រឹត្តដោយភាគីមួយនៃកិច្ចសន្យា ដែលប្រសិនបើគ្មានអំពើបែបនេះទេ ភាគីម្ខាងទៀតនឹងមិនចុះកិច្ចសន្យាជាមួយឡើយ ។ - ប្រទេសថៃ : ច្បាប់ស្ដីពីការការពារពលករ ព.ស. ២៥៤១ ។ - MoU ជាមួយប្រទេសថៃ ស្ដីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើការងាររបស់ពលករ (ឆ្នាំ២០០៣) - ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី : ច្បាប់ស្ដីពីការងារ ឆ្នាំ១៩៥៥ ។ - នីតិវិធីជ្រើសរើសពលរដ្ឋខ្មែរឱ្យធ្វើការងារ នៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី (ឆ្នាំ១៩៩៨)
ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍		- មាត្រា ១៨ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ RA នឹងជូនដំណឹងដល់ក្រសួងក្នុងរយៈពេល ៤៥ថ្ងៃ នៅមុនពេលដែលពលករត្រូវធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ ហើយ RA និងក្រសួងត្រូវរៀបចំកាលបរិច្ឆេទសម្រាប់ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ ។ - មាត្រា ៧ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាមួយកើតឡើងដោយសារកំហុស ការបង្ខិតបង្ខំ ឬការក្លែងបន្លំ កិច្ចសន្យានោះពុំមានសុពលភាពឡើយ ។

ដំណាក់កាលនៃការជ្រើសរើស/ចំណាកស្រុក	ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ	ច្បាប់រដ្ឋប្បវេណី
		- មាត្រា ១០ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ ការក្លែងបន្លំ គឺជាមូលហេតុសម្រាប់ការធ្វើមោឃភាពកិច្ចសន្យា នៅពេលមានអំពើបោកបន្លំ ភាពមិនស្មោះត្រង់ ឬការផ្តល់ព័ត៌មានក្លែងបន្លំ ដែលប្រព្រឹត្តដោយភាគីមួយនៃកិច្ចសន្យា ដែលប្រសិនបើគ្មានអំពើបែបនេះទេ ភាគីម្ខាងទៀតនឹងមិនចុះកិច្ចសន្យាជាមួយឡើយ ។ - អនុក្រឹត្យលេខ ១៦២ — គណៈកម្មាធិការជាតិដឹកនាំការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស ការរត់ពន្ធ ការធ្វើអាជីវកម្មពលកម្មលើមនុស្ស និងការធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទលើស្ត្រី និងកុមារ ។ - MoU ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សក្នុងមហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ (ឆ្នាំ២00៤)
បណ្តឹង : នីតិវិធី និងដំណោះស្រាយផ្លូវច្បាប់	- មាត្រា ៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ គោលការណ៍នៃការទទួលខុសត្រូវផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌរបស់បុគ្គល - មាត្រា ៣៧២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការគំរាមកំហែងរកប្រយោជន៍ - មាត្រា៣៨៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការកេងប្រយោជន៍ពីភាពទន់ខ្សោយ	- មាត្រា ៧ អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ប្រាក់ធានា ១00.000ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក ដើម្បីផ្តល់សំណងដល់ពលករ ក្នុងករណីដែល RA មិនអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌណាមួយនៃកិច្ចសន្យា ។ - មាត្រា ២0 អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ RAs ដែលបញ្ជូនពលករខ្មែរទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស ដោយរំលោភលើអនុក្រឹត្យនេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសទៅតាមច្បាប់ជាធរមាន ។ - មាត្រា ១៩ អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ នៅក្រោយការជូនដំណឹង ភាគីមិនសុខចិត្ត ឬជនណាម្នាក់ដែលមានផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់នៅក្នុងបណ្តឹង អាចប្តឹងដើម្បីលុបកិច្ចសន្យាក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរបំផុត ១២ ខែ ។ - មាត្រា ៣៤៩ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ការបំពានកាលៈទេសៈ : ក្នុងករណីដែលភាគីមួយប្រើប្រាស់ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច ឬសង្គមរបស់ខ្លួន ដើម្បីកុំឱ្យភាគីម្ខាងទៀតអាចជំទាស់តវ៉ានឹងការធ្វើកិច្ចសន្យា ភាគីម្ខាងទៀតនេះអាចលុបចោលកិច្ចសន្យានោះបាន ។

ឯកសារយោង

ច្បាប់អន្តរជាតិ

សន្ធិសញ្ញា និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ *ប្រកាសសាកលស្ដីពីសិទ្ធិមនុស្ស* ថ្ងៃទី១០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៤៨ ។

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ *អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងពូជសាសន៍ប្រឆាំងស្ត្រី* ថ្ងៃទី១៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៩ ។

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ *កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិស៊ីវិលនិងសិទ្ធិនយោបាយ* ថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៦៦ ។

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ *កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌* (ថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៦៦) ។

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ *អនុសញ្ញាប្រឆាំងឧក្រិដ្ឋកម្មចាត់តាំងអន្តរជាតិ* (ថ្ងៃទី១៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០០) ។

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ *អនុសញ្ញាស្ដីពីសិទ្ធិកុមារ* (ថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៨៩) ។

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ *ពិធីសារទប់ស្កាត់ បង្ក្រាប និងផ្ដន្ទាទោសអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ ដែលបំពេញបន្ថែមទៅលើអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មចាត់តាំងអន្តរជាតិ* (ឆ្នាំ២០០០) ។

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ *អនុសញ្ញាស្ដីពីការការពារសិទ្ធិពលករចំណាកស្រុក និងសមាជិកគ្រួសារ* (ថ្ងៃទី១៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩០) ។

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ *ពិធីសារប្រឆាំងការរត់ពន្ធជនចំណាកស្រុកតាមផ្លូវគោក ផ្លូវទឹក និងផ្លូវអាកាស* (ឆ្នាំ២០០០) ។

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ *ពិធីសារស្ម័គ្រចិត្តបំពេញបន្ថែមលើអនុសញ្ញាស្ដីពីសិទ្ធិកុមារ ស្ដីពីការលក់ដូរកុមារ ពេស្យាចារកុមារ និងអំពើរូបភាព និងសម្ភារៈអាសអាភាសនៃកុមារ* (ថ្ងៃទី២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០០) ។

មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ *អនុសញ្ញាបំពេញបន្ថែមស្តីពីការលុបបំបាត់ទាសភាព ពាណិជ្ជកម្មទាសករ និងស្ថាប័ន និងការអនុវត្តដែលស្រដៀងទៅនឹងទាសភាព* (ឆ្នាំ១៩៥៦) ។

អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ *អនុសញ្ញាស្តីពីពលកម្មដោយបង្ខំ (លេខ ២៩)* ។

អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ *អនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់ពលកម្មដោយបង្ខំ (លេខ ១០៥)* ។

អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ *អនុសញ្ញាស្តីពីអាយុអប្បបរមា (លេខ ១៣៨)* ។

អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ *អនុសញ្ញាស្តីពីទម្រង់ធ្ងន់ធ្ងរបំផុតនៃពលកម្មកុមារ (លេខ ១៨២)* ។

ច្បាប់តំបន់/ទ្វេភាគី

ប្រកាសអាស៊ានស្តីពីការការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិពលករចំណាកស្រុក (ឆ្នាំ២០០៧) ។

MoU ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស នៅក្នុងមហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ (ឆ្នាំ២០០៤) ។

ប្រកាសអាស៊ានស្តីពីការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ (ឆ្នាំ២០០៤) ។

MoU រវាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រថៃ ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី ដើម្បីលុបបំបាត់អំពើជួញដូរកុមារ និងស្ត្រី និងជួយជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរ (ឆ្នាំ២០០៣) ។

MoU រវាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រថៃ និងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើការងាររបស់ពលករ (ឆ្នាំ២០០៣) ។

សន្ធិសញ្ញារវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រថៃ ស្តីពីបត្យាប័ន (ឆ្នាំ១៩៩៨) ។

នីតិវិធីជ្រើសរើសសម្រាប់ពលរដ្ឋកម្ពុជាដែលធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី (ឆ្នាំ១៩៩៩) ។

ច្បាប់កម្ពុជា

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (ឆ្នាំ១៩៩៣ វិសោធនកម្ម) ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ (ឆ្នាំ១៩៩៧) ។

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០៧) ។

ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ (ឆ្នាំ២០០៨) ។

ក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០៩) ។

អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ ស្តីពីច្បាប់ស្តីពីកិច្ចសន្យា និងសំណងផ្សេងៗ (ឆ្នាំ១៩៨៨) ។

អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ស្តីពីការនាំពលករខ្មែរទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស (ឆ្នាំ១៩៩៥) ។

អនុក្រឹត្យលេខ ៧០ ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មាធិការបណ្តុះបណ្តាល និងបញ្ជូនពលករទៅក្រៅប្រទេស (ឆ្នាំ២០០៦) ។

អនុក្រឹត្យលេខ ១៩៥ ស្តីពីការចេញលិខិតឆ្លងដែនឱ្យពលករចំណាកស្រុកខ្មែរ (ឆ្នាំ២០០៨) ។

អនុក្រឹត្យលេខ១៦២ ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មាធិការជាតិដឹកនាំការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស ការរត់ពន្ធ ការធ្វើអាជីវកម្មពលកម្មលើមនុស្ស និងការធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទលើស្ត្រី និងកុមារ ។

អនុក្រឹត្យលេខ ៦៧ ស្តីពីការបង្កើត និងដាក់ឱ្យដំណើរការទីភ្នាក់ងារជាតិដើម្បីការងារ និងពលកម្ម (ឆ្នាំ២០០៩) ។

អនុក្រឹត្យលេខ ៣៩ ស្តីពីការចេញលិខិតឆ្លងដែនធម្មតាឱ្យពលករខ្មែរដែលទៅធ្វើការដោយស្របច្បាប់នៅក្រៅប្រទេស (ឆ្នាំ២០០៩) ។

ប្រកាសលេខ ១០៨ ស្តីពីការអប់រំអំពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព និងសិទ្ធិការងារសម្រាប់ពលករខ្មែរដែលធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស (ឆ្នាំ២០០៦) ។

ប្រកាសលេខ ០១២ ស្តីពីការបង្កើតក្រុមការងារចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ (ឆ្នាំ២០០៧) ។

ច្បាប់កម្ពុជា : គោលការណ៍ណែនាំ គោលនយោបាយ និងសេចក្តីណែនាំ

យុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រទេសកម្ពុជា (២០០២) ។

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា *សេចក្តីសម្រេចលេខ ០៩២/០០៣/២០០៧* ថ្ងៃទី១០ កក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ ។

កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការអនុវត្ត និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ រវាងស្ថាប័នរដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ និងទីភ្នាក់ងារគាំទ្រជនរងគ្រោះ ក្នុងករណីជួញដូរមនុស្ស (ថ្ងៃទី៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៧) ។

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា *គោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមាសម្រាប់ការការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស* (ថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩) គោលនយោបាយលេខ០៦២ស.អ.យ. រាជធានីភ្នំពេញ ។

ក្រសួងមហាផ្ទៃ *សេចក្តីណែនាំស្តីពីការអនុវត្តប្រតិបត្តិការសង្គ្រោះជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្សនិង/ឬការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទនៅតាមកន្លែងមុខសញ្ញា* (ថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១០) សេចក្តីណែនាំលេខ ០០៩ រាជធានីភ្នំពេញ ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា *គោលនយោបាយស្តីពីចំណាកស្រុកដើម្បីការងារសម្រាប់កម្ពុជា* (MOLVT/ILO ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០) ។

លិខិតរបស់លោក សេង សក្ដា (លេខ ២៦៤៧) ជូននាយកទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករកម្ពុជា អំពីការណែនាំស្តីពីការជ្រើសរើស បណ្តុះបណ្តាល ផ្ញើរ និងគ្រប់គ្រងពលករខ្មែរដែលទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស (ឆ្នាំ២០១០) ។

ច្បាប់មិនមែនជាច្បាប់កម្ពុជា

ច្បាប់របស់ប្រទេសថៃ

ច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍ ព.ស. ២៥២២ ។

ច្បាប់ការពារការងារ ព.ស. ២៥៤១ (ឆ្នាំ១៩៩៨) ។

បទបញ្ជាលេខ ២៨២/២៥៥៣ ប្រកាសលុបចោលបទបញ្ជា (ថ្ងៃទី១៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០) របស់ខុទ្ទកាល័យនាយករដ្ឋមន្ត្រី លេខ២៦៩/២៥៥៣ : ស្តីពីការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលបង្ក្រាប ចាប់ខ្លួន និងផ្តន្ទាទោសពលករបរទេស ដែលធ្វើការដោយលួចលាក់ និងដំណើរការជួញដូរមនុស្ស ។

ច្បាប់របស់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី

ច្បាប់ការងារ (ឆ្នាំ១៩៥៥) ។

ច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍ (ឆ្នាំ១៩៥៩/៦៣) ។

សៀវភៅ

សមាគមច្បាប់ប្រៀបធៀបនៃកម្ពុជា *សៀវភៅប្រចាំឆ្នាំស្តីពីការសិក្សាច្បាប់ប្រៀបធៀបនៅកម្ពុជា* (ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០) IL Virtue Unions Publisher ហុងកុង ។

Kirst-Ashman, K, *ឥរិយាបថមនុស្ស សហគមន៍ អង្គការ និងក្រុមនៅក្នុងបរិស្ថានម៉ាក្រូសង្គម* (ឆ្នាំ២០០៨) Thomson Learning Inc. ។

គណៈកម្មការសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ចនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ប្រចាំតំបន់អាស៊ី និងប៉ាស៊ីហ្វិក *ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី : មគ្គុទ្ទេសក៍ស្តីពីលិខិតូបករណ៍អន្តរជាតិ និងតំបន់* (ឆ្នាំ២០០៣) ការបោះពុម្ពផ្សាយរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

របាយការណ៍

ច័ន្ទ សុផល "របាយការណ៍ស្តីពីការគ្រប់គ្រង គោលនយោបាយ និងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិសម្រាប់ចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា" ឯកសារការងាររបស់ ILO ប្រចាំតំបន់អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិក (ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ ILO ជប៉ុន) ។

Chen Chen Lee "ការជ្រើសរើសពលករដែលមានលក្ខណៈកេងប្រវ័ញ្ចនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា : តួនាទី និងការអនុវត្តរបស់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករឯកជន" (ឆ្នាំ២០០៧ ILO IPEC-TICW) ។

Commit "ការសិក្សាអំពីការជ្រើសរើសពលករដែលមានលក្ខណៈកេងប្រវ័ញ្ច នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា" (ខែមីនា ឆ្នាំ ២០០៧) ។

HRW "ត្រូវការជំនួយ : ការរំលោភបំពានប្រឆាំងនឹងពលការិនីបម្រើការងារតាមផ្ទះ នៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី និងម៉ាឡេស៊ី" (ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ឆ្នាំទី១៦ ច្បាប់ចេញផ្សាយលេខ ៩(ខ)) ។

HRW របាយការណ៍ពិភពលោក (ឆ្នាំ២០០៨) ។

HRW, "ឥណ្ឌូនេស៊ី/ម៉ាឡេស៊ី : បញ្ឈប់ការកេងប្រវ័ញ្ចប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពលករបម្រើការងារតាមផ្ទះ" (ថ្ងៃទី១០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០) ដែលអាចបើកមើលនៅលើ :
http://www.hrw.org/en/news/2010/05/10/indonesiamalaysia-end-wage-exploitation-demestic-workers ។

Lara Fergus, របាយការណ៍ ACSSA លេខ ៥ "ការជួញដូរស្ត្រីដើម្បីកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ" (ថ្ងៃទី៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥) ទំព័រទី៦ ។

បណ្តាញឆ្លើយតបព័ត៌មានជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ UNIAP (SIREN) *ឯកសារទិន្នន័យស្តីពីការជួញដូរមនុស្សសម្រាប់ប្រទេសនៅក្នុងតំបន់មេគង្គ* (កញ្ញា ២០១០) http://www.no-trafficking.org/story_2010ht_datasheets.html បើកមើលនៅថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ ។

UNIFEM កម្មវិធីពង្រឹងអំណាចពលការិនីចំណាកស្រុកនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី "ពលការិនីចំណាកស្រុកខ្មែរ : ការរកឃើញពីការសិក្សាអំពីផែនទីចំណាកស្រុក" (ភ្នំពេញ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦) ។

អត្ថបទព័ត៌មាន

"ពុំទាន់មានកិច្ចព្រមព្រៀងជាក់លាក់ស្តីពីពលករចំណាកស្រុកឥណ្ឌូនេស៊ីនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ីនៅឡើយ" The Jakarta Globe (ថ្ងៃទី១៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០) ដែលអាចបើកមើលនៅលើ : http://www.thejakartaglobe.com/home/no-firm-agreement-yet-on-indonesian-migrant-workers-in-malaysia/375755 ។

Brooke Lewis និង Mom Kunthear "បុគ្គលិកសម្រុកទៅធ្វើការនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី" កាសែត ឌឹ ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី ៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០) http://new.asiaviews.org/?content=153499ym32dddw4&headline=20101021150200&month=10&year=2010 បើកមើលនៅថ្ងៃទី១៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ ។

May Kunmakara "តម្រូវការពលកម្មកើនឡើង" កាសែត ឌឹ ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០) ។

បុគ្គលិករបស់ ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ "សិក្ខាកាមរងរបួសនៅពេលរត់គេចចេញពីក្រុមហ៊ុន" ឌឹ ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១០) http://www.cam111.com/photonews/2010/09/06/46333.html បើកមើលនៅថ្ងៃទី១១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១០ ។

"ឪពុកម្តាយបានទទួលយកប្រាក់ពីទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ" ឌឹ ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០) អាចបើកមើលនៅលើ : http://cambodia.world.countries.net/archives/25000 ។

អនាមិក "លិខិតឆ្លងដែនខ្មែរដែលត្បិតត្បៀតបង្កទុក្ខសោកដល់ពលករចំណាកស្រុកខ្មែរ ដែលធ្វើការនៅក្នុងប្រទេសថៃ" (ថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០) http://ki-media.blogspot.com/2010/11/skimpy-cambodian-passport-caused-grief.html បើកមើលនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ ។

"ពលករឥណ្ឌូនេស៊ីចេញ ពលករខ្មែរចូល" (ថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០) អាចបើកមើលនៅលើ : http://www.mmail.com.my/content/24542-indonesians-out-cambodians ។

ផ្សេងៗ

បញ្ជីទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណសម្រាប់ប្រទេសថៃ ម៉ាឡេស៊ី ជប៉ុន និង/ឬអារ៉ាប់/គូវ៉ែត/លីប៊ី ដែលចេញដោយនាយកដ្ឋានការងារ និងបាត្តពលិក នៃ MoLVT (ឆ្នាំ២០១០) ។

បែបបទពាក្យសុំសម្រាប់អ្នកបម្រើការងារតាមផ្ទះជាជនបរទេស នីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌ កថាខ័ណ្ឌទី៨ អាចបើកមើលនៅលើ : http://www.imi.gov.my/index.php/en/services/employer/373-pra ។

<u>ឧបសម្ព័ន្ធ</u>

ឧបសម្ព័ន្ធ ក : សេចក្តីសង្ខេបអំពីច្បាប់ជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ

មានច្បាប់ជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិមួយចំនួន ដែលរួមគ្នាបង្កើតបានជាក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិដែលអាចអនុវត្តចំពោះការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ ច្បាប់ទាំងនេះត្រូវបានរាយឈ្មោះដូចខាងក្រោម រួមជាមួយនឹងសេចក្តីពណ៌នាសង្ខេបអំពីច្បាប់នីមួយៗ ។

ច្បាប់ជាតិ

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (វិសោធនកម្មឆ្នាំ១៩៩៩) ("រដ្ឋធម្មនុញ្ញ")

មាត្រា ៣១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ចែងថា ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវទទួលស្គាល់ និងគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ដែលមានចែងនៅក្នុងធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ ប្រកាសសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស កតិកាសញ្ញា និងអនុសញ្ញាដែលទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិមនុស្ស សិទ្ធិស្ត្រី និងសិទ្ធិកុមារ ។ មាត្រា ៣២ ចែងថា ពលរដ្ឋខ្មែរដែលរស់នៅក្រៅប្រទេស ត្រូវទទួលបានការការពារពីរដ្ឋ ។ មាត្រា ៣៨ ចែងថា ការឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់ត្រូវធ្វើឡើងស្របទៅតាមច្បាប់ ។

ច្បាប់ការងារ (ឆ្នាំ១៩៩៧)

ច្បាប់ការងារផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដែលអនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាការងារ ដែលគ្របដណ្តប់លើការងារ ដែលអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ ប៉ុន្តែ ច្បាប់នេះមិនគ្របដណ្តប់លើការងារបម្រើតាមផ្ទះ ឬការងារដែលអនុវត្តនៅក្រៅប្រទេសឡើយ ។

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី (ឆ្នាំ២០០៧) ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី មានគោលបំណងបម្រើជាច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយ ដែលរួមបញ្ចូលនូវបទប្បញ្ញត្តិទូទៅសម្រាប់ទំនាក់ទំនងឯកជនតាមផ្លូវច្បាប់ទាំងអស់ ព្រមទាំងពង្រីកនូវច្បាប់កិច្ចសន្យា និងសំណងរដ្ឋប្បវេណីបច្ចុប្បន្នផងដែរ ។

ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ (ឆ្នាំ២០០៨) (LSHTSE)

LSHTSE មានគោលបំណងបម្រើជាច្បាប់គ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយ ដែលចែងអំពីបទល្មើសជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ស្របទៅតាមកាតព្វកិច្ចរបស់ប្រទេសកម្ពុជានៅក្រោមពិធីសារ Palermo ។ ច្បាប់នេះ ចែងអំពីនិយមន័យ និងទោសប្បញ្ញត្តិដែលអនុវត្តចំពោះការជ្រើសរើស ការនាំមនុស្សឆ្លងដែន និងអំពើលក់ដូរមនុស្សដោយខុសច្បាប់សម្រាប់គោលដៅកេងប្រវ័ញ្ច ។

ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៩)

ក្រមព្រហ្មទណ្ឌចូលជាធរមាននៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១០ ។ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ រួមបញ្ចូលនូវមាត្រាដែលចែងអំពីការបង្ខាំងមនុស្សដោយខុសច្បាប់ ព្រមទាំងការក្លែងបន្លំឯកសារផ្លូវការ ការសូកប៉ាន់មន្ត្រី និងការក្លែងបន្លំអត្តសញ្ញាណ ។

អនុក្រឹត្យលេខ ៣៨ ស្តីពីច្បាប់ស្តីពីកិច្ចសន្យា និងសំណងផ្សេងៗ (ឆ្នាំ១៩៨៨)

អនុក្រឹត្យនេះ ចែងអំពីបទប្បញ្ញត្តិជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ច្បាប់កិច្ចសន្យានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងលក្ខខណ្ឌដែលកិច្ចសន្យាមួយអាចចាត់ទុកថាគ្មានសុពលភាព មោឃៈ ឬអាចធ្វើមោឃភាពបាន ក្នុងករណីដែលកិច្ចព្រមព្រៀងមួយកើតឡើងជាលទ្ធផលនៃការបោកបញ្ឆោត ។

អនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ ស្តីពីការនាំពលករខ្មែរទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស (ឆ្នាំ១៩៩៥)

អនុក្រឹត្យនេះមានគោលបំណងផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិ ដែលអាចអនុវត្តចំពោះគ្រប់ដំណាក់កាលនៃការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ ។ អនុក្រឹត្យនេះ ចែងអំពីការតម្រូវឱ្យភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករសុំអាជ្ញាប័ណ្ណ និងលក្ខខណ្ឌជាមូលដ្ឋានសម្រាប់កិច្ចសន្យាការងារ ។ គួរកត់សម្គាល់ថា អាចនឹងមានលិខិតបទដ្ឋានថ្មីដែលនឹងជំនួសអនុក្រឹត្យនេះ ។

អនុក្រឹត្យលេខ ៧០ ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មាធិការបណ្តុះបណ្តាល និងបញ្ជូនពលករទៅក្រៅប្រទេស (ឆ្នាំ២០០៦)

អនុក្រឹត្យនេះចែងអំពីគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការអនុវត្តប្រព័ន្ធជ្រើសរើសពលករជាសាធារណៈ ដែលនឹងអនុវត្តស្របគ្នាជាមួយនឹងទីភ្នាក់ងារឯកជន ។ អនុក្រឹត្យនេះ បង្កើតឡើងដោយទាក់ទងជាក់លាក់ទៅនឹងការបញ្ជូនពលករទៅធ្វើការនៅប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង ។

អនុក្រឹត្យលេខ ១៩៥ ស្តីពីការចេញលិខិតឆ្លងដែនសម្រាប់ពលករចំណាកស្រុកកម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០៨)

ចែងថា ពលករចំណាកស្រុកស្របច្បាប់អាចទទួលបានលិខិតឆ្លងដែនក្នុងរយៈពេល ២០ថ្ងៃ នៅក្រោយការដាក់ពាក្យស្នើសុំ ហើយថ្លៃចំណាយត្រូវរ៉ាប់រងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (RGC) ។

អនុក្រឹត្យលេខ ៦៧ ស្តីពីការបង្កើត និងដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការទីភ្នាក់ងារជាតិសម្រាប់មុខរបរ និងការងារ (ឆ្នាំ២០០៩)

ពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តដែលទាក់ទងនឹងការវិនិយោគ និងធុរកិច្ច ។

អនុក្រឹត្យលេខ ៣៩ ស្តីពីការចេញលិខិតឆ្លងដែនធម្មតាដល់ពលករកម្ពុជាដែលទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេសដោយស្របច្បាប់ (ឆ្នាំ២០០៩)

ការកែប្រែអនុក្រឹត្យលេខ ១៩៥ ។

ប្រកាសលេខ ១០៨ ស្តីពីការអប់រំអំពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព និងសិទ្ធិការងារ សម្រាប់ពលករកម្ពុជាដែលធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស (ឆ្នាំ២០០៦)

ត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីលើកទឹកចិត្តឱ្យក្រសួង និងទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលកររៀបចំការបណ្តុះបណ្តាលនៅមុនពេល ក្នុងពេល និងក្រោយពេលចេញដំណើរ អំពីការថែទាំសុខភាព (ជាពិសេស ទាក់ទងនឹងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍) និងសិទ្ធិមនុស្ស សម្រាប់ពលករចំណាកស្រុក និងគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។

ប្រកាសលេខ ១០២ ស្តីពីការបង្កើតក្រុមការងារចំណាកស្រុកដើម្បីការងារ (ឆ្នាំ២០០៧)

ត្រូវបានតាក់តែងឡើងដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយ និងផែនការសកម្មភាព នៅក្រោមផ្នែកចំណាកស្រុកដើម្បីការងាររបស់ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ។

លិខិតរបស់លោក សេង សក្កា (លេខ ២៦៤៧) ជូននាយកទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករកម្ពុជា ស្តីពីការណែនាំអំពីការជ្រើសរើស បណ្តុះបណ្តាល ផ្ញើរ និងគ្រប់គ្រងពលករកម្ពុជាដែលទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស (ឆ្នាំ២០១០)

ផ្តល់គោលការណ៍ណែនាំបន្ថែមទៀត សម្រាប់ការជ្រើសរើសពលករកម្ពុជាស្របច្បាប់ឱ្យទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការហាមឃាត់ការឱ្យខ្ចីប្រាក់នៅមុនពេលចេញដំណើរ និងការដាក់ទោសការក្លែងបន្លំឯកសារផ្លូវការ ។

កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការអនុវត្ត និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ រវាងស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ និងការគាំទ្រជនរងគ្រោះនៅក្នុងករណីនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស (ឆ្នាំ២០០៧)

កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ផ្តល់ការការពារដល់ជនរងគ្រោះចាប់ពីពេលដែលរកឃើញបទល្មើស ការសង្គ្រោះជនរងគ្រោះ និងតាមរយៈដំណើរការតាមផ្លូវតុលាការ ។

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា *គោលនយោបាយ និងបទដ្ឋានអប្បបរមាសម្រាប់ការការពារសិទ្ធិជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស* (ថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩)

មានគោលបំណងដើម្បីធានានិរន្តរភាពនៃការថែទាំសម្រាប់ជនរងគ្រោះ ដែលជារឿយៗ ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងអ្នកផ្តល់សេវាជាច្រើន ពីមណ្ឌលជម្រក ទៅដល់អ្នកពិគ្រោះបញ្ហា និងអាជ្ញាធរអនុវត្តច្បាប់ ។

យុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រទេសកម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០២)

គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា គឺដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ការនាំពលករចេញទៅក្រៅប្រទេសជាផ្លូវការ ដើម្បីលើកកម្ពស់សុខុមាលភាព កែលម្អជំនាញ កាត់បន្ថយភាពគ្មានការងារធ្វើ និងបង្កើនចំណូលរដ្ឋ ។ គោលដៅរបស់ អ្រដ គឺដើម្បីតាក់តែងគោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិ ព្រមទាំងកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីសមស្រប ដែលមិនដំឡើងការចំណាយ ប៉ុន្តែ ការពារផលប្រយោជន៍របស់ពលករដែលនាំចេញទៅក្រៅប្រទេសឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ។

តំបន់/ទ្វេភាគី

សន្ធិសញ្ញារវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងព្រះរាជាណាចក្រថៃ ស្តីពីបត្យាប័ន (ឆ្នាំ១៩៩៨)

ភាគីទាំងពីរព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើបត្យាប័នទៅមក នូវជនដែលត្រូវបានរកឃើញនៅលើទឹកដីនៃភាគីម្ខាង ដែលត្រូវចាប់ខ្លួនដើម្បីផ្តន្ទាទោស ឬជំនុំជម្រះទោសនៅក្នុងទឹកដីរបស់ភាគីម្ខាងទៀត សម្រាប់បទល្មើសដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសឱ្យជាប់ពន្ធនាគារលើសពី ១ឆ្នាំ ។

នីតិវិធីជ្រើសរើសពលរដ្ឋកម្ពុជាសម្រាប់ការងារនៅក្នុងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី (ឆ្នាំ១៩៩៨)

ចែងអំពីលក្ខខណ្ឌកិច្ចសន្យាជាក់លាក់រវាងនិយោជក និងនយោជិត និងរាប់បញ្ចូលនូវកាតព្វកិច្ចបង់ថ្លៃចំណាយលើការដឹកជញ្ជូន និងធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ និងទម្រង់កិច្ចសន្យាអប្បបរមា ។ មិនអនុវត្តចំពោះពលករដែលបម្រើការងារតាមផ្ទះឡើយ ។

អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា (“MoU”) រវាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រថៃ ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគដើម្បីលុបបំបាត់អំពើជួញដូរកុមារ និងស្ត្រី និងជួយជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស (ឆ្នាំ២០០៣)

ភាគីនៃ MoU នេះ ព្រមព្រៀងធ្វើកំណែទម្រង់ច្បាប់ដែលចាំបាច់ និងអនុវត្តកិច្ចប្រឹងប្រែងអស់ពីលទ្ធភាព ដើម្បីទប់ស្កាត់ការជ្រើសរើស ដឹកជញ្ជូន ផ្ទេរ និងទទួលនូវអនីតិជនអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ ដោយមធ្យោបាយបង្ខិតបង្ខំក្នុងគោលដៅកេងប្រវ័ញ្ច (ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការអនុវត្ត ដែលស្រដៀងទៅនឹងទាសភាព ផងដែរ) ។

MoU រវាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រថៃ និងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើវិស័យការងាររបស់ពលករ (ឆ្នាំ២០០៣)

MoU នេះ ផ្តោតទៅលើវិស័យសំខាន់ៗចំនួន ៤ : នីតិវិធីការងារត្រឹមត្រូវ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ឬការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ពលករប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ការការពារពលករ និងការទប់ស្កាត់ និងវិធានការប្រឆាំងនឹងអំពើឆ្លងដែន និងជួញដូរមនុស្សខុសច្បាប់ និងការងារខុសច្បាប់ ។

MoU ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការប្រឆាំងនឹងអំពើជួញដូរមនុស្សនៅក្នុងមហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ (GMS) (ឆ្នាំ២០០៤)

ផ្នែកនៃកិច្ចប្រឹងប្រែងដើម្បីកាត់បន្ថយសកម្មភាពជួញដូរមនុស្សនៅក្នុង GMS គឺការបង្កើតគម្រោងសម្របសម្រួលថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីប្រទេសតំបន់ទន្លេមេគង្គប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស (COMMIT) ។ ជាផ្នែកនៃគម្រោងផ្តួចផ្តើមនេះ បណ្តាប្រទេសនានា ដោយរាប់ទាំងកម្ពុជា និងថៃផង បានចុះហត្ថលេខាលើ MoU នេះ ដោយព្រមព្រៀងធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការឆ្លងដែនលើវិស័យអនុវត្តន៍ច្បាប់ប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស និងការការពារជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរគ្រប់រូបដែលត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ ។

ប្រកាសអាស៊ានស្តីពីការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ (ឆ្នាំ២០០៤)

ប្រកាសដែលធ្វើឡើងដោយបណ្តាប្រទេសសមាជិកអាស៊ាន (ដោយរាប់ទាំងកម្ពុជា ថៃ និងម៉ាឡេស៊ីផង) ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចប្រឹងប្រែងរួមគ្នាដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេស ដើម្បីអនុវត្តវិធានការដើម្បីការពារភាពសុចរិតនៃ

លិខិតឆ្លងដែន ឯកសារអត្តសញ្ញាណ និងឯកសារធ្វើដំណើរពីការក្លែងបន្លំ ។ បណ្តាប្រទេសទាំងនេះ ក៏ព្រមព្រៀងផងដែរដើម្បីបែងចែកជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស និងធានាថា ជនរងគ្រោះត្រូវបានប្រព្រឹត្តចំពោះប្រកបដោយមនុស្សធម៌ ។

កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលនៃសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគីដើម្បីលុបបំបាត់អំពើជួញដូរស្ត្រី និងកុមារ និងជួយជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរ (ឆ្នាំ២០០៥)

កិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី ដែលចុះហត្ថលេខានៅឆ្នាំ២០០៣ ដោយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលវៀតណាមនេះ ដាក់កាតព្វកិច្ចឱ្យរដ្ឋទាំងពីរអនុវត្តការបណ្តុះបណ្តាលរួមគ្នា និងចែករំលែកព័ត៌មាន និងភ័ស្តុតាង ។ មាត្រា ៧ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ចែងថា អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងប្រទេសទាំងពីរ ត្រូវធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជិតស្និទ្ធជាមួយគ្នា ជាពិសេសនៅតាមព្រំដែន លើការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើជួញដូរស្ត្រី និងកុមារទាំងនៅក្នុងស្រុក និងឆ្លងដែន ។

ប្រកាសរបស់អាស៊ានស្តីពីការការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិពលករចំណាកស្រុក (ឆ្នាំ២០០៧)

ក្នុងនាមជាហត្ថលេខីនៃប្រកាសនេះ ប្រទេសកម្ពុជាបានព្រមព្រៀងកែលម្អវិធានការដើម្បីការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិពលករចំណាកស្រុក ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការបង្កើនការត្រួតពិនិត្យការជ្រើសរើស និងការបណ្តុះបណ្តាល ។

កិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការស្តីពីបទដ្ឋាននីតិវិធីប្រតិបត្តិការ (SOP) សម្រាប់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ជនដែលត្រូវគេជួញដូរ រវាងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលវៀតណាម (ឆ្នាំ២០០៩)

ក្រុមការងារមួយ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលនៃសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ស្តីពីបទដ្ឋាននីតិវិធីប្រតិបត្តិការសម្រាប់កំណត់អត្តសញ្ញាណ និងធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្ស ។

អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នារវាងក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងក្រសួងការងារនៃសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ស្តីពីការបញ្ជូនពលករទៅសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ក្រោមប្រព័ន្ធអនុញ្ញាតការងារ (EPS)

MoU នេះ ចែងអំពីបទប្បញ្ញត្តិជាក់លាក់សម្រាប់ការបញ្ជូនពលករខ្មែរទៅប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង ដែលនឹងទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីប្រព័ន្ធ EPS ដែលផ្តល់ដល់ពលករចំណាកស្រុកនូវសិទ្ធិដូចគ្នានឹងពលករជាតិដែរ ដូចជា ប្រាក់ឈ្នួល ផលប្រយោជន៍ និងសិទ្ធិការងារស្មើភាពគ្នា ។

អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នាស្តីពីវិស័យនៃការផ្លាស់ប្តូរពលករ រវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរដ្ឋាភិបាលរដ្ឋគូវ៉ែត

បង្កើតទំនាក់ទំនងរវាងកម្ពុជា និងគូវ៉ែត ស្តីពីការបញ្ជូនពលករចំណាកស្រុកទៅធ្វើការនៅប្រទេសគូវ៉ែត ។

MoU រវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងប្រទេសម៉ាឡេស៊ី ស្តីពីពលករចំណាកស្រុក (សំណើ)

MoU រវាងប្រទេសកម្ពុជា និងម៉ាឡេស៊ី ត្រូវបានស្ថិតនៅលើតុចរចាចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៥មកម្ល៉េះ ។ ប៉ុន្តែរហូតមក ដល់ពេលនេះ ពុំទាន់មានសេចក្តីព្រាងនៃ MoU នេះនៅឡើយ ។

អន្តរជាតិ

អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងស្ត្រី (ឆ្នាំ១៩៧៩) (CEDAW)

ត្រូវបានចាត់ទុកជាច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សរបស់ស្ត្រី CEDAW ដែលកម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័នក្នុងឆ្នាំ១៩៩២ ឱ្យនិយមន័យអំពីអ្វីដែលជាការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រី និងកំណត់របៀបវារៈសម្រាប់សកម្មភាពជាតិ ដើម្បីបញ្ចប់ការរើសអើងបែបនេះ ។

អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ (ឆ្នាំ១៩៨៩) (CRC)

នៅខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩២ ប្រទេសកម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័នលើ ជជ្រ ដែលផ្តល់ការការពារដល់កុមារពីគ្រប់ទម្រង់នៃការរើសអើង និងបញ្ជាក់ថា នៅក្នុងគ្រប់កាលៈទេសៈទាំងអស់ ឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារត្រូវទទួលបានការពិចារណាជាចម្បង ។

អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារសិទ្ធិពលករចំណាកស្រុកគ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសារ (ឆ្នាំ១៩៩០) (CMW)

ប្រទេសកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញានេះ កាលពីខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ (ប៉ុន្តែ ពុំទាន់បានផ្តល់សច្ចាប័នលើអនុសញ្ញានេះនៅឡើយទេ)[៨២] ។ អនុសញ្ញានេះ ត្រូវបានតាក់តែងឡើងដើម្បីផ្តល់ការការពារជាអន្តរជាតិដល់ពលករចំណាកស្រុក និងគ្រួសាររបស់ពួកគេនៅក្នុងដំណើរការចំណាកស្រុកទាំងមូល ចាប់តាំងពីការរៀបចំរហូតដល់ការឆ្លងកាត់ ប្រាក់ឈ្នួល និងការវិលត្រឡប់មកវិញ ។

កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ឆ្នាំ១៩៩៦) (ICCPR)

ជាអនុសញ្ញាមួយក្នុងចំណោមអនុសញ្ញាជាមូលដ្ឋានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។ រដ្ឋភាគីនៃ ICCPR ធានាការពារសិទ្ធិ និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងសិទ្ធិទទួលបានសេរីភាព ការធ្វើដំណើរ និងសិទ្ធិមិនត្រូវបានបង្ខាំងក្នុងទាសភាព ឬសេវភាព ។ ប្រទេសកម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័នលើ ជជភរ នៅខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩២ ។

កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិនៃអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌ (ICESCR)

ICESCR ចែងថា រដ្ឋភាគីត្រូវទទួលស្គាល់សិទ្ធិទទួលបានការងារសមរម្យ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងលក្ខខណ្ឌការងារប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងសុខភាព ។

អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងឧក្រិដ្ឋកម្មចាត់តាំង (ឆ្នាំ២០០០) ("អនុសញ្ញា Palermo")

អនុសញ្ញា Palermo ត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័នដោយប្រទេសកម្ពុជា កាលពីខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៥ និងចែងអំពីការផ្តន្ទាទោសការចូលរួមនៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មចាត់តាំង និងការលាងលុយកខ្វក់ដែលបានមកពីឧក្រិដ្ឋកម្ម ។ សកម្មភាពនៃការជួញដូរមនុស្ស (TIP) ត្រូវបានចាត់ទុកថាស្ថិតក្នុងជំពូកនៃឧក្រិដ្ឋកម្មចាត់តាំង ។

---

[៨២] ការចុះហត្ថលេខាលើសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិមួយដោយរដ្ឋភាគី គឺជាការបញ្ជាក់ថា រដ្ឋភាគីទទួលយកកាតព្វកិច្ចដាក់ជូនសន្ធិសញ្ញានេះទៅស្ថាប័នរដ្ឋដែលត្រឹមត្រូវដើម្បីធ្វើការពិនិត្យ និងផ្តល់សច្ចាប័ន ។ កាតព្វកិច្ចនេះ ក៏បញ្ជាក់អំពីការព្រមព្រៀងថា រដ្ឋភាគីនឹងជៀសវាងនូវរាល់ទង្វើណាមួយដែលផ្ទុយនឹងលក្ខខណ្ឌនៃសន្ធិសញ្ញា ។ ការផ្តល់សច្ចាប័ន គឺជាទង្វើដែលរដ្ឋភាគីផ្តល់ការអនុម័តជាស្ថាពរចំពោះសន្ធិសញ្ញានេះ ។

ពិធីសារអង្គការសហប្រជាជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ បង្ក្រាប និងផ្ដន្ទាទោសអំពើជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ (ឆ្នាំ២០០០) ("ពិធីសារ Palermo")

បំពេញបន្ថែមទៅលើអនុសញ្ញា ភាលរមៀ ពិធីសារ Palermo ចែងអំពីបទប្បញ្ញត្តិជាក់លាក់ដែលទាក់ទងទៅនឹងការទប់ស្កាត់សកម្មភាព TIPs និងការការពារជនរងគ្រោះនៃអំពើនេះ ។ ប្រទេសកម្ពុជាបានផ្ដល់សច្ចាប័នលើពិធីសារនេះ នៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ ។

ពិធីសារអង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងការរត់ពន្ធពលករតាមផ្លូវគោក ផ្លូវទឹក និងផ្លូវអាកាស (ឆ្នាំ២០០០)

ដោយបំពេញបន្ថែមលើអនុសញ្ញា Palermo និងត្រូវបានផ្ដល់សច្ចាប័នដោយប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៥ គោលបំណងនៃពិធីសារនេះ គឺដើម្បីទប់ស្កាត់ និងប្រយុទ្ធប្រឆាំងការរត់ពន្ធពលករ លើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៅក្នុងចំណោមរដ្ឋភាគី និងការពារសិទ្ធិពលករដែលត្រូវបានរត់ពន្ធ ។

ពិធីសារតាមជម្រើសរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិដែលបំពេញបន្ថែមលើ CRC ស្ដីពីការលក់ដូរកុមារ ពេស្យាចារកុមារ និងរូបភាព និងសម្ភារៈអាសអាភាសរបស់កុមារ (ឆ្នាំ២០០០)

ពិធីសារតាមជម្រើសនេះ ដែលប្រទេសកម្ពុជាបានផ្ដល់សច្ចាប័ននៅខែឧសភា ឆ្នាំ២០០២ ចែងថា រដ្ឋភាគីត្រូវហាមឃាត់ការផ្ទេរកុមារសម្រាប់គោលដៅឱ្យកុមារចូលរួមនៅក្នុងពលកម្មដោយបង្ខំ ។

អនុសញ្ញាបំពេញបន្ថែមនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្ដីពីការលុបបំបាត់ទាសភាព ពាណិជ្ជកម្មទាសករ និងស្ថាប័ន និងការអនុវត្តដែលស្រដៀងទៅនឹងទាសភាព (ឆ្នាំ១៩៥៦)

នៅពេលផ្ដល់សច្ចាប័នលើអនុសញ្ញានេះ ប្រទេសកម្ពុជាបានព្រមព្រៀងចាត់វាល់វិធានការច្បាប់ដែលចាំបាច់ និងអាចអនុវត្តបាន ដើម្បីលុបបំបាត់ការអនុវត្តនៃការដាក់បញ្ចាំខ្លួនដើម្បីដោះបំណុល ទាសករ និងពលកម្មកុមារ ។

អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ *អនុសញ្ញាស្ដីពីពលកម្មដោយបង្ខំ (ឆ្នាំ១៩៣០) (លេខ ២៩) និងអនុសញ្ញាស្ដីពីការលុបបំបាត់ពលកម្មដោយបង្ខំ (១៩៥៧) (លេខ ១០៥)*

ដោយផ្ដល់សច្ចាប័នលើអនុសញ្ញា ILO ទាំងនេះ ប្រទេសកម្ពុជាធានាបង្ក្រាបការប្រើប្រាស់ការងារ ឬសេវា ដែលទាញយកពីជនណាម្នាក់ក្រោមការគំរាមដាក់ទណ្ឌកម្ម និងបន្ទបង្ក្រាបសកម្មភាពបែបនេះ ជាវិធីមួយនៃការប្រមូលផ្ដុំ និងប្រើប្រាស់ពលកម្មក្នុងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច ។

អនុសញ្ញាអង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ ស្ដីពីអាយុអប្បបរមា (ឆ្នាំ១៩៧៣) (លេខ ១៣៨) និងអនុសញ្ញាស្ដីពីទម្រង់ធ្ងន់ធ្ងរបំផុតនៃពលកម្មកុមារ (ឆ្នាំ១៩៩៩) (លេខ ១៨២)

អនុសញ្ញាលេខ ១៣៨ ចែងថា កម្ពុជាត្រូវធានាលុបបំបាត់ពលកម្មកុមារ និងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ទាក់ទងនឹងអាយុអប្បបរមា ១៥ឆ្នាំសម្រាប់ការធ្វើការងារ ។ អនុសញ្ញាលេខ ១៨២ តម្រូវឱ្យហាមឃាត់ជាបន្ទាន់ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវរាល់ទម្រង់នៃពលកម្មកុមារ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការដាក់បញ្ចាំខ្លួនដើម្បីដោះបំណុល និងទាសភាព ផង ។

ឧបសម្ព័ន្ធ ខ ៖ ដ្យាក្រាមមេ

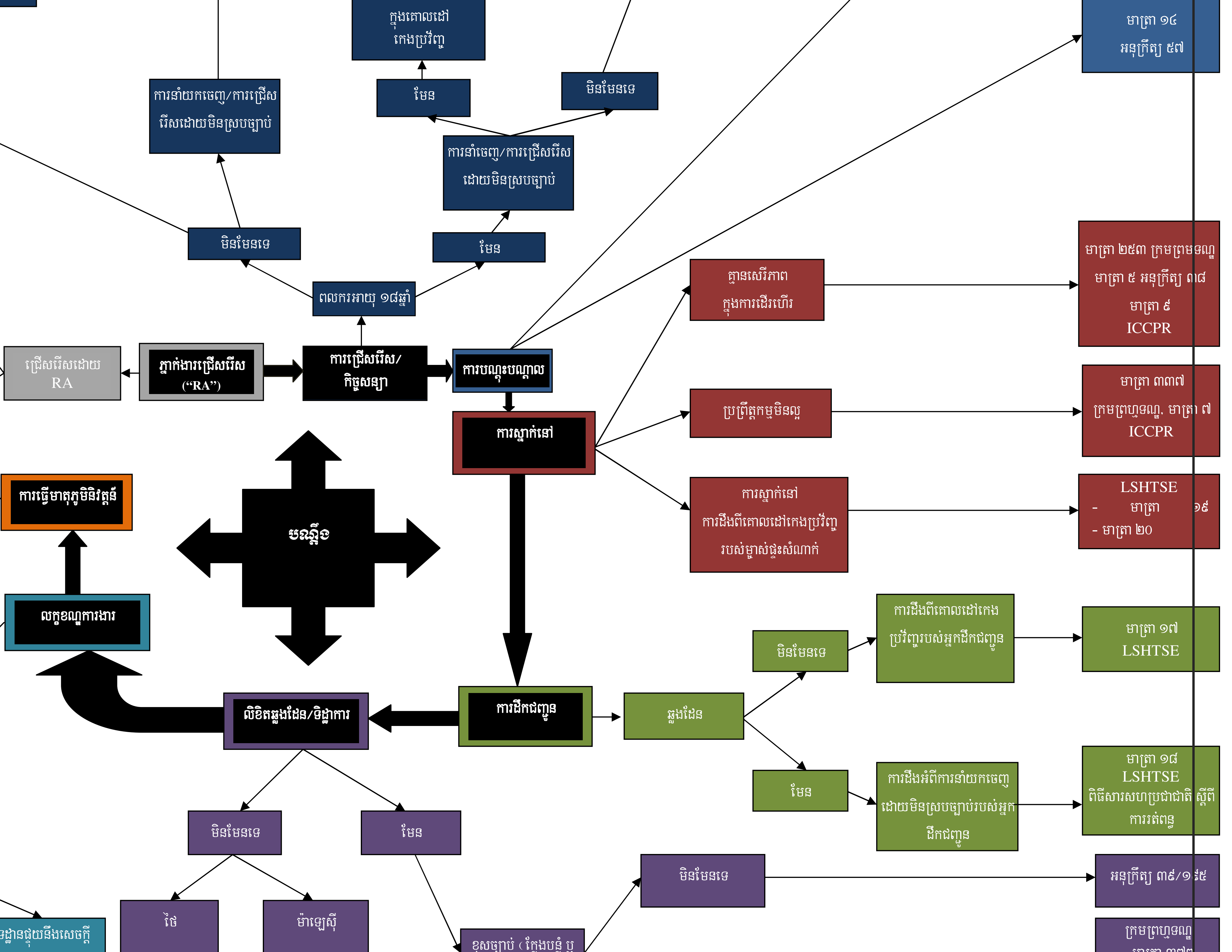
ក្នុងគោលដៅកេងប្រវ័ញ្ច
មាត្រា ១៤
អនុក្រឹត្យ ៩៧
ការនាំយកចេញ/ការជ្រើសរើសដោយមិនស្របច្បាប់
មែន
មិនមែនទេ
ការនាំចេញ/ការជ្រើសរើសដោយមិនស្របច្បាប់
មិនមែនទេ
មែន
ពលករអាយុ ១៨ឆ្នាំ
ជ្រើសរើសដោយ RA
ភ្នាក់ងារជ្រើសរើស ("RA")
ការជ្រើសរើស/កិច្ចសន្យា
ការបណ្តុះបណ្តាល
គ្មានសេរីភាពក្នុងការដើរហើរ
មាត្រា ២៥៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ
មាត្រា ៥ អនុក្រឹត្យ ៣៨
មាត្រា ៩
ICCPR
ការស្នាក់នៅ
ប្រព្រឹត្តកម្មមិនល្អ
មាត្រា ៣៣៧
ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, មាត្រា ៧
ICCPR
ការស្នាក់នៅ
ការដឹងពីគោលដៅកេងប្រវ័ញ្ចរបស់ម្ចាស់ផ្ទះសំណាក់
LSHTSE
- មាត្រា ១៩
- មាត្រា ២០
ការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍
បណ្តឹង
លក្ខខណ្ឌការងារ
ការដឹកជញ្ជូន
លិខិតឆ្លងដែន/ទិដ្ឋាការ
ឆ្លងដែន
មិនមែនទេ
ការដឹងពីគោលដៅកេងប្រវ័ញ្ចរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន
មាត្រា ១៧
LSHTSE
មែន
ការដឹងអំពីការនាំយកចេញដោយមិនស្របច្បាប់របស់អ្នកដឹកជញ្ជូន
មាត្រា ១៨
LSHTSE
ពិធីសារសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការរត់ពន្ធ
មិនមែនទេ
មែន
ថៃ
ម៉ាឡេស៊ី
មិនមែនទេ
អនុក្រឹត្យ ៣៩/១៩៩៥
ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ